

BioEnergia

TUOTANTO / TEKNIikka / YMPÄRISTÖ

NRO 1 / 2015

Kyläkoulun lämmittämisestä

Syntyi uusi toimiala

» Mistä rahat
laajentamiseen?
s. 2

» Mobilia lämpiää
jatkossa hakkeella
s. 6

» Biokaasua
hevosenlannasta
s. 12

» Kattilat kuntoon
s. 40

8

Motit megawateiksi Pirkanmaalla

1 Pääkirjoitus 2 Mistä rahat laajentamiseen? 6 Mobilia lämpiää jatkossa hakkeella 8 Motit megawateiksi Pirkanmaalla 10 Syntyi uusi toimiala	12 Biokaasua hevoselannasta 14 Lämpöyrittämistä tasaiseen tahtiin 15 Polttopuut valmiiksi vajaan 18 Nuohoojat haluavat neuvoa puunpoltossa	19 Ryhmäesittelyt: Klapikoneet ja halkaisijat, Klapikattilat, Erillispolttimet, Kattila-poltin-yhdistelmät, Pellettitakat, -uunit ja -sydämet, Valmisvarastot pelletillä 34 Uutisia 38 Hakkeen kuivauksella parempi kannattavuus 40 Kattilat kuntoon	42 Uusiutuvan energian toimialaraportti 44 Laserkeilaamalla tarkkaa varastotietoa 46 Bioenergia ry:n vaalitavoitteet 2015 49 Hinnat

15 Polttopuut valmiiksi vajaan

18 Nuohoojat haluavat neuvoa puunpoltossa

44 Laserkeilaamalla tarkkaa varastotietoa

POLTTOAINEIDEN HINTATASO

eivät sisällä arvonlisäveroa, mutta sisältävät valmisteverot ja huoltovarmuusmaksut

Lokakuu 2014

			Polttoaineen hinta lämmön tuotannossa (sisältävät valmisteverot ja huoltovarmuusmaksun eli sarakkeen B)			
	A	B	C		D	E
Polttoaine	Kuluttajahinta	Verot ja maksut euro/MWh	Polttoaineen hinta		3 kk:n liukuva keskiarvo euro/MWh	12 kk:n liukuva keskiarvo euro/MWh
			<i>euro/GJ</i>	<i>euro/MWh</i>		
Raskas polttoöljy ¹⁾	633,3 euro/t	16,83	15,4	55,5	57,6	59,7
Kevyt polttoöljy ²⁾	79,7 sentti/l	18,95	22,1	79,5	83,6	84,7
Maakaasu ³⁾	44,5 euro/MWh	11,46	12,4	44,5	44,9	45,1
Kivihiili ⁴⁾						
- keskihinta cif	64,6 euro/t	0,0	2,5	9,1	9,0	9,0
- rannikkolaitoksella ⁵⁾	199,6 euro/t	18,79	7,9	28,3	28,2	28,3
- kuljetus noin 100 km	206,4 euro/t	18,79	8,1	29,2	29,2	29,2
Jyrsinpolttoturve ⁶⁾						
- kuljetus noin 50 km	18,1 euro/MWh	4,9	5,0	18,1	18,1	18,1
- kuljetus noin 100 km	18,7 euro/MWh	4,9	5,2	18,7	18,7	18,9
Palaturve ⁶⁾						
- kuljetus noin 50 km	22,7 euro/MWh	4,9	6,3	22,7	22,7	22,6
- kuljetus noin 100 km	23,5 euro/MWh	4,9	6,5	23,5	23,5	23,4
Metsähake ⁷⁾	21,1 euro/MWh	0,0	5,9	21,1	21,3	20,9
Puupelletti ⁸⁾	37,1 euro/MWh	0,0	10,3	37,1	37,0	37,2

Huom. Sähköntuotannon polttoaineilta ei peritä veroja (sarake B), joten sarakkeiden C, D ja E luvuista voi vähentää sarakkeen B luvun.

CHP-laitoksien hiilidioksidivero on puolet normaalista raskaalla ja kevyellä polttoöljyllä, maakaasulla sekä kivihiilellä.

Tässä taulukossa olevat verot eivät huomioi alempaa veroa CHP-laitoksille.

Turpeen osalta verovelvollisia ovat ne käyttäjät, jotka käyttävät turvetta enemmän kuin 5000 MWh vuodessa.

1) Pienehköjen lämpölaitosten ja vastaavien kuluttajien maksama keskimääräinen hinta (Pöyryn arvio).

2) Kesälaadun hinta pienkuluttajan säiliöön toimitettuna.

3) Maakaasutariffin M2010 mukainen tyypikkuluttajahinta: 1.000.000 MWh/a ja 6000 h/a.

4) Cif-hinta (cost, insurance, freight) on hinta laivassa tulosatamassa sisältäen rahdin ja vakuutukset.

5) Hinta sisältää liikennemaksun sekä purkaus- ja varastointikustannukset, mutta ei veloittevaraston kustannuksia eikä kenttäkustannuksia.

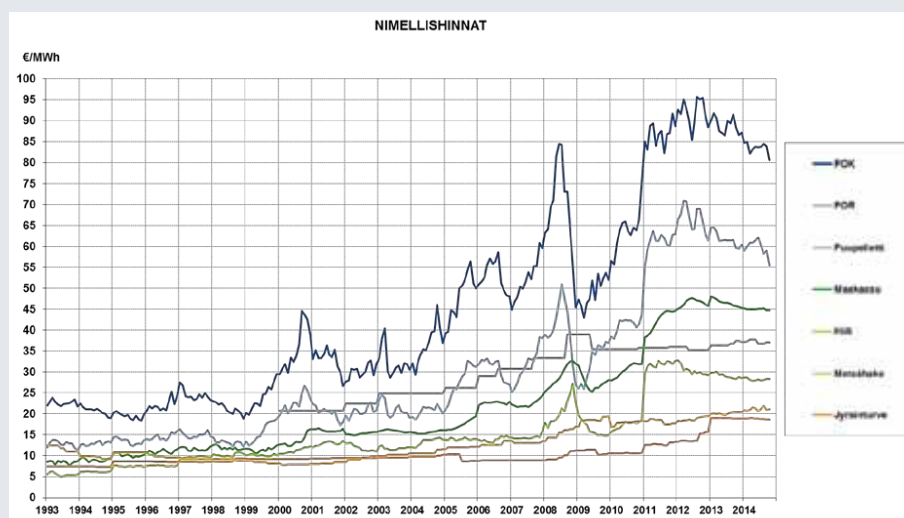
6) Suuren kuluttajan hintoja.

7) Keskimääräinen hinta (heinäkuu)

8) Irtopelletti

Kierrätyspolttoaineista ei ole saatavilla hintatietoja.

Arvonlisäverottomat nimellishinnat lämmöntuotannossa

Millä Suomi lämpiyttä -kiertue

Helmikuussa 2015

Katso paikkakunnat ja tarkemmat tiedot:

www.bioenergia.fi/millasuomilampiaa

- 1 Pääkirjoitus**
- 2 Mistä rahat**
laajentamiseen?
- 6 Mobilia lämpää**
jatkossa hakkeella
- 8 Motit megawateiksi**
Pirkanmaalla
- 10 Syntyi uusi toimiala**
- 12 Biokaasua**
hevosenlannasta
- 14 Lämpöyrittämistä**
tasaiseen tahtiin
- 15 Polttopuut**
valmiiksi vajaan
- 18 Nuohoojat haluavat**
neuvoa puunpoltossa
- 19 Ryhmäesittelyt:**
Klapikoneet ja halkaisijat,
Klapikattilat, Erillispolttimet,
Kattila-poltin-yhdistelmät,
Pellettitakat, -uunit ja -sydä-
met, Valmisvarastot pellettil
- 34 Uutisia**
- 38 Hakkeen kuivauksella**
parempi kannattavuus
- 40 Kattilat kuntoon**
- 42 Uusiutuvan energian**
toimialaraportti
- 44 Laserkeilaamalla**
tarkkaa varastotietoa
- 46 Bioenergia ry:n**
vaalitavoitteet 2015

Bioenergia

Kannen kuva:
Tage Fredriksson

Päätoimittaja

Tage Fredriksson, Bioenergia ry
Kaisaniemenkatu 4 A, 00100 Helsinki
puh. 040 5112 246
tage.fredriksson@bioenergia.fi

Julkaisija

Bioenergia ry
puh. 050 3640 836
www.bioenergia.fi

Toimituskunta

Ilpo Mattila, MTK
Hannu Salo, Bioenergia ry
Hannes Tuohiniitty, Bioenergia ry
Tuula Mäkinen, VTT

Seuraava Bioenergia-liite
ilmestyy 26.2.2015

Öljyn hinnanlasku on merkki epävakaudesta

Viime kuukausina öljymarkkinoiden tilanne on muuttunut perusteellisesti. Maailmanmarkkinoiden hintanote-raukset ovat puolittuneet vain vuoden takaisesta. Brent-laadun kauppaa on jo käyty 50 USD/tynnyn hintaan.

Arviot muutoksen syistä ovat moninaisia. Joidenkin mielestä liuskekaasun ja liuskeöllyn lisääntynyt tuotanto selittää tilanteen, toiset viittaavat talouslaman tuomaan kulutuksen laskuun, kolmannet pitävät hinnan laskua merkinä öljyn käyttäjien ostovoiman pysyvästä laskusta ja joku arvioi hinnan enteilevän yhtiöiden joutuvan alaskirjaamaan lähteitä.

Poikkeuksellisesti vaikutusten arviointi on syiden arviointia suoraviivaisempaa. Alentuneet hinnat vähentävät monien tuottajien kannattavuuden alle kipurajan. Vaikeammin hyödynnettäviin uusiin tuotantoalueisiin ei investoida ja hiipuvien lähteiden viimeisiä tippoja ei kannata tiristää. Kun hinnat ovat alhaalla, eivät yhtiöt kääri riittäviä voittoja tuotantoa lisääviin investointeihin. Jos öljyn peruskysynnässä ei lähikuukausina ja vuosina tapahdu merkittävää laskua, on raketti-mainen hinnannousu väistämätöntä.

Mitkä ovat vaikutukset bioenergiaan? Kiinteistökohtaisessa lämmityksessä sekä liikenteessä öljytuotteiden hinnanlasku ei povaa lähiaikoina erityistä kulta-aikaa. Jotkut poliittiset keskustelijat ovat ehdottaneet, että öljytuotteiden hinnanlasku kannattaisi kompensoida korottamalla niihin kohdistuvia veroja. Toisaalta jotkut näkevät hinnanlaskun vauhdittavan taloutta. Vaan onko Suomella kuitenkaan muihin maihin nähden saatavissa tästä kilpailuetua?

Öljyn tulevaisuus ei muutu tämän hinnanlaskun takia ruusuiseksi. Se on päinvastoin merkki öljyn liittyvän epävarmuuden kasvusta. Bioenergian vahvuuksista kannattaa muistuttaa asiakkaille ja laajalle yleisölle: resurssit ovat kansallisten päätösten piirissä, ne ovat lähellä ja tuovat monille perheille työtä. Tehdään myös työtä sen eteen, että päättäjät joka tasolla näkevät tämän hetkellisen hintahäiriön ylitse ja tekevät pitkäjänteisiä päätöksiä.

Reipasta pakkasta on saatu ajoittain talven alussa. Loppiaisenä klapit lämmittivät keskuslämmityskattilan ja kokeilin pitkästä aikaa keittiön puuhellaa. Valkoinen savu nousi rauhallisesti taivaalle kuivilla koi-vuhaloilla.

Aina ei piipuista nouse puhtaan palamisen valkoinen merkkisavu. Ajaessani kiinnitin huomion pientaloalueella nokiseksi värjäätynyt luminen katto. Samaan aikaan rintamamiestalon piippu syöksi paksulta mustaa savua. Näitä huonoja esimerkkejä on vielä liikaa 230 000 kiinteistökattilan ja lähes 2 miljoonan tulisijan joukossa.

Puulämmittäjien sekä alan toimijoiden on syytä ottaa yhteiseksi viestiksi puulämmityksessä energiatehokkuus ja puhdas palaminen! Tämä on keskeinen vaatimus, että puulämmitys säilyy laajasti hyväksyttävänä jatkosakin. Kutteri puitesopimus tarjoaa yrityksille tähän hyvät raamit osallistua.

Hannes Tuohiniitty
toimialapäällikkö

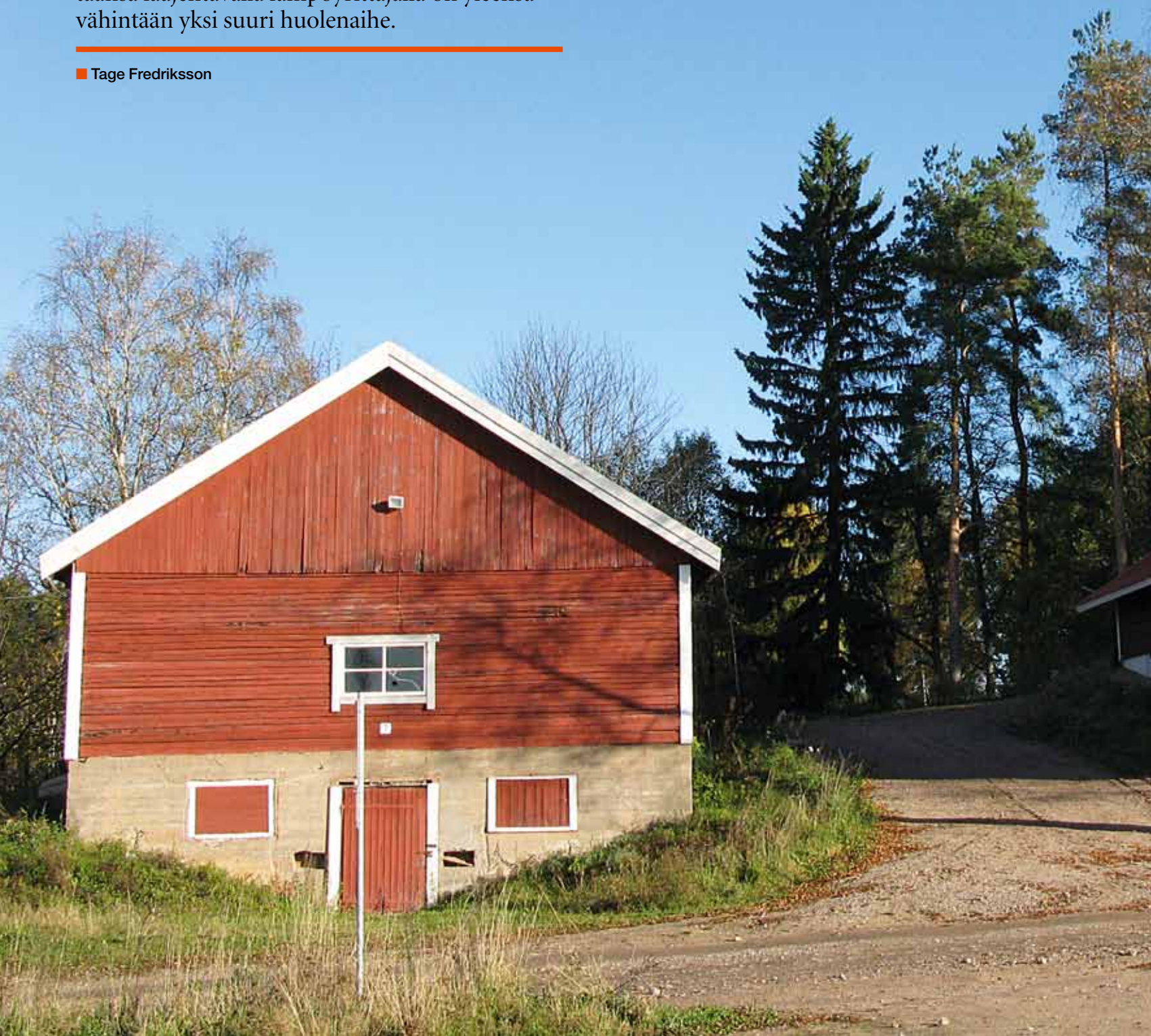

Mistä rahat laajentamiseen?

Lämpölaitoksen omistajaksi haluavalla ja toimintaansa laajentavalla lämpöyrittäjällä on yleensä vähintään yksi suuri huolenaihe.

■ Tage Fredriksson

Energia-alalla on usein vaikeaa saada oma pääoma riittämään tarvittaviin investointeihin. Kaikkien mittareiden mukaan lämpöyrittäjyys on keskimääräistä paremmin kannattavaa toimintaa, mutta tämä tieto ei riitä rahoittajille.

Laina velkakirjalla, ei lahjakirjalla

”Pankkilainan vaatimuksena on yleensä vähintään 30 prosenttia omaa pääomaa”, sanoo maatilojen ja kunta-asiakkaiden asiantuntijajohtaja Timo Jaakkola Nordeasta. Alan ja yrityksen kannattavuus on lainan saamisen edellytys. ”Sadan prosentin velkarahoitukseen emme voi lähteä”, hän sanoo.

Yrityksen ja yrittäjän täytyy laittaa myös itsensä peliin. Käytännössä se tapahtuu, kun otetaan lainaa, jonka ehtona on oma pääoma. Finnvera voi myös tulla mukaan rahoittamaan lämpöyrittämistä. Jos omaa pääomaa on 30 prosenttia, loput 70 prosenttia voidaan jakaa pankin ja Finnveran kesken, jolloin molempien osuus on 35 prosenttia. Pankkilainan enimmäisosuus on 70 prosenttia, ja tätä osuutta Finnveran osuus tietysti pienentää.

Pankista voi tänäkin päivänä saada pitkäaikaista lainaa, mutta se edellyttää että sovitaan tarkistusehdoista myös lainamarginaalin suhteen 1–3 vuoden välein. Lainan marginaali sovitaan asiakaskohtaisesti, ja siihen vaikuttavat muun muassa asiakkaan antamat vakuudet, hankkeen kannattavuus sekä laina-aika. Riippuen kohteesta lainan korkotaso voi olla 4 prosentin luokkaa, mutta suurta vaihtelua tietysti on. Laina-aika voi olla jopa 10 vuotta. Käytännössä sitä pitemmät ajat ovat poikkeuksellisia.

Kun oma takaus ei enää riitä

Hyväksi koettu keino on tietysti myös, että lämpöasiakas takaa lainat, jos se pystyy siihen tai on mukana yrityksessä osakkaana. Se lisää hankkeen uskottavuutta lainoittajan silmissä. Vielä parempi on tietysti, jos asiakas tai osakas tekee pääomasijoituksen. Asiakkaan osaomistusta yhtiössä ei pidä sulkea pois, mutta se ei aina istu kovin hyvin suomalaiseen yrittämisen kulttuuriin.

Yksinyrittäjä on heikoilla

Lämpöyrittäjien kiinteän yhteistyönkään ei pitäisi olla vierasta. Useampi yrittäjä voi perustaa yhteisen yrityksen ja siten saavuttaa kokoa, joka kiinnostaa sijoitta-

↑ Leasing on mahdollista kun kohde on pulteilla kiinnitetty.

↑ Lämpökeskusten uniikkikohteita kannattaa varoa. Tuotekehitys kannattaa jättää muille.

jia ja muita rahoittajia. Monelle voi tietysti olla vaikeaa luopua omasta, itsenäisestä bisneksestä, ja halu itsellisyteen voi olla esteenä bisneksen kasvattamiselle. Yhden miehen yritys kuitenkin on aina henkilöriski rahoittajalle. Kahden tai kolmen henki-

lön yritys on rahoittajan kannalta turvallisempi, kun asiat eivät ole vain yhden ihmisen harteilla – ahkerakin ihminen kun tarvitsee joskus lepoa. Kaikilla ei kuitenkaan ole kykyä kasvaa yhdessä muiden kanssa, vaan toisten pitää kasvaa yksin.

Joukkorahoitus voi olla uusi mahdollisuus

Yksi nykyisistä uusista rahoitusmuodoista on joukkorahoitus. Ehkä tunnetuin joukkorahoituskohde oli Iron Sky -kulttifilmi, joka tehtiin monien rahoittajien pikkusummilla. Sillä rahalla saatiin aikaan laajalevikkoinen filmi. Seuraava elokuva on jo vireillä. Joukkorahoituksessa sijoittajan riski ei suinkaan ole pieni, mutta pikkusumman laina ei ole suuri tappio, jos yritys ei menesty. Joukkorahoituksen hankinta vaatii tietysti keskimääräistä parempaa rahoituksen markkinoinnin osaamista.

Leasing on muutaman vuoden ratkaisu

Jos lämpökeskus on helposti irrotettavissa ja siirrettävissä, voi kyseeseen tulla myös leasing-sopimus. Sopimukset ovat käytännössä yleensä enintään viisivuotisia, ja leasing-ajan jälkeen kohteen omistaja päättää jatkosta.

Lämpökeskuksia myydään myös rahoitusyhtiöiden avulla, kun esimerkiksi kunta haluaa pitää velkataakkansa kurissa. Myös kunnallinen päätöksenteko on sujuvampaa, kun investointikohdetta ei tarvitse ostaa itse, vaan maksuja suoritetaan tasaisesti omistamatta mitään.

Yrityksen velanhoitokyky ratkaisee

”Joudumme aina arvioimaan yrityskohtaisesti ja tapauskohtaisesti lainoja ja niihin liittyviä erilaisia riskejä”, sanoo Jaakkola. ”Oman pääoman lisäksi katsotaan yrittäjän historiaa ja sijaintia. Emme ole kiinnostuneita, jos yrittäjän historia on huono tai jos kohde on esimerkiksi lakkautuslistalla oleva koulu-kiinteistö huonossa paikassa. Sijainnilla on nykyään entistä suurempi merkitys”, hän jatkaa. Vakuusarvoja seurattaessa on jo liian monesta kiinteistöstä saatava huonoja tarjouksia sijainnin takia. Entisen miljoonahallin arvosta on pahimmillaan tippunut 80 prosenttia pois. Luottopoliitikassa pätee kuitenkin sääntö, että mieluummin hyvin kannattavaa toimintaa vähän huonommilla vakuuksilla kuin kannattamatonta liiketoimintaa hyvillä vakuuksilla.

Tuotekehitystä ei kannata rahoittaa

Jaakkolan mukaan nyt on kuitenkin erityisen haastava aika. Lämpöyrittäjyyttä ajatellen turvallisia kohteita ovat julkiset kohteet, jos niiden paikka on hyvä. Energian kysyntä on jatkuvaa,

mutta vastapuolen riskit on tunnettava: jos asiakas menee konkurssiin, hyväkään lämmöntoimitussopimus ei riitä. Jos kohteelle löytyy ostaja, uusi mahdollinen lämmönostaja haluaa todennäköisesti neuvotella sopimuksen uudelleen. Näihin riskeihin yrittäjä ei voi vaikuttaa.

Paras mahdollinen kohde on tällä hetkellä kaukolämmöntoimittaja jossakin kehyskunnassa. Haastavimpia rahoituskohteita ovat uuteen ja vähän testattuun teknologiaan perustuvat laitokset, joiden toimivuudesta ei ole täyttä varmuutta. ”Tuotekehitys kannattaa jättää niille, joilla on erityisen paljon rahaa. Pienen lämpöyrittäjän ei kannata lähteä laitetoimittajien tuotekehityksen maksumiehiksi. Sitä ei pankin kannata rahoittaa”, sanoo Jaakkola.

Energialiiketoimintaan liittyy myös poliittinen riski, sillä markkinahintojen ohella kannattavuuteen vaikuttavat muun muassa verot, tuet ja päästökauppa. Energia-alan riskien lisäksi on huomioitava myös normaalit yritystoimintaan, muun muassa arvonnalis- ja pääomaveroihin, liittyvät riskit.

Taloudelliset päätökset tehtävä ilman tunteita

”Joskus sanotaan, että rahoittajat eivät ymmärrä toimintaa. Me haluamme ymmärtää toimintaa, mutta haluamme, että asiakas myös ymmärtää oikean riskin”, sanoo Jaakkola. ”Joskus yrittäjä on niin syvällä bisneksessä, ettei näe riskejä. Jokaisen yrityksen tiloissa pitää olla kahden neliömetrin kokoinen tunnevapaa vyöhyke, missä tehdään oikeaan tietoon perustuvia päätöksiä”, hän toteaa.

Lämpöyrittäminen on menestyvä ala

Kaikesta varovaisuudesta huolimatta Jaakkola näkee lämpöyrittämisen kasvavana ja hyvänä alana. Taloudelliset tunnusluvut ovat viime vuosina kehittyneet hyvään suuntaan. Metsä on Suomen aurinkokenno, johon aurinгон energia varastoituu. Puuväestö kasvaa jokaisena kesäpäivänä. Se luo hyvän pohjan yrittämiselle.

”Lämpöyrittämisestä ei voi odottaa pelialan kaltaisia pika-voittoja, vaan kyse on enemmän vakaa ja pitkäaikaisen tuoton liiketoiminnasta”, alleviivaa Jaakkola. Lämpöyrittäminen saattaa kiinnostaa piirejä, joilla on kiinnostusta riskien hajauttamiseen. Se on terve ala, joka on lähtenyt liikkeelle omalla rahalla. ■

Pääomasijoittajalle hyvä mahdollisuus

Investoinnin omarahoitusosuudeksi voivat kelvata myös pääomasijoittajien sijoitukset yhtiöön. Sijoittajia ei löydy lehti-ilmoituksilla eivätkä he pidä korkeaa profilia, mutta heitä voi löytyä yllättävän läheltä.

Maakunnista voi löytyä yllättävän hyvin yksityistä rahaa hyviin sijoituskohteisiin. Ratkaisua on yrittäjän oma aktiivisuus – kukaan ei tule rahaa tarjoamaan.

Ratkaisuna alueelliset pääomasijoittajat?

Maakunnista saatavaa löytyä sijoittajia, joilla pääoman lisäksi on tarvittavaa alan ymmärrystä ja jotka eivät halua puuttua itse toimintaan. Kun tiedossa on aikaisempien kohteiden hyvä hoito ja toiminnan toimivuus,

rahoituksesta keskusteleminen helpottuu. Tärkeintä pääomasijoittajalle on hyvä, vaikkapa kymmenen prosentin tuotto, kun varmempien sijoituskohteiden tavallinen tuotto voi olla paljon alhaisempi.

Pääomasijoittajan 30 prosentin panos riittää omaksi pääomaksi. Pankki voi hoitaa loput, jos yritystoiminta on terveellä pohjalla. Pääomasijoittaja vaatii käytännössä, että omistajakin sijoittaa yritykseen. Potentiaalinen sijoittaja voi olla kokenut yrittäjä, joka on myynyt yhtiönsä ja lähtenyt sijoittamaan rahaansa uuteen bisnekseen.

Raha ja valta kulkevat yhdessä

Jos lämpöyrittäjä ei saa lainaa pankista, pääomasijoittaja voi olla varteenotettava vaihtoehto.

to. Toivoo sopii, ettei sijoittajalla ole halua siirtyä johtamaan yhtiötä. Isot pääomasijoittajat haluavat usein myös enemmistövallan yrityksessä, eikä se yleensä ole lämpöyrittäjän tahdon mukaista. Isoille pääomasijoittajille lämpöyrittäminen on tietenkin liian pientä bisnestä.

Kasvuhakuiset yritykset kiinnostavat

Lämpöyrittäminen on pitkään ollut kasvavaa liiketoimintaa, ja pääomasijoittajat kiinnostuvat helpommin yrityksestä, jolla on useita lämpökeskuksia. Liiketoiminnan kasvu kertoo oikeanlaisista yrittämisen oteista. Pääomasijoittajat haluavat kasvuhakuisia yrityksiä, ja kohteena voi olla paikallinenkin yritys. Sijoittajana voi olla

myös useampi piensijoittaja tai sijoittajaryhmä, jossa kukin sijoittaja investoi 50–100 000 euroa. Näin saadaan kasaan koko tarvittava pääoma. Ei tietenkään pidä unohtaa, että tarvitaan myös käyttöpääomaa esimerkiksi polttoaineen hankintaan.

Lämmöntuotanto ei ole rakettitiedettä

Lämmöntuotanto on varsin vakaata toimintaa. Se ei myöskään ole liian monimutkaista verrattuna moneen muuhun toimialaan. Pääomasijoittajia löytyy henkilökontaktien avulla tai itselle hankitun julkisuuden kautta. Rahalla on aina hintansa, ja sijoittajalla on selvästi korkeampi tuottovaatimus kuin pankilla.

PALMS 2014-2015 talven kampanjapaketit

Palms 540-6S

- el. on-off ohjaus
- koura 0,12
- pyörät 11,5/80-15,3

Hinta 9 780 eur

Palms 670-9S

- hydr. esiohjaus Walvoil
- koura 0,17
- pyörät 400/60-15,5

Hinta 14 540 eur

Valinnaiset vaunut 8S, 10D

Palms 695-9S

- hydr. esiohjaus Walvoil
- koura 0,21
- pyörät 400/60-15,5

Hinta 15 860 eur

Valinnaiset vaunut 10D, 11S, 12D, 13D

Palms 825-9S

- hydr. esiohjaus Walvoil
- koura 0,21
- pyörät 500/50-15,5

Hinta 17 990 eur

Valinnaiset vaunut 10D, 11S, 12D, 13D

Palms 640-8S

- hydr. esiohjaus Walvoil
- koura 0,17
- pyörät 400/60-15,5

Hinta 13 680 eur

Palms 840-11S

- hydr. esiohjaus Walvoil
- koura 0,215PRO
- pyörät 500/50-17

Hinta 23 430 eur

Valinnaiset vaunut 12D, 13D, 15D

Kuormaimissa Ruukki Optim 650 teräs

- Kuormaimissa jarrullinen riipuke vakiona
- Kuormaimissa teräsvalettu öljykylpyinen kääntöpesä
- Radio-ohjattu vinssi valinnaisvarusteena
- 4WD rullaveto tai napamoottoriveto
- 3 vuoden puomisto- ja runkotakuu

Beaver Grip TR190 energiakoura
Hinta 2 700 eur

puh. 045 865 2992, palms.finland@palms.eu, www.palms.eu
Katso jälleenmyyjät Nettikoneesta.

Hinnat ALV 0%

Mobilia lämpiää jatkossa hakkeella

Kangasalla sijaitseva Auto- ja tieliikenne-
alan valtakunnallinen
erikoismuseo Mobilia
lämpiää jatkossa öljyn
sijaan hakkeella.

■ Aki Järvinen

Mobilia aloitti toimintansa Vehoniemen automuseon nimellä jo vuonna 1982. Museossa on esillä paitsi autoja eri aikakausilta, myös sotilas- ja muita erikoisajoneuvoja. Nykyisissä tiloissa Kisarannassa se on toiminut vuodesta 1994 lähtien.

Lämpöyrittäjä investoi

Lämmitysjärjestelmän uusiminen tuli ajankohtaiseksi museon laajennuksen myötä. Lisärakennus kasvattaa lämmitystehontarvetta 135 kW eli runsaalla 10 %:lla. Mobilian lämpölaitoksen investoi paikallinen vastaperustettu läm-

pöyrytys Jokirannan energia Oy, voitettuaan lämmöntoimituksesta käydyin tarjouskilpailun.

Laitos tuottaa lämpöä varsinaisen museorakennuksen (4900 m²) lisäksi myös niin kutsutulle Kokoelmahotellille (7500 m²) sekä Destian tukikohdalle. Destia ei kuitenkaan ole Jokirannan energian asiakas, vaan ostaa tarvitsemansa lämmön Mobilialta.

Lämpökeskus kahdelle rakennukselle

Aiemmin molemmilla rakennuksilla oli omat öljykattilansa, mutta nyt ne on korvattu yhdellä haketta

käyttävällä lämpölaitoksella. Kokoelmahotellin öljykattiloita käytetään edelleen vara- ja huippukuormakattiloina. Ne on kytketty järjestelmään siten, että ne käynnistyvät automaattisesti häiriötilanteissa ja lämmöntarpeen ylitäessä hakekattilan huipputehon.

Hake, pelletti ja kaasutarjolla

Lämpöyrittäjä myy Mobilialle lämpöä josta maksetaan kiinteän perusmaksun ja kulutuksen mukaan määräytyvän energiamaksun (€/MWh). Kyseessä on yhtiön ensimmäinen lämpölaitoshanke. Laitos otettiin käyttöön mar-

Mobilian laitos on yksi Pirkanmaan alueella vuonna 2014 käynnistyneistä lämpöyrittäjäkohteista.

↑ Hake varastoidaan lämpölaitosrakennuksen yhteydessä olevassa katoksessa.

↑ Multisykloni vaadittiin pienhiukkasten puhdistamiseksi

raskuussa 2014. Vaikka museo valitsi hakkeen pääasiassa mahdollisista syistä, saavutettiin uusiutuvan energian käytöllä myös selvää säästöä öljylämmitykseen nähden.

Asiakkaiden haluttiin huomauttaa, että ympäristöasioihin kiinnitetään Mobiliassa huomiota. Uusiutuva energia asetettiin tarjouskilpailussa etusijalle. Sekä fossiilisen että tuontipolttoaineen käyttö aiheutti kumpikin kymmenen pisteen vähennyksen. Maksimipistemäärän ollessa sata, aiheutui näin hakkeen kanssa kilpailulle maakaasulle yhteen-

sä viidenneksen vähennys. Toinen varteenotettava kilpailija polttoaineksi oli pelletti.

Lämpölaitoksen rakentamisen hyödynnettiin mahdollisuuksien mukaan paikallista tarjontaa. Esimerkiksi hakevaraston ovet ja katon tukirakenteet toimitti Kangasalan Hitsausapulaite.

Uusi lämpöyrittäjä

Heizomat –merkkisen ketjuarinnalla varustetun kattilan maksimiteho on 850 kW. Polttoaineenä käytetään haketta, jota kuluu noin 2000 m3 vuodessa. Yhtiön osakkaat ovat aiemmin har-

joittaneet muun muassa maanrakennus- ja haketusurakointia, joten kynnys lämpöyrittäjäksi lähtemiseen ei ollut kovin korkea. Kun lisäksi osakkaiden ammattitaitoa ja kontakteja eri sidosryhmiin pystyttiin hyödyntämään myös lämpölaitoksen rakentamisessa, ja kun osa tarvittavasta hakkeesta saadaan omasta takaa, oli päätös lähteä mukaan lopulta selkeä. Haketta hankitaan myös metsänhoitoyhdistyksen kautta.

Yrittäjän ensimmäinen kohde

Jokirannan energian omistajat

Ilkka Rantala ja Jarno ja Jarkko Jokinen moittivat paitsi rakennusurakan myös tarjouskilpailun aikataulua kireäksi. Tarjouksen jättämisen aikaraja tuli liian pian. ”Tarjousta ei ehtinyt valmistella niin hyvin, kuin olisi halunnut”, Rantala toteaa. Myös referenssikohteiden puuttuminen vaikeutti tarjouksen perustelemista ja varmasti myös päätöksentekoa Mobilian puolella. ■

Kirjoittaja suorittaa bioenergia-osaaja -koulutuksen työssäoppimisjaksoa Suomen Metsäkeskuksen Pirkanmaan alueyksikössä

SAMPO ROSENLEW

www.sampo-rosenlew.fi

METSÄNOMISTAJA!

MIKSI SINUN KANNATTAA TEETTÄÄ HARVENNUS SAMPO ROSENLEW -HARVESTERILLA?

Kuvan harvesterin paino vain 9 tn

1 HARVENNUKSEN LAATU TEHDÄÄN OIKEALLA PUUVALINNALLA
Sopivan, ketterän koneen avulla puuvallinta harvennuksessa voidaan tehdä parhaiden puiden hyväksi.

2 TERVEET JA EIJÄT PUUT TUOTTAVAT PAREMMIN
Jäävä puusto säilyy ehjänä kun harvennuksen työkalut on mitoitettu puiden mukaan.

3 TÄYSTIHEÄ JA TASAINEN PUUSTO - TUOTTAVA METSÄ
Ajouraverkosto voidaan tehdä puun tuottamista edistäväksi ja urien määrä pitää kohtuullisena.

Lisätietoa aiheesta nettisivuiltamme www.sampo-rosenlew.fi

Uusia lämpöyrittäjäkohteita nousee

Motit megawateiksi Pirkanmaalla

Vuoden aikana on noussut kiitettävästi uusia lämpöyrittäjäkohteita eri puolille Suomea. Uusia kohteita on tullut erityisesti Pirkanmaalle, missä kolme vuotta käynnissä Moteista Megawateiksi – hanke noukkii hedelmiä.

■ Aki Järvinen

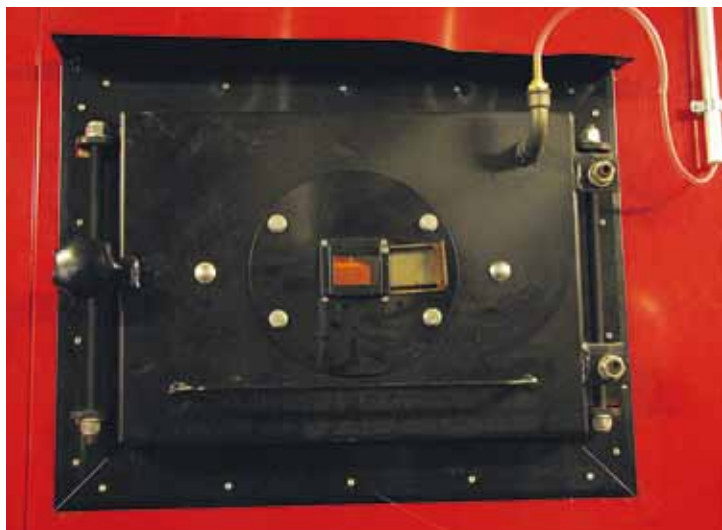
Hanke on kehittänyt toimivan kuntakartoitusmallin, missä käydään kunnittain bioenergialle soveltuvat kiinteistöt ja julkaistaan kartoituksesta kuntajulkaisu kunnan päättäjille. Samalla motivoidaan lämmön lähteen vaihtoon myös paikallisia yrityksiä.

Kerrostalot ja rivitalot asiakkaina

Virroilla on käynnistynyt lasten ja nuorten leirejä järjestävään Marttisen keskuksen Sykäkkeen 500 kW lämpökeskus, jota hoitaa Kurun Hakelämpö. Viialassa Ilkka Huhtala on laittamassa tulille Viialassa Faustin 650 kW hakekatti-

Ruutanen koulun pellettilämpökeskuksella riitti tutustujia.

lailaitosta. Laitos lämmittelee 6 kerrostaloa ja 5 rivitaloa. Kangasalla Tieliikennemuseo Mobiliassa uusi toimija – Jokirannan Energia Oy ajaa sisään Heizomatin 850 kW kattilaa.

Muallakin tapahtuu

Avainenergialla käynnistyi keväällä taloyhtiön pellettilämpökohde Liperissä ja toinen asuntoyhtiö on käynnistymässä Tohmajärvellä. Karjalan Metsä- ja energia Oy on lokakuussa ottanut käyttöön ensimmäisen lämpökohteensa Juukassa, missä Tetriahon hoivakoti Oy lämpiää 500 kW Aritermin hakelämpökeskuksella.

Myös useampi teollisuuskohdeiden lämpölaitoshanke on tulilla. Vihdin Energia Oy rakentaa Nurmijärvellä Karhuvuoren teollisuusalueella Faustin 1,5 MW kattilalaitosta ja lämpöverkkoa. Laitos käynnistyy tammikuussa ja tuottaa lämpöä betonialan yrityksille Parma Betonilalle sekä Betsetille.

Euran energialla on uusi kohde käynnistynyt Lapin teollisuusalueella, missä 900 kW kattilalaitos lämmittelee halleja. Parkanossa teollisuuskohteeseen on tulossa Megakoneen lämpökeskus. Latvaenergia on käynnistämässä Pyhännällä elintarviketeollisuudelle höyryä Höyrytyksen toimittamalla laitoksella.

Kuntakohteita erilaisilla kilpailutuksilla

Kuntakohteita lämpöyrittäjäveitosesti on tullut ja tulossa niitäkin lisää. Kangasalla Liuksialan koulua alkoi lämmittelemään ProPellet, joka toteuttaa myös Senaatti-kiinteistöille ja Puolustusvoimain rakennushallinnolle 11 lämpökohdetta pelletillä Itä-Suomessa. Ruutanen koululla Versowood/PP-Hot lämpöliiketoimi käynnisti pellettilämpökeskuksen marraskuulla. Kompaktisti entiseen rosakatokseen toteutettu lämpökes-

kus vie vähän tilaa.

Kangasalan kunnan energia-asiantuntija Kirsti Raulo kertoo heidän nyt kokeilleen pellettilämpötoteutusta kolmella eri tavalla. Tarkan laskennan perusteella Raulo voi todeta, että kunnan itse hankkiman ja ulkopuolisen hoitaman ratkaisun elinkaarikustannus tulee kalliimmaksi kuin lämpöyrittäjän toteuttamana lämmön myynti-sopimuksena.

Lämpöpumppu ei aina vaihtoehtona

Päätöksissä asian läpivieminen oli toisen kohteen kohdalla jo paljon helpompaa. Raulo joutui lähinnä selvittämään päättäjille, että lämpöpumppuratkaisut eivät vanhoissa kiinteistöissä ole kuuman menoveden tarpeen järkeviä.

Raulo korosti sitä, että tällaisissa kiinteistökohtaisissa lämmöntuotantohankkeissa LVI-suunnitelmat liitynnästä tulee olla valmiina mietittynä ennen hankintamenetelyä ja tarjouspyyntöjen riittävän simppelitä. Täytyy myös jättää neuvotteluvaraa tarjoajan kanssa toteutuksesta. Silloin hankkeet etenevät rivakasti ja onnistuvat.

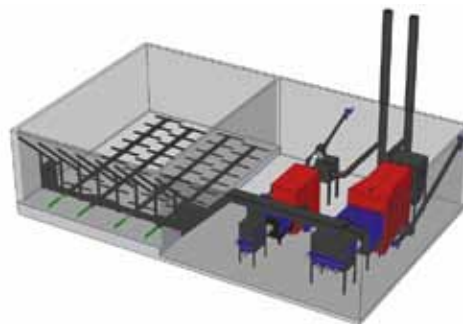
Pelletilläkin lämpöä

Kuhmoisissa käynnistyi jo vuoden vaihteessa kunnan omistamaan verkkoon lämpöä tuottava Kuhmoisten Lämpö Oy:n laitos. Sastamalan Suodenniemellä Versowood/PP-Hot lämpöliiketoimi laittaa tulille toukokuun loppuun mennessä 1000 MWh/a pellettilämpökeskuksen.

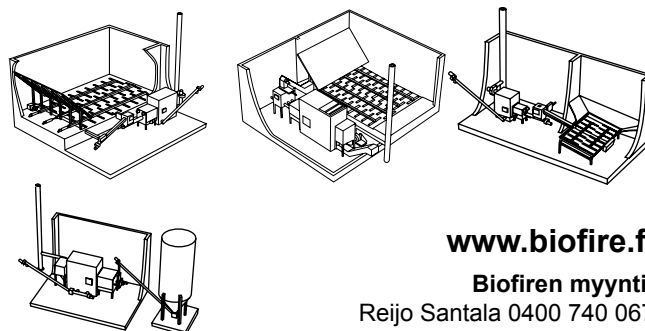
Vihdin Energian puuhamies Mikko Keisala rakentaa kesään mennessä myös Nummelanharjun koululle uutta hakelämpölaitosta toisen yhtiön nimiin. Tässä kohteessa tiukka tarjouskilpailu osoitti, että lämpöyrittäjät pystyvät tarjoamaan edullista lämpöä ja näin etelässäkin tarjoajia löytyi useita. ■

BIOFIRE OY

KOTIMAISEN ENERGIAN LÄMPÖKESKUSJÄRJESTELMÄT
60 kW - 4 MW

HAKE - TURVE - PELLETTI - VILJA -
KUIVAAJAN ESIPUHDISTAJAJÄTE - ENERGIA MURSKKE

www.biofire.fi

Biofiren myynti:

Reijo Santala 0400 740 067
Juha Valkama 050 5298 613

TAPIO
HARVESTERIT

JO VUODESTA 1981
YLI 20 MAAHAN

RIUTTOLEHTO

Vakiona ohjausyksikkö, erillinen näyttö, painonapit, sahakatkaisu, automaattisyöttö ja peruutus.

EXS-malleissa tilitin ja rotaattorin venttiilit harvesterissa.

Malli	Paino	Kaato d	Öljyn tarve	Paine
Tapio 160	215 kg	250 mm	40-60 l/min	160 bar
Tapio 280	330 kg	350 mm	80 l/min	160 bar
Tapio 400	450 kg	450 mm	110 l/min	160 bar
Tapio 600	550 kg	550 mm	120 l/min	160 bar

Myös EXS -mallit kaivinkoneisiin

MYYNTI:

Itä-Suomi:
Joutsen Tuonti /
Polvijärven Hake ja Turve Ky
Kari Saharinen
puh. 0400 375 020

www.riuttollehto.fi

Etelä-, Länsi-, ja
Pohjois-Suomi:
Otto Motor Oy
Tapani Rintala
puh. 0400 446 001

Kyläkoulun lämmittämisestä

Syntyi uusi toimiala

Lämpöyrittämisen ensiaskeleet otettiin 1990-luvun laman aikana, kun maaseudulla haettiin uusia toimeentulomahdollisuuksia. Kyläkoulun lämmittäminen puulla nousi otsikoihin.

■ Tage Fredriksson

Uudenlainen yrittäminen nosi usein myös kylän tai alueen yhteishenkeä. Alan pioneerien työ on sittemmin saanut arvokasta jatkoa. Lämmitettävien kohteiden määrä ja koko ovat kasvaneet huomattavasti: kohteita on jo yli 500.

Toiminnalla hyvä etunoja
Lämpöyrittäjätoiminta on taloudel-

lisillä mittareilla mitattuna myös hyvällä mallilla. Tuorein Työteho-seuran selvitys kertoo, että taloudelliset tunnuksot osoittavat oikeaan suuntaan ja ala on kasvussa. Kehitystä on seurattu vertailemalla 2010, 2012 ja 2013 kerättyjä lukuja.

Vajaan kolmenkymmenen seurannassa olevan yrityksen medianiliikevaihto on vuodesta 2010

↑ Lämpöyrittäjät ostavat huomattavan määrän palveluja ja työllistävät muita yrittäjiä.

vuoteen 2012 kasvanut selkeästi, 240 000 eurosta 370 000 euroon. Vuonna 2013 tosin tapahtui pieni notkahdus 340 000 euroon.

Yritysten kannattavuus parani

Yrityksen käyttökate kertoo yrityksen liiketoiminnasta sen, miten paljon rahaa jää investointien, kuten lämpökeskuksen, poistoihin ja rahoituseriä varten. Vuonna 2010 lämpöyritysten mediaanikäyttökate oli 25 prosenttia. Se kasvoi vuoteen 2012 mennessä 32 prosenttiin, mutta vuonna 2013 palattiin lähes lähtötasolle eli 26 prosenttiin.

Käyttökateen tarve vaihtelee alakohteisesti, mutta teollisuudessa se on tyypillisesti 10–25 prosenttia. Tätä taustaa vasten lämpöyritysten käyttökate on hyvällä tasolla ja rahoittajalla on useimmissa tapauksissa hyvä olla. Toimialan sisällä voi tosin olla suurta vaihtelua, joka riippuu paljon yrittäjän erikoistumisesta ja siitä, omistaako hän hoitamansa laitoksen.

Liiketulos ja toiminnan tulos kasvussa

Liiketoiminnan tuotosta kertova liiketulosprosentti kertoo, mitä jää rahoittajalle ja verottajalle. Liiketuloksen mediaani oli kasvanut kahdeksasta prosentista 15 prosenttiin. Pienenä rekylinä oli vuoden 2013 lukema, 13 prosenttia. Yli 10 prosentin taso on kuitenkin hyvä ja voi houkuttaa kasvuun tai uusia yrittäjiä alle.

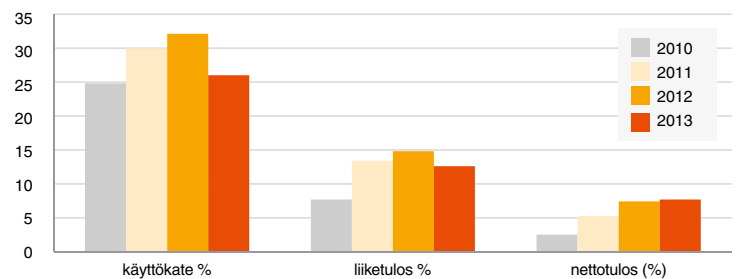
Varsinaisen toiminnan tuloksesta kertovan nettotuloksen tulee tietenkin olla positiivinen. Se kasvoi 2,5 prosentista 7,5 prosenttiin ja edelleen 7,7 prosenttiin.

Raha tekee ahkerasti työtä

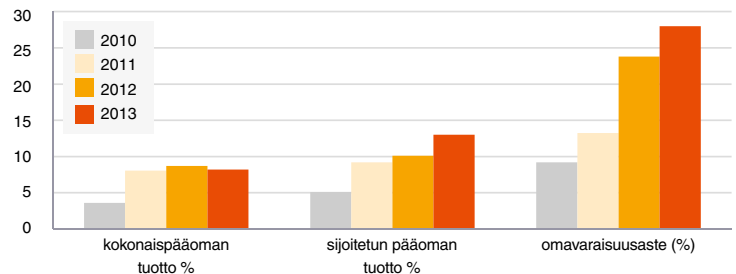
Pääoman tuottoaste on hyvä pääoman laiskuuden tai ahkeruuden mittari. Sijoitetun pääoman mediaanituotto nousi vuoden 2010 viiden prosentin mediaanitasosta seuraavana vuonna yhdeksään prosenttiin ja edelleen yli kymmeneen ja vuonna 2013 jopa 13 prosenttiin.

Kokonaispääoman tuotto nousi

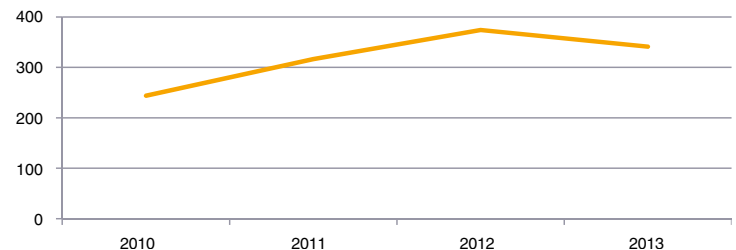
Kannattavuuden kehitys 2010–2013 (mediaani)

Pääomien tuoton ja vakavaisuuden kehitys 2010–2013 (mediaani)

Liikevaihdon kehitys 2010–2013 (1000 €, mediaani)

saman kaavan mukaan neljästä prosentista yhdeksään ja vuonna 2013 kahdeksaan prosenttiin. Pääoman tuoton tulisi tietenkin ainakin keskimäärin ylittää selvästi yleinen korkotaso, muuten pääomaa pitäisi sijoittaa toisella tavalla. Mitä riskipitoisempi ala, sitä suurempi pitää pääoman tuottotavoitteenkin olla.

Lämpöyrittäjien vakavaraisuus on kehittynyt myönteiseen suuntaan. Omavaraisuus mittaa vakavaraisuutta, tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Tyydyttävänä tasona pidettävä 20–40 prosenttia täyttyi vuonna 2013, jolloin mediaaniomavaraisuus oli 28 prosenttia. Tälle tasolle se oli kivunnut vuoden 2010 vaatimattomasta 9 prosentin tasosta. Lämpöyrittäjät pystyvät tuloksesta päättellen lyhentämään velkojaan.

Maksuvalmius eri tilanteissa

Hyvä maksuvalmius luo turvallisuutta ja mahdollistaa häiriöt-

töman toiminnan silloinkin, kun kassavirta on heikko, kuten kesäaikaan. Maksuvalmius kuvaa tilinpäätöshetken tilannetta, mutta tilanne voi vaihdella paljonkin eri vuodenaikoina. Quick ratio -testillä mitataan sitä, kuinka hyvin yrityksen nopeasti rahaksi vaihdettavat varat riittävät lyhytaikaisten velvoitteiden hoitamiseen. Se oli kaikilla tutkituina neljänä vuotena 1, jota pidetään suhteellisen hyvänä lukuna. Current ratio, joka huomioi myös vaihto-omaisuuden, jäi 1,5:een, kun sen arvoin tulisi olla yli 2.

Omalle työlle palkkaa

Lämpöyritykset työllistävät edelleen kukin pitkälti vain yhden henkilön, mutta etenkin ostopalvelujen kautta myös muita työllistyy. Kun lasketaan kannattavuutta, omalle työllekin on syytä laskea normaali palkka talkootyön tekemisen sijaan. ■

Lähde: TTS:n tiedote 6/2014

Hevostallin pitäjän näkökulma

Biokaasua hevosenlannasta

Hevosenlannalle on olemassa useita käsittelymenetelmiä, ja uusia kehitetään koko ajan. Hevosihmisen näkökulmasta potentiaalisin vaihtoehto tämän hetken lainsäädännöllä ja tekniikalla on mädätys.

■ Taru Hanski

Mädätyksen etuja perinteiseen kompostointiin verrattuna ovat lannoitteen merkittävästi parempi laatu, lyhyempi prosessi sekä pienempi tilantarve. Lisäksi mädättäminen tuhoaa hukka-kauran. Lannan polttaminen taas on hankalampaa nykyisen lain-tulkinnan takia. Tuhkan ravinnearvo ei myöskään ole yhtä hyvä kuin mädätteen.

Kuivikkeen laadulla on merkitystä

Kun tuotetaan lannasta energiaa, on tuotannon oltava kannattavaa ja tuotettava arvoa energiayritykselle. On todettu, että hevosenlannan metaanintuottopotentiaali on huonompi kuin joidenkin käytössä olevien biokaasun raaka-aineiden, etenkin, jos lannan seassa on sellaista kuiviketta, joka heikentää potentiaalia.

Hevosenlannan käsittelymenetelmästä riippumatta tallissa käytettävän kuivikkeen valinnalla on suuri merkitys menetelmän tuotavuudelle. Mädättämiseen soveltuvat parhaiten olki- ja puupelletit ja huonoiten turve. Puupurulla ei näyttäisi olevan suurta vaikutusta mädättämiseen. Mädätteen loppusijoittaminen ja kuljettaminen on helpompaa ja halvempaa kuin ra'an hevosenlannan, mikä johtuu muun muassa siitä, että mädäte voidaan luokitella jätteen sijaan sivutuotteeksi ja se on pakkautunut pie-

nempään tilaan.

Käyttö lähellä tuotantoa

Jotta kaasuntuotanto hevosenlannasta mädättämällä olisi hevosyrittäjälle kannattavaa, sen täytyy täyttää muutamia ehtoja.

Kaasua tulee voida käyttää tuotantopaikan läheisyydessä esimerkiksi kiinteistöjen lämmitykseen niin, että sitä polttamalla korvataan muita lämmitysmuotoja, kuten öljylämmitys. Jos kaasua ei voi käyttää lähellä, sen kuljetus, varastointi ja puhdistamisprosessit nostavat investointikustannuksia, jolloin tuotannosta tulee pienelle tallille helposti vähemmän kannattavaa.

Tallissa käytettävän kuivikkeen on sovelluttava kaasuntuotantoon, ja sitä tulee olla lannan seassa sopiva määrä. Tähän vaikuttaa olennaisesti tallityöntekijän työpanos. Lanta tulee voida syöttää prosessiin saman tien ilman varastointia, sillä varastointi heikentää kaasuntuotantoa. Syö-

tettäessä lantaa reaktoriin sinne ei saa päästä merkittäviä määriä happea, vaikka syötettä tulee päivittäin. Prosessiin on myös lisättävä vettä, sillä hevosenlantakuivikeseos on yksinään liian kuivaa.

Hevosia on oltava noin kahdeksan tai enemmän, ja kaasuntuotantoprosessin on oltava oikein mitoitettu ja suunniteltu tallin hevospäärille, jotta se toimisi tehokkaasti. Prosessin investointikustannukset eivät saa olla yksityiselle ihmiselle kovin suuret, sillä useimmat tallit pyörivät harrastepohjalta tai niiden liiketoiminta on hyvin pientä.

Kymmenellä hevosella jo mahdollisuuksia

Kymmenen hevosen lantalantatyhjennyskustannukset ilman kaatopaikan vastaanottomaksua ovat arvion mukaan 300–900 euroa vuodessa. Vastaanottomaksun kanssa vuosittaiset kulut ovat noin 3900–4500 euroa. Hevosta kohti tämä tekisi 33–38 eu-

↑ Laboratoriokoe 1:n järjestelyt

roa kuukaudessa. Tallinpitäjät itse kuitenkin arvioivat vastaavien kulujen olevan yli 60 euroa kuukaudessa.

Omakotitalon lämmitykseen polttoöljyllä on arvioitu menevän 2000 euroa vuodessa. Kaasulämmitykseen vaihtamalla polttoainekustannukset nollautuvat, mädätetyn lannan käsittelykustannukset pienenevät huomattavasti ja parhaassa tapauksessa vastaanottomaksuista päästään kokonaan eroon. Vuosittaiset säästöt ovat talliyrittäjälle todella merkittävät.

Valmiita ratkaisuja vain isoille talleille

Karkeasti 20 000 euron hintaisen

laitteiston takaisinmaksuajaksi kymmenen hevosen tallilla ja yksinkertaisella systeemillä voidaan saada 3–6 vuotta. Teoriasa yksinkertaisen laitteiston takaisinmaksuaika voi olla jopa alle kaksi vuotta. Voidaan siis todeta, että pienen hevostallin pitäjän on mahdollista tuottaa biokaasua hevosenlantakuivikeseoksesta kannattavasti, mutta tällä hetkellä tähän ei ole sopivaa ratkaisua markkinoilla. Isoille talleille ja tallikeskittymille on tarjolla laitteistoja, mutta kysyntää olisi enemmän pienemmän kokoluokan ratkaisuille. ■

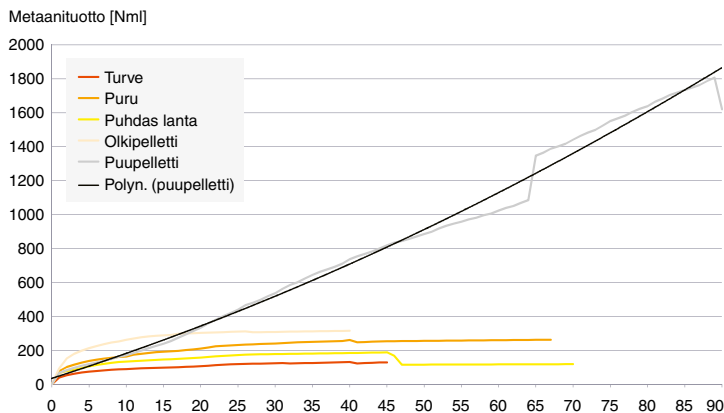
Artikkeli perustuu kirjoittajan opinnäytetyöhön.

FAKTA

Kaasuntuotannon kannattavuuden ehdot pähkinänkuoressa:

- Määdätteelle on loppusijoituskohte, joka ei aiheuta merkittäviä kustannuksia.
- Kuivikevalinta ja kuivikkeen määrä suosivat kaasuntuotantoa.
- Määdätyslaitteistolla on järkevä takaisinmaksuaika ja kohtuulliset huoltokustannukset. Tähän vaikuttavat kaasun ja mädätteen hyödyntämismahdollisuudet.
- Määdätyslaitteisto ei ole työläs eikä vie työaikaa. Talliyöntekijän on voitava keskittyä muiden rutiinien suorittamiseen hevostenhoidossa.
- Hevosia on tallissa tai talliyhteisössä riittävä määrä.
- Lupia ei tarvita tai ne eivät aiheuta merkittäviä kustannuksia. Tällöin toiminta ei saa olla kaupallista tai tarvittavien lupien on oltava helposti saatavissa. Hankkeen on oltava lain mukainen, hyvin suunniteltu, alueelle sopiva ja järkevä.

Keskiarvo kumulatiivisesta kaasuntuotannosta 90 vuorokaudessa

↑ Laboratoriokoe 2:n tulokset

Hevosfaktaa

Suomessa on hevosia tällä hetkellä noin 74 000, ja määrä on ollut kasvussa lisääntyneen harrastuneisuuden myötä. Talleja Suomessa on noin 16 000. Lukumäärä ylittää jo lypsykarjatilojen määrän, joka oli vuonna 2010 noin 11 000.

Yhden hevosen tuottama päivittäinen lantamäärä vastaa maksimissaan 10 kilowattitun-

tia. Arvion mukaan hevonen tuottaa lantaa kuivikkeineen kuutiometrin kuukaudessa. Vuosittain hevosenlantaa tuotetaan Suomessa nyt noin 900 000 kuutiometriä. Energiakarjatilojen määrän, joka oli Suomessa arvion mukaan menee hukkaan, kun lantaa ei hyödynnetä energiantuotantoon, on 22,2 gigawattituntia.

Lämpöyrittämistä tasaiseen tahtiin

Lämpöyrittäjien pyörittämien lämpökeskusten määrä on kasvanut totutun kaavan mukaisesti. Vuonna 2013 otettiin käyttöön kymmenkunta uutta laitosta ja hakkeen käyttö kasvoi 50 000 hakekuutiometrin verran.

■ Tage Fredriksson

Lämpöyrittäjäkohteissa käytetään metsähaketta nyt jo 1,34 miljoonaa hakekuutiometriä. Lisäksi käytetään muita puupolttoaineita reilut 0,2 miljoonaa kuutiometriä hakkeeksi muutettuna. Vuonna 2013 turvetta paloi 0,05:tä miljoonaa kuutiometriä vastaava määrä.

Kierrätyspuu kasvussa

Pääpolttoaineena on siis lähes kaikissa laitoksissa metsähake. Kierrätyspuun osuus on kuitenkin kasvanut kasvukeskuksien liepeillä ja erityisesti Etelä-Suomessa. Lämpöyrittäjäkohteiden puumäärä vastaa seitsemää prosenttia koko hakkeen käyttömäärästä, mutta lämmön erillistuotannossa osuus on lähes neljännes.

Raaka-aineena käytetään ennen kaikkea pienpuuta tai muuta runkopuuta, sillä hakkuutähteet ja kantopuu eivät teknisesti sovellu pienimuotoiseen lämmöntuotantoon. Yhä useampi yrittäjä vastaa kahden tai jopa useamman lämpölaitoksen hoidosta. Yrityksiä on

siis selvästi vähemmän kuin laitoksia, joita vuonna 2013 oli 533. Lukumäärä ei oletettavasti sisällä ihan kaikkia maan kohteita, mutta toisaalta osa laitoksista on saattanut siirtyä lämpölaitoksen omistajan, esimerkiksi kunnan, hoidettavaksi.

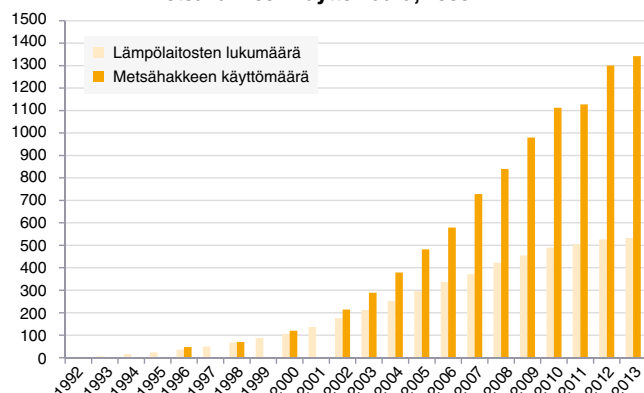
Lähes kolmasosa laitoksista on aluelämpölaitoksia, ja loput ovat kiinteistökohtaisia ratkaisuja. Yrityksistä puolet on osakeyhtiöitä tai osuuskuntamuotoisia ja puolet on yritysrenkaan tai maatalous- tai maaseutuyrittäjien pyörittämiä. Lämmön kokonaistoimitukset, joihin kuuluvat myös yrittäjien investoinnit, ovat yleistymässä.

Työllistää enemmän kuin pelkän hakkeen tuotanto

Varsinaisen lämpöyrittäjäliiketoiminnan laajuus on 50–70 miljoonaa euroa, ja yritysten kokonaisliikevaihto on 110–130 miljoonaa euroa. Lämpöyrittäminen työllistää 600–700 henkilöä. ■

Lähde: TTS:n tiedote 6/2014

Laitosten lukumäärä, kpl
Metsähakkeen käyttömäärä, 1000 i-m³

↑ Lämpölaitosten määrä ja hakkeen käytön kasvu ovat olleet tasaisia.

Polttopuut valmiiksi vajaan

Polttopuulle riittää kysyntää, vaikka talvi olisi leuto ja öljy ennätysellisen halpaa. Asiakkaat tosin vaativat pilkeyrittäjiltä aiempaa ammattimaista otetta ja pitemmälle vietyä palvelua ja klappeilta laatua. Kuiva puu on myös yksi puhtaan palamisen tae.

■ Jouko Parviainen

Pieni kuorma-auto kaartaa pihahan marraskuisen päivänä, ja kaksi miestä siirtää kuution suursäkkiin pakatut klapit pumppukärryllä halkokatoksen ovelle. Kädet käyvät nopeasti, ja pino kasvaa kalahdellen. Kaksi säkkiä myöhemmin liiteri on täynnä kuivaa 33 sentin koivupilkettä – aiemmasta erästä oli

jäljellä vielä irtokuution verran.

Puolentoistavuoden kokemukseni Halkotupa Oy:n pilkepalvelusta on myönteinen. Asuntaajama-alueella enkä omistametsää, josta itse ahkeraisin talven puut. Aiempina vuosina jouduin karräämään pihalle kipatun klapikasan talon taakse ja pinoita puut seinustalle, kuten mo-

Halkokatos pystytetään paikan päällä valmiista elementeistä. Seinien ja vesikatteen väriin saa valita taloon sopivaksi.

↑ Halkotupa Oy:n konsepti sisältää katoksen vuokrauksen ja pinoamispalvelun.

net muutkin, paloturvallisuuden vastaisesti. Vähemmän kaunis näky sai koristeekseen vielä vanerilevyn tai vihreän suojapeitteen.

Uusi palvelu

Toukokuussa 2013 sain tietää uudenlaisesta palvelusta, jossa yrittäjä vuokraa halkovajan, pinoaa puut siihen ja pitää huolen, että vajassa riittää poltettavaa. Sopimus syntyi, kun hintakin oli kohtuullinen: pinoamispalvelu maksaa 35 euroa kuukaudessa sisältäen liiterin vuokran, ja koi- vuista pulitan käytön mukaan 39 euroa irtokuutiolta. Pinoamis- palvelun saa vielä sisällyttää kotitalousvähennykseen, jolloin sen osuus putoaa alle 20 euron.

Palvelukonsepti on mietitty harkiten. Alle kahden neliön katos mahtuu ahtaaseenkin pihaan, eikä se tarvitse rakennuslupaa. Harjakattoinen katos maalataan talon väreihin istuvaksi, tuodaan paikalle elementteinä ja pystytetään reilussa tunnissa. Omaksi osuudekseni jäi tasata perusta valmiiksi. Varmuuden vuoksi kysyin rajanaapurilta luvan pystytykseen.

Kysyntä etelässä

Henri Lappalaisen ja Pekka Räsäsen Halkotupa Oy lähti liikkeelle sivubisneksenä jäte- ja lajittelustian valmistuksesta. Miehet ensin testasivat ideoansa Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK

Oy:n asiantuntijoilla ja pienellä ennakkomarkkinoinnilla.

Tätä nykyä yrityksellä on kolmisenkymmentä asiakasta Joensuun seudulla. Heinävaaralla sijaitsevasta varastosta lähtee kuivaa koivua omakotitalojen lisäksi kesämökkeihin ja pariin yritykseen. Lappalaisen mukaan alku on ollut haastava. ”Täällä moni tekee edelleen polttopuunsa itse tai saa ne edullisesti sukulaiselta tai tuttavalta.”

Parivaljakko uskoo kuitenkin tulevaisuuteen, mitä vahvistaa asiakasmäärien kasvu. ”Onneksamme väki ikääntyy, eikä nuori sukupolvi lähde enää hikoilemaan mottimetsään. Palveluista ollaan valmiimpia maksamaan. Tulisija rakennetaan myös uusiin taloihin, ja niitä käytetään jatkossakin lisälämmön lähteenä ja tunnelman tuojina, ja monen mielestä puukiuas antaa parhaat löylyt.”

Todelliset markkinat ovat Lappalaisen mukaan etelässä. Halkotuvan konseptille haetaan kumppaneita suurten asutuskeskusten ympärillä toimivista pilkeyrittäjistä, joilla on halu nostaa palvelunsa laatua. ”Katokset tulevat meiltä, ja kumppani huolehtii pinoamispalvelusta ja klapien laadusta.” ■

Kirjoittaja toimii projektipäällikkönä Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy:ssä ja lämmittää ahkerasti uuniaan.

Alle kahden neliön katos mahtuu pieneen pihaan eikä vaadi rakennuslupaa.

↑ Naarva S23-sykeharvesteri työssään.

Klapit suoraan metsästä säkkiin

Traktori jurraa Joensuun lähistön harvennusmetsässä, ja koi-vuklapeja putoaa sen perään viritettyyn roikkuvaan suursäkkiin. Syksyllä 2012 julkaistu Naarva S23-sykeharvesteri on varustettu katkaisugiljotiiniin kiinnitettävillä kiiloilla, jotka pilkkovat puun määrämittäiseksi haloksi.

S23 soveltuu ensiharvennukseen, polttopuuran tekoon ja energiapuun korjuuseen sekä sahalla varustettu uutuusmalli S23C myös integroituun korjuuseen ja tukkipuun tekoon. Saha

pystyy hyvin kovapuuhunkin ja katkaisee aina 30-senttisen puun.

Pentin Paja Oy:n markkinointipäällikkö Janne Häikiö osasi odottaa menestystä. ”S23:a on myyty jo yli 250. Sahamallin suuri katkaisuhalkaisija on lisännyt sykeharvesterin kiinnostusta myös ulkomailla, ja sitä on ehditty toimittaa Ruotsiin, Norjaan, Sloveniaan, Saksaan, Itävaltaan, Irlantiin, Ranskaan ja uusimpana maana Kanadaan.

Menestyksen avaimet ovat käytön monipuolisuuden ja asennuksen helppouden lisäksi S23:n

yksinkertaisessa rakenteessa, keveydessä (240 kg) ja edullisuudessa, mikä tekee siitä houkuttelevan niin metsänomistajille kuin pilkeyrittäjille. Sähkötön malli on helppo asentaa maataloustraktorin kuormaimeen tai kaivinkoneeseen. Lisähydrauliikkaa tai ohjaimia ei tarvita, sykeharvesteria ohjataan vain peruskoneen venttiilin suunnanvaihdoilla.

Janne Häikiön isä ja yrityksen perustaja, Pentti, suunnitteli jo 80-luvun puolivälissä sähköttömän sykeharvestin ja rakensi siitä prototyypin. Silloisten hyd-

raulilaitteiden ominaisuudet eivät kuitenkaan olleet riittäviä.

Isän keksintö välkähti toisen pojan, nykyisen toimitusjohtajan, Mikon, mieleen syksyllä 2011. Laitteen suunnittelun apuna käytettiin nyt uusinta 3D-mallinnusta ja nykyaikaista hydrauliikkaa, kuten sekvenssiventtiilejä. Tuotekehityksen tavoitteeksi asetettiin keveys, yksinkertainen rakenne ja edullinen hankintahinta. Jo kesällä 2012 tietokonemallin perustalta rakennettiin prototyyppi, ja myyntivalmis harvesteri julkistettiin samana syksynä.

Puhtaampaan polttoon

Kaikki eivät miellä puunpolttoa tulisijoissa osaksi biotaloutta ja näkevät pilkeyrittämisen harrastuksena. Metlan arvion mukaan uuneissa, takoissa, kiukaissa ja pienkattiloissa palaa yli kuusi miljoonaa kuutiota vuodessa; metsähakkeen käyttö lämpö- ja voimalaitoksissa ylitti määrän vasta 2010. Suomi onkin polttopuun käytön mahtimaita Euroopassa. Olemme kakkosena Ranskan jälkeen kokonaismäärässä ja heti Latvian perässä asukaslukuun suhteutettuna.

Aiemmin ilmaston ystävänä pidetyn puun pienkäytön taivaalle on sananmukaisesti nousut synkkiä pilviä: tulisijoista tupruaa terveydelle vaarallisia pienhiukkasia – taajama-alueilla jopa liikenteen päästöjä enemmän. Mustan maineen ovat saaneet erityisesti vanhat kiukaat ja

takat. Jotkut ovat vaatineet jopa suodattimia piippujen päihin.

Lohtua syyllistetyille puulämmittäjille tuo Metlan Lauri Siikanen. ”Kaikesta poltosta syntyy päästöjä, mutta niiden määrää voi vähentää sellaiseksi, ettei niistä ole terveydellistä haittaa. Puhdas poltto syntyy kolmen tekijät yhteistyöstä: tulisijasta, puun laadusta ja itse lämmittäjästä.”

”Uusissa tehdasvalmisteisissa tulisijoissa puu palaa tehokkaasti ja puhtaasti. Puun on oltava niin kuivaa, että klapit kilahtavat niitä yhteen lyödessä. Puut pitää varastoida ilmastavasti kuivassa paikassa, ja laadukkaatkin klapit on hyvä kantaa sisälle päivää paria ennen käyttöä.”, Siikanen korostaa.

Tulen sytytys on se vaihe, jossa syntyy eniten hiukkasia. So-

pivan ilmava ja pienistä puista koottu sytytyspanos ja hyvä veto takaavat nopean syttymisen. Vedon turvaamiseksi koneelli-

sesti ilmastoidussa talossa kannattaa ikkuna avata hetkeksi ennen sytytystä tai käyttää takkaimuria.

Nuohoojat haluavat neuvoa puunpoltossa

Nuohoojien mukaan yli puolet (56 %) tulisijojen käyttäjistä polttaa tulisijojaan hyvin, 29 % kohtalaisesti ja 15 % huonosti. Merkittävimmin poltto huonontaa roskien poltto ja huonolaatuinen polttoaine.

■ Hanna Eskelinen

Suomen Ympäristökeskuksen kyselyn mukaan 15 % käyttäjistä polttaa huomattavia määriä roskaa tulisijoissaan. Käyttäjät tarvitsisivat myös opastusta riittävästi paloilmamäärästä, puun kuivuudesta ja ylitämittämisen haitoista.

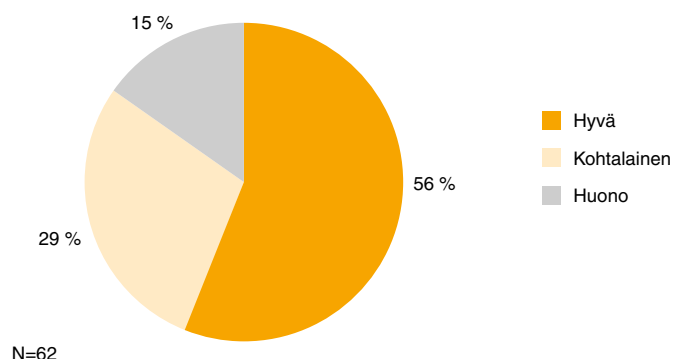
Tulisijoista kolmanneksen kunto huononee käytön seurauksena. Tulisijan korkean iän lisäksi kuntoa heikentää märän puun poltto. Nuohoojien kokemuksen mukaan lähes neljännes polttaa liian märkää puuta ja 14 % säilyttää polttopuutaan räystään alla tai ulkona peittämättömissä

sä pinoissa.

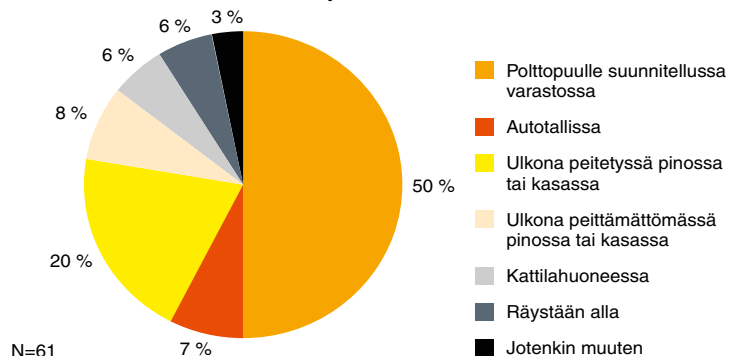
Valistus ja tiedottaminen ovat lisänneet puhtaampia polttotapoja. Nuohoojien mielestä paras keino vaikuttaa ja lisätä tietoisuutta hyvistä polttotavoista on ammattilaisen eli nuohoojan neuvonta. Hyvinä keinoina pidettiin myös verkkosivustoja, esitteitä ja televisiomainoksia.

Suomen Ympäristökeskuksen kyselyyn vastasi 64 nuohoojaa, joiden hoitamat kiinteistöt kattavat 17 % Suomen asuinkiinteistöistä. Kysely tehtiin ensimmäistä kertaa kattuen nuohoojat ympäri Suomen. ■

Polttolaitteiden käyttäjien polttotaito

Polttopuun varastointi

KLAPIKONEET JA HALKAISIJAT

Merkki ja malli	Hinta 1.1.2014 Alv 0%	Voimanlähte Traktorin Pöytämoottori Sähkömoottori	Laitteen vaatima teho, kW	Hydrauliikka Th: traktorinhydr. Eh: erillishydr.	Paino, kg	Puun siirtokorkeus maasta, cm	Katkaisutapa / suurin puun läpimitta cm	Halkaisutapa / suurin pit. / suurin läpimitt., cm	Takuuaika kk	Siirtokuljetin V: vakiona L: lisävaruste	Markkinointityhtiö	Lisätiedot

Agromaster Oy, Teollisuustie 8, 54710 LEMI, 020 7413 322, myynti: 040 7434 526, info@agromaster.fi, www.agromaster.fi

Pilkemaster Evo 30						Sääd.		Hydraulinen				Lisävarusteet:
TR	5 226	T	7,5	Eh	640	75-100	ketjulaippa 15"/30	60 / 30	12	V / 4,0	maat- ja konekaupat	puun nostaja,
SM	6 330	S	7,5	Eh	710	75-100	ketjulaippa 15"/30	60 / 30	12	V / 4,0	"	5,5 ton halkaisusyl.,
SM/TR	6 871	T/S	7,5	Eh	720	75-100	ketjulaippa 15"/30	60 / 30	12	V / 4,0	"	6-os. halkaisuterä,
PM	7 032	P	7,5	Eh	690	75-100	ketjulaippa 15"/30	60 / 30	12	V / 4,0	"	kuljetusalusta,
PM/TR	7 565	T/P	7,5	Eh	700	75-100	ketjulaippa 15"/30	60 / 30	12	V / 4,0	"	erillishalkaisu,
												tukkipöytä,

Vakiona syöttökuljetin

Pilkemaster Evo 36						Sääd.		Hydraulinen				Lisävarusteet:
TR	6 573	T	7,5	Eh	660	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	maat- ja konekaupat	puun nostaja,
SM	7 609	S	7,5	Eh	720	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	6-os. ja 8-os. halkaisuterät,
SM/TR	8 427	T/S	7,5	Eh	740	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	kuljetusalusta,
PM	8 145	P	7,5	Eh	700	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	erillishalkaisu,
PM/TR	8 976	T/P	7,5	Eh	710	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	tukkipöytä,

Vakiona syöttökuljetin, nopea ja voimakas (halkaisuvoima 2–8 ton)

												10 ton halkaisusyl.
												Hydr. Syöttötela

Pilkemaster Evo 36HCLite

						Sääd.		Hydraulinen				Lisävarusteet:
TR	7 387	T	7,5	Eh	670	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	maat- ja konekaupat	puun nostaja,
SM	8 419	S	7,5	Eh	730	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	6-os. ja 8-os. halkaisuterät,
SM/TR	9 246	T/S	7,5	Eh	750	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	kuljetusalusta,
PM	8 968	P	7,5	Eh	710	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	erillishalkaisu,
PM/TR	9 790	T/P	7,5	Eh	720	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	tukkipöytä,

												10 ton halkaisusyl.
												Hydr. Syöttötela

Vakiona syöttökuljetin, nopea ja voimakas (halkaisuvoima 2–8 ton), hydr. halk.terän kork.säätö

Pilkemaster Evo 36HC						Sääd.		Hydraulinen				Lisävarusteet:
TR	8 210	T	7,5	Eh	680	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	maat- ja konekaupat	puun nostaja,
SM	9 242	S	7,5	Eh	740	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	6-os. ja 8-os. halkaisuterät,
SM/TR	10 065	T/S	7,5	Eh	760	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	kuljetusalusta,
PM	9 790	P	7,5	Eh	720	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	erillishalkaisu,
PM/TR	10 613	T/P	7,5	Eh	730	75-100	ketjulaippa 15"/36	60 / 36	12	V / 4,0	"	tukkipöytä,

												10 ton halkaisusyl.
												Hydr. Syöttötela

Vakiona syöttökuljetin, nopea ja voimakas (halkaisuvoima 2–8 ton), hydr. laipankääntö ja hydr. halk.terän kork.säätö

Pilkemaster SMART1	2984	Työkone		Th	350		Kovametalli katkaisuterä / 19cm	41 / 19	12			
Pilkemaster SMART2	3992	Työkone		Th	465		Kovametalli katkaisuterä / 19cm	41 / 19	12			

Pilkemaster Smart kytketään pienkuormaajan, traktorin, pyöräkuormaajan tai vastaavan laitteen etukuormaajaan tai kaivinkoneeseen.

Halkomaxi, 0400 808 552, penttikulturalahti@gmail.com, www.halkomaxi.com

HalkoMaxi 2100 XL	3468.00 €	T	5	Th	450	110		Kiila/2100/60	12 kk			

9,5 t työntövoima, hydraulinen terän korkeuden säätö, puut halkaistaan kahteen tai neljään osaan, konetta käyt. traktorin ohjaamosta ja puut nostetaan koneeseen hydraulikuormaimella.

Hassinen Veljekset Oy, 0400-294901, seppo@havel.fi, www.klapimaster.fi

Klapimaster 15	1282	P	3,5		80	70	Saha/24cm	Ruuvi/50/24cm	12			Tulossa sähkökäyttöisenä.

Korpelan Kone, Ahopellontie 48, 62710 KUREJOKI, 050 55 254 65, korpelankone@japo.fi, www.puunhalkaisukone.fi

Brutus 3000	11 700	T	35	Eh	1 800	120	ei	hydr.ristikko/60	6			syöttö kuormaimella

Laitilan Rautarakenne Oy, Kusnintie 44, (PL 59), 23800 LAITILA, (02) 8571 200, (02) 8571 201, mika.myllymaa@japa.fi, www.japa.fi

JAPA												
385 TR 6T Basic	7 605	T		Eh	850	90	teräketju / 38	hydrauli / 52 / 38	12	V 4,2	**	
385 E 6T Basic	8 374	S	7,5	Eh	912	90	teräketju / 38	hydrauli / 52 / 38	12	V 4,2	**	
385 TRE 6T Basic	8 966	T+S	7,5	Eh	966	90	teräketju / 38	hydrauli / 52 / 38	12	V 4,2	**	
385 TR 6T Expert	9 050	T		Eh	850	90	teräketju / 38	hydrauli / 52 / 38	12	V 4,2	**	
385 E 6T Expert	9 845	S	7,5	Eh	912	90	teräketju / 38	hydrauli / 52 / 38	12	V 4,2	**	
385 TRE 6T Expert	10 388	T+S	7,5	Eh	966	90	teräketju / 38	hydrauli / 52 / 38	12	V 4,2	**	
385 TR 6T Pro	9 880	T		Eh	850	90	teräketju / 38	hydrauli / 52 / 38	12	V 4,2	**	
385 E 6T Pro	10 717	E	7,5	Eh	912	90	teräketju / 38	hydrauli / 52 / 38	12	V 4,2	**	
385 TRE 6T Pro	11 588	T+S	7,5	Eh	966	90	teräketju / 38	hydrauli / 52 / 38	12	V 4,2	**	
385 saatavana myös 8T halkaisuvoimalla												
485 TR	36 010	T		Eh	2 000	90	Teräketju / 48	hydrauli / 66 / 48	12	V 4	**	

KLAPIKONEET JA HALKAISIJAT

Merkki ja malli	Hinta 1.1.2014 Alv 0%	Voimansiirto T: traktori P: polttomoottori S: sähkömoottori	Laitteen vaatima teho, kW	Hydrauliikka Th: traktorinhydr. Eh: erillishydr.	Paino, kg	Puun siirtokorkeus maasta, cm	Katkaisutapa / suurin puun läpimitt, cm	Halkaisutapa / suurin pit. / suurin läpimitt, cm	Takuuaika kk	Siirtokuljetin V: vakiona L: lisävaruste	Markkinointityyppi	Lisätiedot
485 TRE	38 900	T + S	15	Eh	2 100	90	Teräketju / 48	hydrauli / 66 / 48	12	V 5	**	
100 TR	1 626	T		-	160	80	pyöröterä / 25	Ruuvi / 60 / 25	12	-	**	
100 E	2 154	E	4	-	190	80	pyöröterä / 25	Ruuvi / 60 / 25	12	-	**	
700 TR5.6T	5 094	T		Eh	630	80	pyöröterä / 26	hydrauli / 60 / 26	12	V 3,8	**	
700 TRE5.6T	6 270	T+S	7,5	Eh	685	80	pyöröterä / 26	hydrauli / 60 / 26	12	V 3,8	**	
305 TRH 5.6T	3 297	T		Th	434							
305 TR5.6T	3 907	T		Eh	490	85	teräketju / 30	hydrauli / 45 / 30	12	L	**	
305 E5.6T	4 230	S	4	Eh	520	85	teräketju / 30	hydrauli / 45 / 30	12	L	**	
305 BE5.6T	5 536	bensa 13 hv		Eh	520	85	teräketju / 30	hydrauli / 45 / 30	12	L	**	
355 TR 7T	5 563	T		Eh	565	90	teräketju / 35	hydrauli / 60 / 35	12	L	**	
355 E 7T	5 902	S	7,5	Eh	595	90	teräketju / 35	hydrauli / 60 / 35	12	L	**	
355 TRE 7T	6 239	T+S	7,5	Eh	630	90	teräketju / 35	hydrauli / 60 / 35	12	L	**	
110TRH	1 531	T		Th	220	70		hydr.halk / 110 / 45	12		**	hydr. halk
110TR	2 495	T		Eh	270	70		hydr.halk / 110 / 46	12		**	hydr. halk
110E	2 851	S	4	Eh	270	70		hydr.halk / 110 / 47	12		**	hydr. halk
110 BE	3 409	bensa 13 hv		Eh	290	70		hydr.halk / 110 / 45	12		**	
110 BE Road	4 221	bensa 13 hv		Eh	290	70		hydr.halk / 110 / 45	12		**	
60TRH	1 194	T		Th	170	70		hydr.halk / 60 / 35	12		**	hydr. halk
60E	1 650	S	4	Eh	220	70		hydr.halk / 60 / 35	12		**	hydr. halk
60 BE	3 209	bensa 13 hv		Eh	220	70		hydr.halk / 60 / 35	12		**	hydr. halk

** Valtra, NHK-keskus lisäksi yksityisiä kauppiaita. Katso lähin jälleenmyyjäsi osoitteesta www.japa.fi

Maaselän Kone Oy, Valimotie 1, 85800 HAAPAJÄRVI, Veijo Kontro, 040 579 7074, (08) 7727300, (08) 7727320, info@maaselankone.fi, etunimi.sukunimi@maaselankone.fi, www.maaselankone.fi, www.hakkipilke.fi

Hakki Pilke hydraulihalkoja												
HakkiPilke HH 100 7,0t	1 570	T	(suositus 40 l/min)	Th	230	60		100 / 45	12		K-maatalous	nopeusventtiili
Hakki Pilke Eagle pilkkopilkkeli							Pyöröterä	Kartio				
TR	1 720	T	4		150	80	27	40 / 27	12		K-maatalous	Vakiona: Kovapalaterä
SS	2 370	S	4		180	80	27	40 / 27	12		K-maatalous	Lisävarusteet: siirtopyörät
Hakki Pilke							Pyöröterä	Hydraulinen		Vakiona		
OH27	4 510	T	7,5	Eh	420	80	27	60 / 27	12	3,2	K-maatalous	Vakiona: kovapalaterä +5,5 t sylinteri
OH27 tr/sm	5 790	T / S	7,5	Eh	490	80	27	60 / 27	12	3,2	K-maatalous	Lisävarusteet: autom.nop. vent. 6-osan halk.terä
Hakki Pilke							Teräketju	Hydraulinen		Vakiona		
Hawk 25	4 670	T	4,0	Eh	400	75	25	40 / 25	12	2,0	K-maatalous	
Hawk 25	6 300	S	4,0	Eh	460	75	25	40 / 25	12	2,0	K-maatalous	
Hawk 25	6 920	P	4,0	Eh	460	75	25	40 / 25	12	2,0	K-maatalous	
Hakki Pilke							Teräketju	Hydraulinen		Vakiona		
25 Expert	5 460	T	7,5	Eh	780	80	30	60 / 30	12	4,0	K-maatalous	
30 Expert	7 450	T	7,5	Eh	800	80	30	60 / 30	12	4,0	K-maatalous	Lisävarusteet: puunnostin, puunsyöttöpyödyt
30 Expert Tr/Sm	9 160	T / S	7,5	Eh	880	80	30	60 / 30	12	4,0	K-maatalous	
30 Easy	10 230	T	10	Eh	850	80	30	60 / 30	12	4,0	K-maatalous	
30 Easy Tr/Sm	12 085	T / S	10	Eh	880	80	30	60 / 30	12	4,0	K-maatalous	
Hakki Pilke							Teräketju			Vakiona		
Falcon	8 690	T	7,5	Eh	863	80	35	50 / 35	12	4,0	K-maatalous	Lisävarusteet: puunnostin, puunsyöttöpyödyt
Falcon Puhdistavalla poistokuljettimella	9 050	T	7,5	Eh	873	80	35	50 / 35	12	4,0	K-maatalous	6-osaan halk.terä
Falcon SM	10 430	S	7,5	Eh	880	80	35	50 / 35	12	4,0	K-maatalous	
Falcon Sm Puhdistavalla poistokuljettimella	10 920	S	7,5	Eh	893	80	35	50 / 35	12	4,0	K-maatalous	
Hakki Pilke							Teräketju	Hydraulinen				
37 Expert	6 600	T	7,5	Eh	750	80	37	60 / 37	12	V 4,0	K-maatalous	Lisävarusteet: halkaisuterä 6-osaan, puupöydät ja puunnostin
37 Tr/Sm	9 080	T / S	7,5	Eh	830	80	37	60 / 37	12	V 4,0	K-maatalous	puhdistava poistokuljetin
37 Expert kääntyvä poistok.	7 900	T	10	Eh	800	80	37	60 / 37	12	V 4,0	K-maatalous	malleihin joissa on sivusuuntaan kääntyvä kuljetin.
37 Expert TR/Sm kääntyvä poistok.	9 665	T / S	10	Eh	850	80	37	60 / 37	12	V 4,0	K-maatalous	

KLAPIKONEET JA HALKAISIJAT

Merkki ja malli	Hinta 1.1.2014 Alv 0%	Voimanlähte T: traktori P: polttomoottori S: sähkömoottori	Laitteen vaatima teho, kW	Hydrauliikka Th: traktori/hydr. Eh: erillishydr.	Paino, kg	Puun siirtokorkeus maasta, cm	Katkaisutapa / suurin puun läpimitt, cm	Halkaisutapa / suurin pit. / suurin läpimitt, cm	Takuuaika kk	Siirtokuljetin V: vakiona L: lisävaruste	Markkinointityhtiö	Lisätiedot
37 Easy TR kääntyvä poistok.	10 670	T	10	Eh	820	80	37	60 / 37	12	V 4,0	K-maatalous	
37 Easy TR/Sm kääntyvä poistok.	12 500	T / S	10	Eh	880	80	37	60 / 37	12	V 4,0	K-maatalous	
Hakki Pilke							Teräketju	Hydraulinen				Vakiovarusteet: lisähydrauliikka, poistokuljetin roskanerottelijalla.
38 Easy Tr	11 420	T	10	Eh	880	80	38	60/38	12	V 4,0	K-maatalous	Lisävarusteet: 6 ja 8-osaan halk.terä, Puunnostin, puunsiöttöpöydät
38 Easy Tr/Sm	13 470	T / S	10	Eh	1000	80	38	60/38	12	V 4,0	K-Maatalous	
Hakki Pilke							Teräketju	Hydraulinen				
42 Easy	14 860	T	15	Eh	1170	100	42	60 / 42	12	V 4,0	K-maatalous	Lisävarusteet halk.terä 6/8 ja 12-osaan puunsiöttöpöydät
42 Easy sm	16 430	S	15	Eh	1170	100	42	60 / 42	12	V 4,0	K-maatalous	puhdistava poistokuljetin
42 Easy tr/sm	17 066	T/S	15	Eh	1210	100	42	60 / 42	12	V 4,0	K-maatalous	
Hakki Pilke							Teräketju	Hydraulinen				Vakiona: poistokuljetin roskanerot- telijalla
50s Easy Tr	28 170	T	15	Eh	2 000	120	50	60 / 50	12	V 4,0	K-maatalous	Lisävarusteet: Halk.terä 6/8/12-osaan puunsiöttöpöydät
50s Easy Sm	30 985	S	15	Eh	2 100	120	50	60 / 50	12	V 4,0	K-maatalous	
50s Easy Tr/Sm	30 985	T / S	15	Eh	2 200	120	50	60 / 50	12	V 4,0	K-maatalous	
Hakki Pilke Cleaner puhdistinrumpu	4 880										K-maatalous	
Hakki Pilke Cleaner poistokuljetin 3m.	2 720										K-maatalous	

Valmistaja pidättää oikeuden malli ja hintamuutoksiin.

Pikoteam Oy, Vesa Möttönen, 06-4881040, 06-4881025, vesa.mottonen@pikoteam.fi, www.pikoteam.fi

Hydrauliikhalkaisijat												
70-45-700 Tr	1185,5	T		Th	180	70		70/45 4-osaan	12			Pikalijkeventti ja jatkoköytä 7.ton työntövoima
70-45-700 Sm	1975,81	S		Eh	235	70		70/45 4-osaan	12			
70-45-700 Pm 6,5hv	1975,81	P		Eh	215	70		70/45 4-osaan	12			
70-45-1100 Tr	1362,91	T		Th	220	70		1100/45 4-osaan	12			
70-45-1100 Oh	1927,42	T		Eh	260	70		1100/45 4-osaan	12			
70-45-1100 Sm	3064,52	S		Eh	300	70		1100/45 4-osaan	12			
70-45-1100 Pm 13hv	3064,52	P		Eh	290	70		1100/45 4-osaan	12			

Klapikoneet												
Piko 835 Tr/Oh	4798,39	T		Eh	700	90	ketju/30	65/30	12	Vakiona 3,5m hydr.		Halkaisuvoima 5-ton
Piko 835 Sm/Oh	5806,45	S		Eh	720	90	ketju/30	65/30	12	Vakiona 3,5m hydr.		

Reikälevy Oy, Yrittäjätie 22, 62375 YLIHÄRMÄ, 010 425 8000, etunimi.sukunimi@reikalevy.fi, www.reikalevy.fi

SAMI Autochopper												
Sami Autochopper automaattiset klapikoneet. Monipuoliset ominaisuudet vakiona kaikissa malleissa.												
S110-EC440*	21 253	S	11	Eh	1480	90	Teräketju / 44	Hydr./50/44	12	L/4,0	Reikälevy Oy	Halkaisuvoima 11 t. Pikaliike ja lauhdutin vakiona.
S110-TC440*	21 044	T	11	Eh	1 400	90	Teräketju / 44	Hydr./ 50 / 44	12	L / 4,0	Reikälevy Oy	
S110-TEC440*	22 020	TS	11	Eh	1 540	90	Teräketju / 44	Hydr./ 50 / 45	12	L / 4,0	Reikälevy Oy	Halkaisuvoima 11 t. Pikaliike ja pehmokäynnistin vakiona
S185-EC440*	22 212	S	15	Eh	1 510	90	Teräketju / 44	Hydr./ 50 / 44	12	L/4,0	Reikälevy Oy	Halkaisuvoima 18,5 t. Pikaliike ja pehmokäynnistin vakiona
S185-TC440*	21 688	T	15	Eh	1 450	90	Teräketju / 44	Hydr./ 50 / 44	12	L / 4,0	Reikälevy Oy	Halkaisuvoima 18,5 t. Pikali- ke ja lauhdutin vakiona.
S185-TEC440*	22 958	TS	15	Eh	1 590	90	Teräketju / 44	Hydr./ 50 / 44	12	L / 4,0	Reikälevy Oy	Halkaisuvoima 18,5 t. Pikaliike ja pehmokäynnistin vakiona.
Poistokuljetin 300*4000mm	2771			Eh					12		Reikälevy Oy	
Poistokuljetin 400*4600mm	3645			Eh					12		Reikälevy Oy	
Poistokuljetin yksiosainen	2131	Hydrauliik- kamoottori							12		Reikälevy Oy	
Lastauspöytä 6,5m	8 883								12		Reikälevy Oy	
Lastauspöytä 3,5m	4983								12		Reikälevy Oy	
Automaattierottelija	23280	S	5,5kW						12	V/4,0m	Reikälevy Oy	

*Kone on täysin automaattinen ja ohjelmoitavissa toimien mikroprosessorin ohjaamana.

Ylistaron Terästäkomo, Lahdentie 9, 61400 YLISTARO, (06) 474 5100, www.palax.fi

Klapisirkkeli ruuvihalkaisulla												
PALAX 55 SM	1 855	S	3	-	162	75	kovam. terä / 20	Ruuvi / 50 / 25	12	-	Agrimarket	kovam. terä vakiona
PALAX 55 PM	2 250	P	5,5 hv	-	155	75	kovam. terä / 20	Ruuvi / 50 / 25	12	-	Agrimarket	kovam. terä vakiona
PALAX 55 TR	1 491	T	3	-	150	75	kovam. terä / 20	Ruuvi / 50 / 25	12	-	Agrimarket	kovam. terä vakiona
Hydrauliikhalkaisijat max 60 cm puille, halkaisu 2 ja 4 osaan, pikaliikeventtiili vakiona												
Palax Logsplit 60 SM 3-v	1 968	S	3	Eh	200	75	50	Kiila / 60 / 50	12	-	Agrimarket	pikaliike vakiona
Palax Logsplit 60 PM	2 363	P	5,5 hv	Eh	180	75	50	Kiila / 60 / 50	12	-	Agrimarket	pikaliike vakiona
Palax Logsplit 60 TR	1 177	T	3	Th	150	75	50	Kiila / 60 / 50	12	-	Agrimarket	pikaliike vakiona
Hydrauliikhalkojat 1 m puille, halkaisu 2 ja 4 osaan, pikaliikeventtiili vakiona												
Palax Logsplit 100 TR/ TR	1 597	T	Tr	Th	230	70	60	100 / 60	12	-	Agrimarket	pikaliike vakiona
Palax Logsplit 100 TR/ OHD	2 411	T	Tr	Eh	275	70	60	100 / 60	12	-	Agrimarket	pikaliike vakiona
Palax Logsplit 100 SM	3 218	S	7,5 kW	Eh	320	70	60	100/60	12		Agrimarket	pikaliike vakiona

KLAPIKONEET JA HALKAISIJAT

Merkki ja malli	Hinta 1.1.2014 Alv 0%	Voimanlähde T: traktori P: polttomoott. S: sähkömoott.	Laitteen vaatima teho, kW	Hydrauliikka Th: traktorinhydr. Eh: erillishydr.	Paino, kg	Puun siirtokorkeus maasta, cm	Katkaisutapa / suurin puun läpimitt, cm	Halkaisutapa / suurin pht. / suurin läpimitt, cm	Takuuaika kk	Siirtokuljetin V: vakiona L: lisävaruste / pituus, m	Markkinointiyhtiö	Lisätiedot
Palax Logsplit 100 PM	3 734	P	13 hv	Eh	300	70	60	100 / 60	12		Agrimarket	pikaliike vakiona
Kuljetusalusta Logsplit 100 malliin	1 161										Agrimarket	Rekisteröitynä
Palax Active klapihone												
Active TR OHD	3 218	T	4 kW	Eh	380	75	27	400 / 27	12	L / 2,6	Agrimarket	
Kuljetin	806											
Active PM	5 403	P	13 Hhv	Eh	490			400 / 27	12	V / 2,6	Agrimarket	
Kevyt alusta	694											
Rekisteröity kuljetus- alusta	1 282											Rekisteröitynä
Palax Combi M II klapihoneet												
TR/ 3,5 ton	4 685	T	Tr	Eh	425	75	kovam. terä / 25	Kiila / 60 / 25	12	V / 4,3 m	Agrimarket	aut. pikal. lisäv
TR/ SM/ 3,5 ton	6 024	T / S	7,5 Kw	Eh	485	75	kovam. terä / 25	Kiila / 60 / 25	12	V / 4,3 m	Agrimarket	aut. pikal. lisäv
PMG/ 3,5 ton, 13 hv Honda bens.	7 500	P	13 hv	Eh	460	75	kovam. terä / 25	Kiila / 60 / 25	12	V / 4,3 m	Agrimarket	aut. pikal. lisäv
Jarrullinen kuljetusalusta	2 411											Rekisteröitynä
Palax Power 70 klapihoneet syöttökuljettimella												
TR 3,5 t	6 758	T	Tr	Eh	810	90	kovam. terä / 25	Kiila / 60 / 25	12	V / 4,3 m	Agrimarket	aut. pikaliikevent.
TR/SM 7,5 kw, 3,5 ton.	8 169	T / S	7,5 Kw	Eh	900	90	kovam. terä / 25	Kiila / 60 / 25	12	V / 4,3 m	Agrimarket	hydr.halk.kork.säät.
rankatel. suosit. lisävar.	677										Agrimarket	
Puun nostin hydraulinen	1 064										Agrimarket	
Palax Power 70 S klapihoneet syöttökuljettimella												
TR 3,5 t	10 097	T	Tr	Eh	840	90	kovam.terä / 25	Kiila / 60 / 25	12	V / 4,3 m	Agrimarket	Power 70S lisävar.
TR/SM 3,5 t	11 871	T / S	7,5 Kw	Eh	930	90	kovam. terä / 25	Kiila / 60 / 25	12	V / 4,3 m	Agrimarket	aut. pikaliikevent.
rankateline suosit. lisäv.	677											"
Puun nostin hydraulinen	1 064										Agrimarket	
Palax Power 90S klapihoneet syöttökuljettimella												
TR 5,6	15 637	T	Tr	Eh	1500	90	Kovam.terä / 37	Kiila / 55 / 40	12	V / 4,3 m	Agrimarket	Pikaliike ja Palax Optimi vakiona
TR 8,0	15 782	T	Tr	Eh	1600	90	Kovam.terä / 37	Kiila / 55 / 40	12	V / 4,3 m	Agrimarket	
TR/SM 5,6	17 564	T / S	11 Kw	Eh	1700	90	Kovam.terä / 37	Kiila / 55 / 40	12	V / 4,3 m	Agrimarket	
Palax PowerSpeed nopea tehohalkaisu 8 ton	1 613											Pikaliike ja Palax Optimi vakiona
Power 90s TR/SM 8,0	17 710	T / S	11 Kw	Eh	1800	90	Kovam.terä / 37	Kiila / 55 / 40	12	V / 4,3 m	Agrimarket	
Palax Power 100 S klapihoneet syöttökuljettimella												
100 S TR	20 645	T	Tr	Eh	1780	90	Kovam.terä / 40	Kiila / 55 / 40	12	V / 4,3m	Agrimarket	Pikaliike vakiona
100 S SM	22 548	S	15 kw	Eh	1850	90	Kovam.terä / 40	Kiila / 55 / 40	12	V / 4,3m	Agrimarket	Pikaliike vakiona
Palax KS 35 Ergo ketjusaha syöttökuljettimella												
TR 3,5 ton	6 532	T	Tr	Eh	720	90	Ketjulaippa 15" / 35	Kiila / 60 / 35	12	V / 4,3m	Agrimarket	Palax KS 35 lisäv.
Palax PowerSpeed nopea tehohalkaisu 8 ton	1 613											
TR/SM 3,5 ton	9 032	S	7,5 kw	Eh	780	90	Ketjulaippa 15" / 35	Kiila / 60 / 35	12	V / 4,3m	Agrimarket	
rankateline suosit. lisäv.	677											
Puun nostin hydraulinen	1 064										Agrimarket	
Palax KS 35 S ketjusaha syöttökuljettimella												
TR 3,5t	8 750	T	Tr	Eh	750	90	Ketjulaippa 15" / 35	Kiila / 60 / 35	12	V / 4,3m	Agrimarket	
S TR/SM 3,5t	11 000	S	7,5 kw	Eh	810	90	Ketjulaippa 15" / 35	Kiila / 60 / 35	12	V / 4,3m	Agrimarket	Pikaliike vakiona
Palax Booster nopea tehohalkaisu 8 ton	1 613											
Palax KS 40 S ketjusaha syöttökuljettimella												
TR 13 ton	11 040	T	Tr	Eh	820	90	Ketjulaippa 16" / 38	Kiila / 60 / 40	12	V / 4,3m	Agrimarket	Pikaliike vakiona
Powerspeed nopea tehohalkaisu	1 613											
TR / SM varustus lisähinta	2 758	T / S										
Palax Cleaner roskanpoistaja												
Sähköm. 0,7 kW	3 903	S	0,7 kW							L / 3m	Agrimarket	
Jatkokuljetin 3m	1 814	S	0,7 kW								Agrimarket	

KLAPIKATTILAT

Merkki ja malli	Hinta (sis. alv)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Paino tyhji, kg	Vesitila, dm ³	Vesivaraajan suosituskoko (m ³)	Ulkomitat, cm lev. x syv. x kork	Klapin max. pituus, cm	Hormin alipaine väli, Tai hormin aukon ala, cm ²	Lambda-anturi	Palamisilmapuhallin/ savukaasuinuri	Automaattinen ruuhous: konvekttopinnat (K), arina (A)	Öljypoltin liitäntä	Sähkövastusliitäntä	Sirtovaihtoehdot: R=ruuvi, L=levypurkain, M=muu	EN 303-5 mukaisesti testattu (K/E)	Takuu aika kk	Lisä tiedot
Veljekset Ala-Talkkari Oy, Hannu Ala-Talkkari, 06-4336333, asiakaspalvelu@ala-talkkari.fi, www.ala-talkkari.fi																		
KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä																		
Veto B-28	3.900	Suomi	0-28	350	160	500-1500	51 x 100 x 105	40	220	ei	ei	ei	on	lisäv	R,J,L	ei	12	
Veto B-40	4.050	Suomi	0-40	380	100	1000-2500	51 x 100 x 105	40	220	ei	ei	ei	on	lisäv	R,J,L	ei	12	
Veto C-30	3.700	Suomi	0-40	380	170	500-1500	51 x 73 x 151	50	200	ei	ei	ei	on	ei	R,J,L	ei	12	
Veto K-30	3.200	Suomi	0-40	350	100	500-1500	51 x 73 x 131	50	200	ei	ei	ei	on	on	R,J,L	ei	12	
Ariterm Oy, Juha Kuivinen, 014-426 300, ariterm@ariterm.fi, www.ariterm.fi																		
KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä																		
Ariterm 25+	4 500	Suomi	30 kW	415	12,5	1100-2500l	57 x 102 x 135	50	40 Pa		savu-kaasu-imuri		L			Kyl-lä	12/ 60	
Ariterm 35+	5 900	Suomi	35-40 kW	690	15	1800-3000l	80 x 111 x 130	50	250		savu-kaasu-imuri		L			Kyl-lä	12/ 60	Stokeriaukko vakiona
Ariterm 60+	6 800	Suomi	55-60 kW	750	17	2000-5000l	80 x 111 x 145	50	300		savu-kaasu-imuri		L			Kyl-lä	12/ 60	Stokeriaukko vakiona
Arimax 240	2 800	Suomi	20-40 kW	285	7	1000-3000l	52 x 72 x 124	50	290				L				12/ 60	
Arimax 240 K	3 200	Suomi	20-40 kW	300	15,5	1000-3000l	52 x 72 x 159	50	290				L				12/ 60	Myös Stokeriaukko saatavilla
Bio-Expert Oy, Petri Heikkilä, 0400850167, petri@lammitysarjestelmat.com, www.lammitysarjestelmat.com																		
KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä																		
Fröling S! Turbo		Itävalta	15-20					50		v	v			L		v	24	
Fröling S3 turbo		Itävalta	18-45					50		V	V	v		L		v	24	
Fröling S4 Turbo		Itävalta	15-60					50		V	V	v		L		v	24	
Attack FD	1 790	Slovakia	15-42	370-490	80-128	375-1200	124 x 700 x 840-1440	40-75	150					L	L	V	24	
Attack PD		Slovakia	15-95			500-5000		50-1000			V			L		v	24	
Attack PDX		Slovakia	15-45			375-2500		50-70		V/L	v	V/L		L		v	24	
Attack SLX		Slovakia	20-55			375-2500		50-70		v	v	v		L		v	24	
Kardonar Bioenergy Solutions, Patrik Mattsson, 040 707 1214, kardonar@kardonar.com, www.kardonar.com																		
KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä																		
Effecta Lambda 25	5709,21	Ruotsi	25	350	0,07	1-1,5	57 x 105 x 117	40	0,15	V	V	L		L	R,I		24	automaattinen ruuhous
Effecta Lambda 35	6 851,99	"	35	400	0,09	1,5-3	60 x 126 x 128	50	0,15	V	V	L		L	R,I		24	automaattinen ruuhous
Effecta Lambda 60	9 011,70	"	60	540	0,135	3,0-5,0	75 x 133 x 134	50	0,15	V	V	L		L	R,I		24	automaattinen ruuhous
Riihimäen Metallikaluste Oy, Heidi Sandén, 044-7299933, info@rica.fi, www.ricaheating.fi																		
KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä																		
Rica Atmos -käänteispalokattilat Ø 24 - 36																		
DC 25 GS	3 412	Tšekki	17 - 25	408	80	1500-2000	680 x 1045 x 1260	530	152		V						24 - 36	
DC 32 GS	3 541	Tšekki	24 - 32	415	80	2000-2500	680 x 1045 x 1260	530	152		V						24 - 36	
DC 40 GS	4 015	Tšekki	28 - 40	453	90	2500-3000	680 x 1045 x 1410	530	152		V						24 - 36	
DC 50 S	4 036	Tšekki	35 - 49,9	431	89	3000-4000	680 x 1245 x 1260	730	152		V						24 - 36	
DC75SE	5 857	Tšekki	52 - 75	700	171	4000-5000	770 x 1390 x 1480	1000	180		V						24 - 36	
DC 22 GSE	3 941	Tšekki	23	373	73	1500-2000	680 x 830 x 1281	330	152		V						24 - 36	
DC 25 GSE	4 533	Tšekki	25	469	105	1500-2000	680 x 1030 x 1281	530	152		V						24 - 36	
DC 30 GSE	4 987	Tšekki	29,8	460	105	2000-3000	680 x 1030 x 1281	530	152		V						24 - 36	
DC 40 GSE	5 586	Tšekki	40	548	112	2000-3000	680 x 1120 x 1431	530	152		V						24 - 36	
DC 50 GSE	6 053	Tšekki	49	561	128	3000-4000	680 x 1120 x 1431	530	152		V						24 - 36	
DC 50 GSX	4 310	Tšekki	49	527	120	3000-4000	678 x 1042 x 1563	530	152		V						24 - 36	
DC 70 GSX	4 852	Tšekki	70	571	132	4000-5000	678 x 1068 x 1648	530	180		V						24 - 36	
DC 100	7 541	Tšekki	99	780	294	5000-6000	980 x 1180 x 1590	750	200		V						24 - 36	
SolarBiox Oy, PL 57, 003801 HELSINKI, Ville Hämäläinen 045 6755565, Ilkka Hämäläinen 040 7211 486, solarbiox@solarbiox.fi, www.solarbiox.fi																		
KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä																		
Herz puukaasutuskattilat																		
Firestar 18 De Luxe	9880,-	Itävalta	13-18	515	77	1500	620 x 1385 x 1365	50	0,05/0,20 mbar	Kyllä	Kyllä	Kyllä	ei	Va-raa-jassa	Ei		12	
Firestar 20 De Luxe	10200,-	Itävalta	15-19	515	106	2000	670 x 1385 x 1590	50	0,05/0,20 mbar	Kyllä	Kyllä	Kyllä	ei	Va-raa-jassa	Ei		12	
Firestar 30 De Luxe	10450,-	Itävalta	15-30	515	106	2000	670 x 1385 x 1590	50	0,05/0,20 mbar	Kyllä	Kyllä	Kyllä	ei	Va-raa-jassa	Ei		12	
Firestar 40 De Luxe	10900,-	Itävalta	19-40	620	106	3000	670 x 1385 x 1590	50	0,05/0,20 mbar	Kyllä	Kyllä	Kyllä	ei	Va-raa-jassa	Ei		12	

KLAPIKATTILAT

Merkki ja malli	Hinta (sis. alv)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Paino tyhji, kg	Vestitila, dm³	Vesivaraajan suosituskoko (m³)	Ulkomitat, cm lev. x syv. x korkeus	Klapin max. pituus, cm	Hormin alipaine väh. Tai hormin aukon ala, cm²	Lambda-anturi	Palanisilimpuhallin/savukaasumuri	Automaattinen nuohous: konvektioilmamat (K), arinalta (A)	Öljypoltin liitäntä	Sähkövastusliitäntä	Siirtovaihtoehdot: R=ruuvi, J=insuliirio, L=Lämpöpumpun, EN 303-5 mukaisesti testattu (K/E)	Takuuajankaikk	Lisätiedot
Firestar 18 Lambda	7290,-	Itävalta	10-19	515	77	1500	620 x 1385 x 1365	50	0,05/0,20 mbar	Kyllä	Kyllä	Kyllä	ei	Va-raa-jassa	Ei	12	
Firestar 20 Lambda	7830,-	Itävalta	15-20	515	106	2000	670 x 1385 x 1590	50	0,05/0,20 mbar	Kyllä	Kyllä	Kyllä	ei	Va-raa-jassa	Ei	12	
Firestar 30 Lambda	8100,-	Itävalta	15-30	515	106	2000	670 x 1385 x 1590	50	0,05/0,20 mbar	Kyllä	Kyllä	Kyllä	ei	Va-raa-jassa	Ei	12	
Firestar 40 Lambda	8340,-	Itävalta	15-40	515	106	3000	670 x 1385 x 1590	50	0,05/0,20 mbar	Kyllä	Kyllä	Kyllä	ei	Va-raa-jassa	Ei	12	

ERILLISPOLTTIMET

Malli	Hinta vakiovarustein (sis. alv) 1.1.2014	Poltin tehoalue, kW (min-max)	Poltin aukon läpimitta, cm	Sallittava polttoaine: H=hake, P=pelletti, V=vilja, T=palaturve	Hakkeen palokoko-suositus (mm)	Polttoaineen suosituskosteus %	Palanisilimansäätö: M=mek. A=autom. esim. taajuusmuutin	Turvallisuusjärjestelmä: S=sulkuusytin, V=vesi, J=jauhe, M=muu	Automaattinen sytytys (A), käsisytytys (K)	Polttoainemateriaali: T=tulenkestävä teräs, K=keramiinen, M=massa	Valmistusmaa	Takuuajankaikk	Lisätiedot

Veljekset Ala-Talkkari Oy, Hannu Ala-Talkkari, 06-4336333, asiaskaspalvelu@ala-talkkari.fi, www.ala-talkkari.fi

Veto Jousipurkain	alk. 16.250	40-120		kaikki	45	0-30%	M	S,V	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	
Veto Jousipurkain	alk. 23.250	160-360		kaikki	63	0-35%	A	S,V	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	
Veto Jousipurkain	alk. 31.198	480-990		kaikki	100	0-35%	A	S,V	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	
Veto Jousipurkain säiliöllä	alk. 19.450	40-120		kaikki	45	0-30%	M	S	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	
Veto Jousipurkain säiliöllä	alk. 24.950	160-360		kaikki	63	0-35%	A	S	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	
Veto Jousipurkain säiliöllä	alk. 35.548	480-990		kaikki	100	0-35%	A	S	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	
Veto-Mat	4.500	0-40		kaikki	30	0-30%	M	S	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	
Veto Turvehakemaatti	alk. 6.050	40-120		kaikki	45	0-30%	M	S	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	
Veto 6	alk. 9.800	40-120		kaikki	45	0-30%	M	S	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	
Veto 8	alk. 13.500	40-120		kaikki	45	0-35%	M	S	K, A=lisävar.	T+V	Suomi	12	

Arterm Oy, Juha Kuivinen, 014 426 300, arterm@arterm.fi, www.arterm.fi

Axon 20	2 200	10-20	15,6	P			A	M	A	T	Ruotsi	12	
Bequem 20	2 500	8-20	15 x 16,5	P			A	S	A	V	Suomi	12	
Bequem 40	3 800	18-40	20x23	P			A	S	A	V	Suomi	12	
HakeJet 60 - 400	Tarjouksen mukaan	10-400		H,P,T		6 - 40%	A	V,S	A,K	V	Suomi	12	
MultiJet 40 - 1000	Tarjouksen mukaan	10-1000		H,P,T,V		6 - 40 %	A	V,S	A,K	V	Suomi	12	Mekaaninen arina
BioJet Multi	Tarjouksen mukaan	5 - 2000 kW		H,P		6 - 40 %	A	S,V,J	A,K	V	Suomi	12	Mekaaninen arina

Bio-Expert Oy, Petri Heikkilä, 0400850167, petri@lammitysjarjestelmat.com, www.lammitysjarjestelmat.com

Attack Pellettipoltin	1 950	8-30kw	220	P			A	s	a	t	Slova-kia	24kk	

Biofire Oy, 06 2332 267, biofire@biofire.fi, www.biofire.fi

Biofire - Palokärki 60 kW	4 100	2-80		H,P,V,T	40x40	35-40	A	Sulku-luukku*V	K/A**	V/M	Suomi	12-36	* Sulkuuukku ei sisällä hintaan, **lisävaruste
Biofire - Palokärki 80 kW	5 000	2-100		H,P,V,T	"	35-40	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 120 kW	6 100	3-150		H,P,V,T	"	35-40	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 150 kW	6 600	3-200		H,P,V,T	"	35-40	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 200 kW	8 200	4-300		H,P,V,T	50x50	35-40	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 300 kW	13 000	6-400		H,P,V,T	"	35-40	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 500 kW	16 100	6-650		H,P,V,T	"	35-40	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 650 kW	19 300	10-800		H,P,V,T	"	35-40	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 700 kW	tarjous	10-840		H,P,V,T	70x70	35-50	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 1000 kW	tarjous	20-1200		H,P,V,T	"	35-50	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 1500 kW	tarjous	30-1800		H,P,V,T	"	35-50	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"
Biofire - Palokärki 2000 kW	tarjous	40-2400		H,P,V,T	"	35-50	A	"	K/A**	V/M	Suomi	12-36	"

Kardonar Bioenergy Solutions, Patrik Mattsson, 040 707 1214, kardonar@kardonar.com, www.kardonar.com

Effecta Supra 20kW	2 455,20	5-20 kW	15,8	P			M	M	A	T	Ruotsi	24	2 eri tehoaskelta
Bmax B-Home 25kW	1 275,00	12-25 kW	10,4	P			M	M	A	T	Italia	24	5 eri tehoaskelta
Effecta Supra 30kW	2 890,00	12-30 kW	15,8	P			M	M	A	T	Ruotsi	24	3 eri tehoaskelta

ERILLISPOLTTIMET

Malli	Hinta vakiovarustein (sis. alv) 1.1.2014	Poltin tehoalue, kW (min-max)	Poltin aukon läpimitta, cm	Sallittava polttoaine: H=hake, P=pelletti, V=viija, T=palaturve	Hakkeen palakoko- suositus (mm)	Polttoaineen suosituskosteus %	Palamisilmansäätö: M=mek. A=autom., esim. taajuusmuutin	Turvallisuusjärjestelmä: S=sukkytöin, V=vesi, J=jauhe, M=muu	Automaattinen sytytys (A), käsisytytys (K)	Polttoainemateriaali: T=tulenkestävä teräs, V=valu- rauta, K=keraaminen, M=massa	Valmistusmaa	Takuuaika kk	Lisätiedot
Bmax B-Essential	1 825,00	34-50 kW	11,8 * 11,5	P			M	M	A	T	Italia	24	Automaattinen moduolointi
Bmax B-Half	2 890,00	34-50 kW	12,2 * 11,5	P			M	M	A	T	Italia	24	"
Bmax B-One	3 990,00	50-100 kW	17,0 * 13,5	P			M	M	A	T	Italia	24	"
Bmax B-Two	5 850,00	100-200 kW	23,0 * 15,5	P			M	M	A	T	Italia	24	"
Bmax B-Three	9 290,00	150-300kW	37,5	P			M	M	A	T	Italia	24	"
Nord Mills Oy, Pertti Pirttinen, 06-4887029, 06-4887001, info@nordmills.fi, www.nordmills.fi													
Nm20	1 850	10-25	15x19	P			M	M	A	T	Suomi	12	
Nm20S autom nuohous	2 250	10-25	15x19	P			M	M	A	T	Suomi	12	
Nm40S autom nuohous	2 450	35-45	15x19	P			M	M	A	T	Suomi	12	
Oy Manaction Ab, Jorma Linden, 0400809731, jorma Linden@ekoteam.fi, www.ekoteam.fi													
Nova 20 Automatic	2 700	10-20	160	P			M	M	A	T	SUOMI	24	
Nova 20 Kompressor	2 950	10-20	160	P			M	M	A	T	SUOMI	24	PAINEILMANUOHOU
Nova 30 Kompressor	3 600	15-30	160	P			M	M	A	T	SUOMI	24	PAINEILMANUOHOU
Nova 50 Kompressor	4 100	15-45	160	P			M	M	A	T	SUOMI	24	PAINEILMANUOHOU
Masa-Tuote, Antti ja Risto Rätty, 017-750435, risto.ratty@masatuote.fi, www.masatuote.fi													
MASA													* Sulkuluukku ei sisälly hintaan, ** lisävaruste
2-ruuvi	7 500,-	40-80	-	H,P	20-50	5-40	A	S,V,M	K	T,V,K	Suomi	12	
2-ruuvi+tankopurkaimet 2 kpl	10 500,-	40-80	-	H,P,V,T	20-50	5-40	A	S,V,M	K	T,V,K	Suomi	12	
2-ruuvi+tankopurkaimet 2 kpl	Alk. 17 000,-	120-200	-	H,P,V,T	20-50	5-50	A	S,V,M	K	T,V,K	Suomi	12	
3-ruuvi+tankopurkaimet 2-4 kpl	Alk. 32 000,-	300-500	-	H,P,V,T	20-80	5-50	A	S,V,M	K	T,V,K	Suomi	12	
3-ruuvi+tankopurkaimet 2-4 kpl	Tarjouksen mukaan	Yli 500	-	H,P,V,T	20-80	5-50	A	S,V,M	K	T,V,K	Suomi	12	
Säätötuli Oy, Keskustie 30, 61850 KAUHAJOKI AS., Petri Piipari, myynti 0207 299 302, info@saatotuli.fi, www.saatotuli.fi													
SÄÄTÖTULI													
420/40 strong	5 146,-	0-50	250x250	H,P,V,T	H/10-50	25-40	M		K, A*	V	Suomi	12	
420/60 strong	6 138,-	0-70	350x350	H,P,V,T	H/10-50	25-40	M		K, A*	V+T	Suomi	12	
920/40 strong	5 642,-	0-50	250x250	H,P,V,T	H/10-50	25-40	M		K, A*	V	Suomi	12	
920/60 strong	6 696,-	0-70	350x350	H,P,V,T	H/10-50	25-40	M		K, A*	V+T	Suomi	12	
920/80 strong	7 564,-	2-90	350x350	H,P,V,T	H/10-50	25-40	M		K, A*	V+T	Suomi	12	
Hydro syötin YksYkkönen	alk 6200			H,P,V,T	H/10-50			S,V,J,M			Suomi	12	sis hydr.koneikon
Hydro syötin Yks3 poikittainen	alk 8308			H,P,V,T	H/10-50			S,V,J,M			Suomi	12	sis hydr.koneikon
Hydro syötin Yks3 pitkittäinen	alk 8680			H,P,V,T	H/10-50			S,V,J,M			Suomi	12	sis hydr.koneikon
Hydro syötin Kolme3	alk 11904			H,P,V,T	H/10-50			S,V,J,M			Suomi	12	sis hydr.koneikon
Poltin 40 kW	682,-	0-50		H,P,V,T							Suomi	12	sis puhallin
Poltin 40 kW A	1 984,-	0-50		H,P,V,T						V+T	Suomi	12	sis puhallin ja arinako-neikko
Poltin 60 kW	1 550,-	0-70		H,P,V,T						V+T	Suomi	12	sis 2 x puhallin
Poltin 80 kW A	2 232,-	2-90		H,P,V,T						V+T	Suomi	12	sis 2 x puhallin ja arinakoneikko
Poltin 120 kW A	3 286,-	5-140		H,P,V,T						V+T	Suomi	12	sis 2 x puhallin ja arinakoneikko
Poltin 150 kW A	5 208,-	5-160		H,P,V,T						V+K	Suomi	12	sis 2 x puhallin ja arinakoneikko
Poltin 200 kW A	6 200,-	5-230		H,P,V,T						V+K	Suomi	12	sis 2 x puhallin ja arinakoneikko
Poltin 300 kW A	8 928,-	5-340		H,P,V,T						V+K	Suomi	12	sis 2 x puhallin ja arinakoneikko
Poltin 400 kW A	9 424,-	5-420		H,P,V,T						V+K	Suomi	12	sis 2 x puhallin ja arinakoneikko
Poltin 500 kW A	10 788,-	8-500		H,P,V,T						V+K	Suomi	12	sis 4 x puhallin ja arinakoneikko
Poltin 650 kW A	12 028,-	10-650		H,P,V,T						V+K	Suomi	12	sis 4 x puhallin ja arinakoneikko
Automaattikka C110	1 178,-	40-150		H,P,V,T			M		K, A*		Suomi	12	logiikka
Automaattikka C210	4 278,-	40-650		H,P,V,T			M		K, A*		Suomi	12	kosketusnäytöllä prosessikuva
Automaattikka C410	5 766,-	ilmaläm-mitys		H,P,V,T			M		K, A*		Suomi	12	kosketusnäytöllä prosessikuva
Automaattikka C570	13 640,-	40-650		H,P,V,T			A		K, A*		Suomi	12	kosketusnäytöllä prosessikuva
													sis reseptiikka, gsm, yms

KATTILA-POLTIN-YHDISTELMÄT

Merkki ja malli	Hinta (sis.alv)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Paino tyhji., kg	Vesitila, dm³	Vesivaraajan suosituskoko (m³)	Kattilan tarve: fyys. (leväsyvyyskor., cm)	Polttoaineet: hake, pelletti, turve jne.	Lambda-anturi	Palamisilmapuhallin/savukaasuimuri	Automaattinen ruuhois: kon-vektioilmat (K), arinalta (A)	Öljypoltin liitäntä	Sähkövastusliitäntä	Siirtovaihtoehdot: R=ruuvi, L=insuulit, J=Jousipurkain, EN 303-5 mukaisesti testattu (KE)	Takuuaika	Lisätiedot

Veljekset Ala-Talkkari Oy, Hannu Ala-Talkkari, 06-4336333, asiakaspalvelu@ala-talkkari.fi, www.ala-talkkari.fi

									KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä											
Veto 30	4 200	Suomi	0-30	460	270	ei	62x102x135	kyllä	L*	L	L	L	V	R,J	K	12				
Veto 60	5 300	Suomi	0-60	650	340	ei	72x119x138	kyllä	L*	L	L	L	V	R,J	K	12				
Veto 75	5 300	Suomi	0-75	640	290	ei	72x119x138	kyllä	L*	L	L	L	L	R,J	E	12				
Veto 80	6 650	Suomi	0-80	740	410	ei	72x119x158	kyllä	L*	L	L	L	V	R,J	E	12				
Veto 100	7 750	Suomi	0-100	900	475	ei	82x134x158	kyllä	L*	L	L	L	V	R,J	K	12				
Veto 120	7 750	Suomi	0-120	880	385	ei	82x134x158	kyllä	L*	L	L	L	Ei	R,J	K	12				
Veto 150	9 920	Suomi	0-150	1070	460	ei	82x162x175	kyllä	V*	L	L	L	Ei	R,J	K	12				
Veto 220	14 100	Suomi	0-220	1700	850	ei	107x 188x 175	kyllä	V*	L	L	L	Ei	R,J	K	12				
Veto 300	20 550	Suomi	0-300	2300	1300	ei	110x 238x 220	kyllä	V*	L	L	L	Ei	R,J	K	12				
Veto 400	23 800	Suomi	0-400	3600	1400	ei	132x 249x 220	kyllä	V*	L	L	L	Ei	R,J	K	12				
Veto 500	28 850	Suomi	0-500	4500	1700	ei	153x 290x 220	kyllä	V*	L	L	L	Ei	R,J	K	12				
Veto 700	46 000	Suomi	0-700	6000	3000	ei	174x 343x 220	kyllä	V*	L	L	L	Ei	R,J,L,M	E	12				
Veto 990	70 300	Suomi	0-990	7500	4200	ei	174x 343x 270	kyllä	V*	L	L	L	Ei	R,J,L,M	E	12				
									*polttoaineen yhteydessä											

Arterm Oy, Juha Kuivinen, 014-426 300, arterm@arterm.fi, www.arterm.fi

								KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä									
BioComp 40 - 300	Tarjouksen mukaan	Suomi	40- 300	alkaen 495	koon mukaan		koon mukaan	Hake, pelletti, turve, vilja, jne.	L	V/V	V	L	V	R,J	K	12/60	3bar
Bio 120-3000		Suomi	120- 3000	alkaen 1500	koon mukaan		koon mukaan	Hake, pelletti, turve, vilja, jne.	L	V/V	L	L	L	R,J	K	12/60	4-10bar

Bio-Expert Oy, Petri Heikkilä, 0400850167, petri@lammitysjarjestelmat.com, www.lammitysjarjestelmat.com

								KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä								
Attack Wood&Pellet	10 000	Slovakia	8-30	840		min 300 l	94*162*122	Klapi+pelletti	V	V	V		V		24	Varuste vaihtoehtoja löytyy lisää
Fröling T4		Itävalta	24-110					Hake-pelletti	V	V	V		V		24	
Fröling TX		Itävalta	150-250					Hake-pelletti	V	V	V		V		24	
Fröling Turbomat		Itävalta	150-500					Hake-pelletti	V	V	V		V		24	
Fröling Lambda		Itävalta	300-1000					Hake-pelletti	V	V	V		V		24	

Biofire Oy, 06 2332 267, biofire@biofire.fi, www.biofire.fi

								KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä										
HAKE PP = Pohjapurkainjärjestelmä. Hydraulitoiminen tankopurkainpohja. Hinnassa: kattila, poltin, välisäiliö, pohjapurkain, tuhkanpoisto, savukaasuimuri, hydrauliliikka, kosketusnäyttölinen ohjauskeskus.																		
HAKE 60 kW PP 2x3	49 400	Suomi	2-80			-		Hake, pelletti, turve, vilja	L	V	L	L	L	Ruuvitanko-purkain	K	12-36	Varuste vaihtoehtoja löytyy lisää	
HAKE 60 kW PP 3x3	51 900	Suomi	2-80			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 60 kW PP 3x5	57 100	Suomi	2-80			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 80 kW PP 2x3	55 700	Suomi	2-100			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 80 kW PP 3x3	58 200	Suomi	2-100			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 80 kW PP 3x5	63 400	Suomi	2-100			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 120 kW PP 2x3	61 200	Suomi	3-150			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 120 kW PP 3x3	63 700	Suomi	3-150			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 120 kW PP 3x5	68 900	Suomi	3-150			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 150 kW PP 2x3	64 200	Suomi	3-200			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 150 kW PP 3x3	66 600	Suomi	3-200			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 150 kW PP 3x5	71 800	Suomi	3-200			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 200 kW PP 2x3	73 700	Suomi	4-300			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 200 kW PP 3x3	76 200	Suomi	4-300			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 200 kW PP 3x5	81 400	Suomi	4-300			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 300 kW PP 2x3	84 600	Suomi	6-400			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 300 kW PP 3x3	87 100	Suomi	6-400			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 300 kW PP 3x5	92 300	Suomi	6-400			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 500 kW PP 2x3	102 500	Suomi	6-650			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 500 kW PP 3x3	105 000	Suomi	6-650			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 500 kW PP 3x5	110 200	Suomi	6-650			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 650 kW PP 2x3	tarjous	Suomi	10-800			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 650 kW PP 3x3	tarjous	Suomi	10-800			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		
HAKE 650 kW PP 3x5	tarjous	Suomi	10-800			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36		

HAKE TP = Tankopurkainjärjestelmä. Hydraulitoimiset tankopurkaimet (6-12m). Hinnassa: kattila, poltin, välisäiliö, tankopurkaimet, tuhkanpoisto, savukaasuimuri, hydrauliliikka, kosketusnäyttölinen ohjauskeskus.

KATTILA-POLTIN-YHDISTELMÄT

Merkki ja malli	Hinta (sis.alv)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Paino tyhj., kg	Vestitila, dm³	Vesivaraajan suosituskoko (m³)	Kok. tilan tarve: fyys. (levysyvyys, cm)	Polttoaineet: hake, pelletti, turve jne.	Lambda-anturi	Palamisilmapuhallin/savukaasuinuri	Automaattinen nuohous: kon-vektiopiinat (K), arinalta (A)	Öljypoltin liitäntä	Sähkövastusliitäntä	Siirtovaihtoehdot: R=ruuvi, L=levypurkain, M=muu	EN 303-5 mukaisesti testattu (K/E)	Takuuaika	Lisätiedot
HAKE 60 kW TP 2x10m	60 700	Suomi	2-80			-		Hake, pelletti, turve, vilja	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 60 kW TP 3x10m	70 500	Suomi	2-80			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	Varuste vaihtoeh- toja löytyy lisää
HAKE 80 kW TP 2x10m	67 000	Suomi	2-100			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 80 kW TP 3x10m	76 800	Suomi	2-100			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 120 kW TP 2x10m	69 600	Suomi	3-150			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 120 kW TP 3x10m	79 400	Suomi	3-150			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 150 kW TP 2x10m	72 500	Suomi	3-200			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 150 kW TP 3x10m	82 300	Suomi	3-200			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 200 kW TP 2x10m	82 000	Suomi	4-300			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 200 kW TP 3x10m	91 400	Suomi	4-300			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 300 kW TP 2x10m	92 800	Suomi	6-400			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 300 kW TP 3x10m	102 600	Suomi	6-400			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 500 kW TP 2x10m	109 200	Suomi	6-650			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 500 kW TP 3x10m	119 000	Suomi	6-650			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 650 kW TP 2x10m	tarjous	Suomi	10-800			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE 650 kW TP 3x10m	tarjous	Suomi	10-800			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
HAKE TP KOKU = Tankopurkainjärjestelmä, jossa polttaineen siirto kolakuljettimella.																	
HAKE 0,5 MW TP KOKU	tarjous	Suomi	6-650			-		Hake, pelletti, turve, vilja	V	V	L	L		Kola- kuljetin/ tanko- purkain	K	12-36	
HAKE 0,7 MW TP KOKU	tarjous	Suomi	10-840			-		"	V	V	L	L		"	K	12-36	
HAKE 1,0 MW TP KOKU	tarjous	Suomi	20-1200			-		"	V	V	L	L		"	K	12-36	
PELLETTI = Pellettipoltinjärjestelmä. Hinta sisältää: kattila, poltin, pellettisyötin, siirtoruuvi, tuhkanpoisto, kosketusnäyttölinen ohjauskeskus. Pellettisiilo ei kuulu hintaan.																	
PELLETTI 60 kW	39 400	Suomi	2-80			-		Pelletti, vilja	L	V	L	L	L	Ruui- kuljetin	E	12-36	
PELLETTI 80 kW	47 000	Suomi	2-100			-		"	L	V	L	L	L	"	E	12-36	
PELLETTI 120 kW	51 900	Suomi	3-150			-		"	L	V	L	L	L	"	E	12-36	
PELLETTI 150 kW	54 700	Suomi	3-200			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
PELLETTI 200 kW	60 700	Suomi	4-300			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
PELLETTI 300 kW	74 600	Suomi	6-400			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
PELLETTI 500 kW	88 300	Suomi	6-650			-		"	L	V	L	L	L	"	K	12-36	
PELLETTI 700 kW	tarjous	Suomi	10-840			-		"	V	V	L	L		"	K	12-36	
PELLETTI 1000 kW	tarjous	Suomi	20-1200			-		"	V	V	L	L		"	K	12-36	
Finnmammut Oy, Leipäläntie 5A, 14500 IITTALA, Juhani Leipälä, 040 592 4154, finnammut@finnmammut.fi, www.finnammut.fi																	
KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä																	
HEIZOMAT, ruuvisyöttöiset hakekattilat																	
HSK-RA-30	pyydy- tarjous	Saksa	0-33	770	188	-	265 x 180 x 200	hake, puru, briketti, pelletti	V	V	V			R, J, M	K	24	
HSK-RA-40	"	Saksa	0-40	860	210	-	285 x 180 x 200	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
HSK-RA-60	"	Saksa	0-60	950	255	-	305 x 180 x 200	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
HSK-RA-75	"	Saksa	0-75	1 300	280	-	335 x 190 x 200	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
HSK-RA-100	"	Saksa	0-96	1 470	360	-	365 x 190 x 200	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
HSK-RA-150	"	Saksa	0-149	2 140	625	-	400 x 190 x 250	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
HSK-RA-200	"	Saksa	0-200	2 660	810	-	415 x 190 x 250	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-30	pyydy- tarjous	Saksa	0-33	900	165	-	350 x 200 x 200	hake, puru, briketti, pelletti, vilja, turve	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-50	"	Saksa	0-50	1 000	205	-	370 x 200 x 200	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-60	"	Saksa	0-60	1 150	250	-	390 x 200 x 200	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-75	"	Saksa	0-75	1 400	385	-	375 x 220 x 200	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-100	"	Saksa	0-100	1 500	475	-	400 x 220 x 200	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-154	"	Saksa	0-149	2 340	712	-	520 x 300 x 250	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-155	"	Saksa	0-149	2 100	510	-	560 x 220 x 250	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-205	"	Saksa	0-198	2 640	660	-	580 x 300 x 250	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-204	"	Saksa	0-200	2 860	985	-	620 x 220 x 250	"	V	V	V			R, J, M	K	24	
RHK-AK-304	"	Saksa	0-270	5 400	1 258	-	700 x 300 x 300	"	V	V	V			R, J, M	K	24	

KATTILA-POLTIN-YHDISTELMÄT

Merkki ja malli	Hinta (sis. alv)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Paino tyhji., kg	Vesitila, dm³	Vesivaraajan suosituskoko (m³)	Kok. tilan tarve: tyyt. (levyysxkor., cm)	Polttoaineet: hake, pelletti, turve jne.	Lambda-anturi	Palamisilmapuhallin/ savukaasulaturi	Automaattinen ruuhous: kon-vektioipinnat (K), arinalta (A)	Öljypoltin liitäntä	Sähkövastusliitäntä	Sijaintivaihtoehdot: R=ruuvi, L=liinasiirto, J=Jousipurkain, EN 303-5 mukaisesti	Takuuaika	Lisätiedot
RHK-AK-404	-"	Saksa	0-360	6 200	1 580	-	750 x 300 x 300	hake, puru, briketti, pelletti, vilja, turve	V	V	V		R, J, M	K	24	
RHK-AK-504	-"	Saksa	0-450	6 800	1 805	-	800 x 300 x 300	"	V	V	V		R, J, M	K	24	
RHK-AK-654	-"	Saksa	0-540	8 500	2 680	-	840 x 350 x 320	"	V	V	V		R, J, M	K	24	
RHK-AK-854	-"	Saksa	0-720	9 900	3 940	-	890 x 350 x 320	"	V	V	V		R, J, M	K	24	
RHK-AK-990	-"	Saksa	0-900	14 000	5 600	-	980 x 400 x 350	"	V	V	V		R, J, M	K	24	

Hansa Biopower Oy, Höyläämötie 18 A, 00380 HELSINKI, (09) 492 122, info@hansapower.fi, www.hansapower.fi

								KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä										
Hansabio PROPEL-14	6 845		5-14	-	60	-	170x110x170	Pelletti	L	V	K, A	Ei	V	R	K	24	Täysautomaattinen, korkea hyötysuhde, pelletin päiväsaaliö	
Hansabio PROPEL-25	7 341		5-25	-	70	-	170x110x170	Pelletti	L	V	K, A	Ei	V	R	K	24	"	
Hansabio PROPEL-40	8 333		7,5-40	-	90	-	180x120x185	Pelletti	L	V	K, A	Ei	V	R	K	24	"	
Hansabio PROPEL-70	Edul. kysy tarjous		25-70	-	315	-	185x170x170	Pelletti	L	V	K, A	Ei	V	R	K	24	"	
Hansabio PROPEL-100	Edul. kysy tarjous		25-99	-	315	-	185x170x170	Pelletti	L	V	K, A	Ei	V	R	K	24	Täysautomaattinen, korkea hyötysuhde (jopa 95 %), pelletin päiväsaaliö	
Hansabio PROPEL-200			-200					Pelletti	L	V	K, A	Ei	V	R	K	24	Täysautomaattinen, korkea hyötysuhde, pelletin päiväsaaliö, TULOSSA KEVAALLA 2015	
Hansabio SLIMPEL-15	4 613		4,5-15	280	45	-	96x65x176	Pelletti	L	V	A	Ei	V	R	K	24	Täysautomaattinen, käsikäyttöinen, ruuhous, pelletin päiväsaaliö	
Hansabio SLIMPEL-25	5 109		5-25	280	65	-	96x65x176	Pelletti	L	V	A	Ei	V	R	K	24	"	
Hansabio SLIMPEL-40	6 349		7,5-40	350	115	-	105x70x185	Pelletti	L	V	A	Ei	V	R	K	24	"	
Uniconfort ATOM	Kysy tarjous		100-300					Pelletti, hake, puru						R			Lämpimälle vedelle, kiinteä arina, polttoainekosteus < 30 %	
Uniconfort EOS	Kysy tarjous		90 ->					Pelletti, hake, puru, briketti						R			Lämpimälle vedelle/kuumalle vedelle/kyläinen höyry, kaksiosainen hybridi-arina, polttoainekosteus < 45 %	
Uniconfort Global	Kysy tarjous		350 ->					Pelletti, hake, puru, metsätähte, puuteollisuus-jätteet jne.						R, M (työntö-kuljetin)			Lämpimälle vedelle/kuumalle vedelle/kyläinen höyry/tulistettu höyry, ruuvi-/työntökuljetin, kiinteä/liikkuva vesi jäähdytettävä arina, polttoainekosteus < 60 %	
CSA GM vesikattila	Kysy tarjous		30 ->					Hake, pelletti, puru									Liikkuva arina, polttoainekosteus 10 - 40 %	

Kardonar Bioenergy Solutions, Patrik Mattsson, 040 707 1214, kardonar@kardonar.com, www.kardonar.com

								KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä									
Top Light	10 540	Itävalta	2,4-9,2	245	25			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
Top Light M	11 695	Itävalta	4,3-14,9	330	60			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
PZ25RL	12 495	Itävalta	6-25	370	80			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
PZ35RL	14 200	Itävalta	8-35	430	120			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
PZ65RL	22 689	Itävalta	18-65	750	248			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
PZ100RL	28 000	Itävalta	24-99	951	250			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
Effecta																	
Effecta Complete II 20	9 341	Ruotsi	4-20	295	183			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
Effecta Complete II 35	10 057	Ruotsi	4-35	295	183			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
Effecta Complete III 20	9 534,60	Ruotsi	4,0-20	295	183			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
Effecta Complete III 25	10 102,90	Ruotsi	4,0-25	295	183			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
Effecta Complete III 35	10 557,60	Ruotsi	4,0-35	295	183			P	V	V	K, A		L	R,I		24	
Effecta Complete III Light 20	7 261,45	Ruotsi	4,0-20	295	183			P	V	V	K, A		L	R,I		24	Lisävarusteena: liitettävä pellettisiilo
Effecta Complete III Light 25	7 829,60	Ruotsi	4,0-25	295	183			P	V	V	K, A		L	R,I		24	"
Effecta Complete III Light 35	8 284,45	Ruotsi	4,0-35	295	183			P	V	V	K, A		L	R,I		24	"

Latvaenergia Oy, Pekka Kempainen, 0207351540, myynti@latvaenergia.fi, www.latvaenergia.fi

									KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä									
ETA HACK 20	alk. 21 085€(1)	Itävalta	20	735	117	1000		hake, pelletti	V	V		-	-			24		
ETA HACK 25		Itävalta	25	735	117	1000		"	V	V		-	-			24		
ETA HACK 35		Itävalta	35	736	117	1 500		"	V	V		-	-			24		
ETA HACK 50		Itävalta	50	737	117	1 500		"	V	V		-	-			24		
ETA HACK 70		Itävalta	70	911	196	2 000		"	V	V		-	-			24		
ETA HACK 90		Itävalta	90	911	196	2500		"	V	V		-	-			24		

KATTILA-POLTIN-YHDISTELMÄT

Merkki ja malli	Hinta (sis.alv)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Paino tyhji., kg	Vestitila, dm³	Vesivaraajan suosituskoko (m³)	Kok.tilan tarve: fyys. (leväsvytkork, cm)	Polttoaineet: hake, pelletti, turve jne.	Lambda-anturi	Palamisilmapuhallin/savukaasuinhuri	Automaattinen nuohous: kon-vektopimiat (K), arinalta (A)	Öljypoltin liitäntä	Sähkövastusliitäntä	Sirttopahtoehdot: R=ruuvi, L=levypurkain, M=muu, EN 303-5 mukaisesti testattu (KE)	Takuuaika	Lisätiedot
ETA HACK 130		Itävalta	130	1334	290	3000		"	V	V	-	-			24	
ETA HACK 200		Itävalta	200	1950	448	3000		"	V	V	-	-			24	
ETA HACK 350		Itävalta	350	4170	747	5000		"	V	V	-	-			24	
ETA SH 20	alk. 10 070 €	Itävalta	20	580	150	1500		klapi	V	V	-	-			24	
ETA SH 30		Itävalta	30	583	150	1500		"	V	V	-	-			24	
ETA SH 40		Itävalta	40	791	223	2000		"	V	V	-	-			24	
ETA SH 50		Itävalta	50	793	223	2500		"	V	V	-	-			24	
ETA SH 60		Itävalta	60	795	223	3000		"	V	V	-	-			24	

Riihimäen Metallikaluste Oy, Heidi Sandén, 044-7299933, info@rica.fi, www.ricaheating.fi

KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä															
RICA ATMOS -vaihtopoltto-kattilat															
Puu/pelletti							Kattiloiden mitat:								
DC 18 SP	3 286 €	Tšekki	20/15	429	78	1000-1500	643x757x1695	Puu/pelletti		V					24-36
DC 25 SP	3 898 €	Tšekki	25/20	506	109	1500-2000	643x957x1695	Puu/pelletti		V					24-36
DC 32 SP	4 545 €	Tšekki	35/20	571	160	2000-2500	678x957x1772	Puu/pelletti		V					24-36
Puu/öljy															
DC 18 SPL	3 286 €	Tšekki	20/20,5	429	78	1000-1500	643x757x1695	Puu/öljy		V		V			24-36
DC 25 SPL	3 898 €	Tšekki	25/30	506	109	1500-2000	643x957x1695	Puu/öljy		V		V			24-36
DC 32 SPL	4 545 €	Tšekki	35/30	571	160	2000-2500	678x957x1772	Puu/öljy		V		V			24-36
Rica Atmos -pellettikattilat															
D 20 Pellet	2 525 €	Tšekki	6,5 - 22	305	82	ylj 700	606x470x1405	pelletti/stokeri		V					24-36
D 30 Pellet	2 807 €	Tšekki	8,9 - 29,8	370	91	ylj 1000	606x670x1405	pelletti/stokeri		V					24-36
D 45 Pellet	3 490 €	Tšekki	13,5 - 45	430	117	ylj 1500	606x870x1405	pelletti/stokeri		V					24-36

SGN Tekniikka Oy Agrienergia, Heikki Seppälä, 0400 440 314, heikki.seppala@sgn.fi, www.gilles.fi

KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä																	
GILLES: ruuvisyöttöiset hake- /pellettikattilat: kaikissa malleissa vakiona puunpolttomahdollisuus, automaattisytytys, -nuohous ja -tuhkanpoisto																	
HPK-RA 49	Kysy tarj.	Itävalta	0 - 49	724	150	1000-3000	116x383x164	Hake, pelletti, klapi	V	V / V	V	-	-	R / I / J	K	24 kk	Kosketusnäyttö-ohjain
HPK-RA 60	Kysy tarj.	Itävalta	0 - 60	1330	220	1000-3000	133x394x198	Hake, pelletti, klapi	V	V / V	V	-	-	R / I / J	K	24 kk	"
HPK-RA 85	Kysy tarj.	Itävalta	0 - 85	1570	320	1500-3000	133x424x198	Hake, pelletti, klapi	V	V / V	V	-	-	R / I / J	K	24 kk	"
HPK-RA 120	Kysy tarj.	Itävalta	0 - 120	1963	495	2000-5000	133x515x198	Hake, pelletti, klapi	V	V / V	V	-	-	R / I / J	K	24 kk	"
HPK-RA 160	Kysy tarj.	Itävalta	0 - 150	2463	620	2000-5000	133x616x198	Hake, pelletti, klapi	V	V / V	V	-	-	R / I / J	K	24 kk	"
SCHMID; liikkuva-arinaiset teollisuuskattilat: kaikissa malleissa vakiona automaattinuohous ja -tuhkanpoisto sekä etäohjaus ja savukaasujen puhdistussyklonit																	
UTSR-550	Kysy tarj.	Sveitsi	0-550	9500	1550	min. 5000	344x695x308	Hake, pelletti, puumusrka yms.	V	V / V	V	-	-	R / J	K	24 kk	"
UTSR-900	Kysy tarj.	Sveitsi	0-900	14700	2550	min. 8000	360x762x370	Hake, pelletti, puumusrka yms.	V	V / V	V	-	-	R / J	K	24 kk	"

SolarBiox Oy, PL 57 003801 HELSINKI, Ville Hämäläinen, 045 6755565, Ilkka Hämäläinen, solarbiox@solarbiox.fi, www.solarbiox.fi

									KATTILAN VARUSTEET, V=vakio, L=lisä											
HERZ Pelletstar pellettikattilat																				
10 kW	10480,-	Itävalta	2,9-12,1	261		300-1000	590x1315x1168	P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	Va- raa- jassa	R, I, J	K	12				
20 kW	11420,-	Itävalta	5,3-20	310		500-2000	590x1315x1268	P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
30 kW	12170,-	Itävalta	6,4-31,6	310		750-2500	590x1315x1268	P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
45 kW	16350,-	Itävalta	11,8-47	518		1000-4000	750x1560x1480	P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
60 kW	Pyydä tarjous alk. 1 260,-	Itävalta	11,8-62,5	518		1500-4000	750x1560x1480	P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
Ruuvikuljetin		Itävalta																		
2) HERZ Firematic hake/pelletti																				
20 kW	16540,-	Itävalta	7,3-25	517		500-2000	600x1147x1490	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
35 kW	17560,-	Itävalta	7,3-34,4	517		1000-3000	600x1147x1490	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
45 kW	19440,-	Itävalta	13,1-45	620		1000-3000	710x1495x1590	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
60 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	13,1-65	620		1000-3000	710x1495x1590	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
80 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	25-80	1032		1500-3000	846x1778x1690	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
100 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	25-99	1032		1500-3000	846x1778x1690	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12				
130 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	27-130	1350		2000-5000	980x1555x1818	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	Va- raa- jassa	R, I, J	K	12				

KATTILA-POLTIN-YHDISTELMÄT

Merkki ja malli	Hinta (sis. alv)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Paino tyhjä, kg	Vesitila, dm ³	Vesivaraajan suosituskoko (m ³)	Kok. tilan tarve: fyys. (levyysxkork, cm)	Polttoaineet: hake, pelletti, turve jne.	Lambda-anturi	Palamisilmapuhallin/ savukaasuliniiri	Automaattinen ruuhous: konvektioinnat (K), arinalta (A)	Öljypoltin liitäntä	Sähkövastusliitäntä	Sijtovaihtoehtot: R=ruuvi, L=levypurkain, M=muu	EN 303-5 mukaisesti testattu (K/E)	Takuuaika	Lisätiedot
150 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	45-150	1350		2000-5000	980x1555x1818	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	Va- raa- jassa	R, I, J	K	12	
180 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	54.8-180	1350		2000-5000	980x1555x1818	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12	
200 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	54.8-200	1350		2000-5000	980x1555x1818	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, I, J	K	12	
300 kW	Pyydä tarj.	Itävalta															
Pellettikuljetin	alk. 1 480,-	Itävalta															
Hakekuljetin	alk. 5 400,-	Itävalta															
2) HERZ Biomatic	Hake/pelletti	Itävalta															
350 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	79-350	2900		7500	2450(+714)x2054x1973	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, J	K	12	
400 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	79-400	3500		7500	2450(+714)x2054x1973	H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, J	K	12	
HERZ BF 500 - 1000 kW	Pyydä tarj.	Itävalta	150-500			7500		H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, J		12	
600kW	Pyydä tarj.	Itävalta	240-600					H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, J		12	
800kW	Pyydä tarj.	Itävalta	320-800					H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, J		12	
1000kW	Pyydä tarj.	Itävalta	400-1000					H, P	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	"	R, J		12	

Saatavissa myös yhdistetty puu-/pellettikattila 20 - 40 kW

Saatavissa myös tarvittavat lisävarusteet, varaajat, valmisvarastot, pellettimäärän ilmaisimet eri tyyppisille varastoille ja em. kattiloille mitoitettavat savupiiput.

PELETTITAKAT, -UUNIT, -SYDÄMET

Malli	Hinta (sis alv.)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Ulkomitat, cm (LxSxK)	Paino tyhjänä, kg	Polttoainesäiliön koko, kg/dm ³	Vesikierto (V)/ilmakierto (I)	Lisätiedot	Takuu, kk
Kardonar, Österbyntie 4, 10620 TAMMISAARI, Patrik Mattsson, 040 707 1214, (019) 232 520, kardonar@kardonar.com, www.kardonar.com									
RAVELLI									
R70	1 950	Italia	2,5-7	44x46x95	92	15 kg	I	RDS	24
Mavi	2 090	Italia	2,5-6,5	45x51x95	85	15	I	RDS	24
Aria	2 250	Italia	2,5-6,0	62x50x72	127	18	I	RDS, Luonnollinen veto	24
RV80	2 290	Italia	2,8-8	51x49x100	123	15	I	RDS	24
RV110	3 090	Italia	3,3-11	55x56x112	145	22	I	RDS	24
Lisa Plus	2 390	Italia	2,8-7,5	46x46x91	95	15	I	RDS	24
Monica	2 690	Italia	2,8-8,5	51x46x100	92	14	I	RDS	24
RV100	2 990	Italia	2,8-10	53x54x110	130	25	I	RDS	24
Soffio	3 250	Italia	3,0-10,0	55x50x120	203	19	I	RDS, Luonnollinen veto	24
Spillo	3 690	Italia	3,5-12	71x65x77	155	20	I	RDS	24
Aurora Glass	3 890	Italia	3,3-12	52x52x120	170	17	I	RDS	24
Vera	4 190	Italia	3,3-12	52x54x115	220	23	I	RDS	24
Matilde	5 880	Italia	3,5-12	74x57x113	208	45	I	RDS	24
RC70	2 290	Italia	2,9-8	44x47x96	107	13	I	RDS, Huonejako	24
Olivia Steel	2 790	Italia	2,8-8	80x25x112	115	15	I	RDS, Huonejako	24
Olivia Majolica	2 990	Italia	2,8-8	80x25x112	115	15	I	RDS, Huonejako	24
Flavia	2 990	Italia	2,8-9	51x49x100	115	13	I	RDS, Huonejako	24
Snellina	3 390	Italia	3,3-10	67x40x105	157	25	I	RDS, Huonejako	24
RC120	3 390	Italia	2,8-12	50x54x107	130	25	I	RDS, Huonejako	24
Holly	3 790	Italia	2,8-12	50x54x107	130	25	I	RDS, Huonejako	24
Holly Style	3 370	Italia	3,3-12	50x54x107	152	15	I	RDS, Huonejako	24
Aurora Glass	3 890	Italia	3,3-12	52x52x120	170	17	I	RDS, Huonejako	24
Vera Canalizzata	4 090	Italia	4,9-12	52x54x115	218	23	I	RDS, Huonejako	24
HR70	2 990	Italia	10 (7 h2o)	52x58x110	120	15	V	RDS	24
HR100	3 490	Italia	14 (10 h2o)	52x58x101	160	16-20	V	RDS	24
HRV120	3 790	Italia	15 (10 h2o)	52x58x101	160	16-20	V	RDS	24

PELETTITAKAT, -UUNIT, -SYDÄMET

Malli	Hinta (sis alv.)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Ulkomitat, cm (LxSxK)	Paino tyhjänä, kg	Polttoainesäiliön koko kg/dm³	Vesikierto (V)/ilmakierto(I)	Lisätiedot	Takuu, kk
HRV120 Style	3 890	Italia	15 (10 h2o)	55x60x111	175	16	V	RDS	24
HRV170	4 690	Italia	17 (13,5 h2o)	54x61x121	160	30-37	V	RDS	24
HRV170 Majolica	4 990	Italia	17 (13,5 h2o)	54x61x121	160	30-37	V	RDS	24
HRV160	4 590	Italia	20 (16 h2o)	57x61x125	237	30	V	RDS	24
HR160 Snella	4 990	Italia	20 (16 h2o)	86x37x116	210	30	V	RDS	24
HRB160	5 190	Italia	20 (16 h2o)	74x69x140	220	60	V	RDS, Box	24
HRV200	5 790	Italia	26 (20 h2o)	57x66x127	240	30	V	RDS	24
HR EVO TOUCH 14	5 190	Italia	14 (14 h2o)	54x63x118	196	30	V	RDS	24
HR EVO TOUCH 18	5 890	Italia	18 (18 h2o)	54x66x125	221	40	V	RDS	24
HR EVO TOUCH 24	6 590	Italia	24 (24 h2o)	65x70x151	234	50	V	RDS	24
500	3 695	Italia	2,5-7,5	57x50x52,5	55	7+3	I	RDS, Box	24
700 (Sara)	3 820	Italia	2,5-9,5	68x59x54	105	15	I	RDS, Box	24
550 (Erika)	4 105	Italia	2,5-11	56x66x59	105	14	I	RDS, Box	24
650 (Alessia)	4 175	Italia	2,5-11	67x68x58	120	15	I	RDS, Box	24
900 (Flat)	4 105	Italia	2,5-11	87x68x94-117	150	17	I	RDS, Box	24
901 (Canalizzato)	4 105	Italia	2,5-11	78x61x94-447	163	17	I	RDS, Box, Huonejako	24

Kaikkia malleissa: Ajastin-termostaatti, ON/OFF-termostaatti, kaukosäädin (ei R70), 5 tehoaskelta

KMV-tuotteet Oy, 09 878 9110, Mail@kmv.fi, www.kmv.fi

Sideros Flora 6		Italia	max 7	600x610x1170	105	11 kg	I		24
Sideros Amelie		Italia	max 14		140	25 kg	V		24
Sideros Dora Idro 412		Italia	max 18	850x650x880	210		V		24

Murola Group Oy, Pehtoorintie 56, 37800 Toijala, 040 9033 025, 040 9033 001, 0400 968 440, markkinointi@ecoforest.fi, ecoforest.fi, ecoforest.es

ECOFORREST		Espanja							
Venus	1 945	"	7	44x49x84	78	13 kg	I	RC, ajastus	24
Vigo	2 200	"	9,5	47x52x102	101	16 kg	I	RC, ajastus	24
Eco II Insert Mini	2 660	"	9	93x63x68	85	25 kg	I	RC, ajastus	24
Kerala	3 155	"	9	100x64x102	100	25 kg	I	RC, ajastus	24
Cies	3 015	"	10	89x31x97	97	20 kg	I	RC, ajastus	24
Paris	3 315	"	10	54x54x100	110	20 kg	I	RC, ajastus	24
Cordoba	3 395	"	12	101x58x113	110	30 kg	I	RC, ajastus	24
Eco I Insert	3 130	"	13,5	102x54x77	105	32 kg	I	RC, ajastus	24
Atenas	3 630	"	14	62x59x107	110	25 kg	I	RC, ajastus	24
Turbo Air	3 255	"	20	69x51x111	149	40 kg	I	RC, ajastus	24
Venecia	uusi	"	14	130x133x38	132	54 kg	I	RC, ajastus, ilmanavajako	24
Suez	3 330	"	16	69x73x113	157	45 kg	I	RC, ajastus, ilmanavajako	24
Suez Insert	3 750	"	16	79x77x133	134	45 kg	I	RC, ajastus, ilmanavajako	24
Olso	4 500	"	28	115x74x210/260	215	80 kg	I	RC, ajastus, ilmanavajako	24
Bremen	4 500	"	28	145x73x210/260	215	80 kg	I	RC, ajastus, ilmanavajako	24
Hidrocopper Insert	4 240	"	14	101x69x78	110	32 kg	V+I	RC, ajastus, kiertopumppu	24
Hidrocopper Mini	3 680	"	16	68x63x102	154	30 kg	V+I	RC, ajastus, kiertopumppu	24
Hidrocopper	4 135	"	24	68x63x112	189	40 kg	V+I	RC, ajastus, kiertopumppu	24
Hidrocopper Super	4 990	"	29	68x63x133	215	60 kg	V+I	RC, ajastus, kiertopumppu	24
Aveiro Hidro	uusi	"	18,24,30,38	101x58x110	285	63 kg	V	RC, ajastus, kiertopumppu	24
Super Insert	7 120	"	29	140x62x138	250	138 kg	V	RC, ajastus, kiertopumppu	24
Cantina Super	5 235	"	29	68x63x133	215	60 kg	V	RC, ajastus, kiertopumppu	24

Tulituote Oy - Vapaudentie 42 - 60100 Seinäjoki, Henri Syrjälä, 064873660, henri.syrjala@tulituote.com, www.tulituote.com

Aino 6	1 990,00	Italia	2,6-6,4 kW	470X899X476 mm	80 kg	13 kg	I		24
Henna 8	2 490,00	Italia	2,6-8,02 kW	470X899X476 mm	81 kg	13 kg	I		24
Classic Idro	3 490,00	Italia	4,17-12,46 kW	485x1026x480mm	130 kg	17 kg	V		24
Rosy	1 990,00	Italia	2,5-5 kW	452x863x493 mm	96 kg	11 kg	I		24
Dorina	1 790,00	Italia	2,6-6,2 kW	504x885x559 mm	91 kg	13 kg	I		24
Viviana	2 190,00	Italia	3,1-9 kW	525x1054x579 mm	118 kg	18 kg	V		24
Graziosa Lux	2 690,00	Italia	2,6-7 kW	494x1036x498 mm	118 kg	15 kg	V ja I		24
Graziosa steel	2 490,00	Italia	2,6-7 kW	494x1036x498 mm	118 kg	15 kg	V ja I		24
Melinda Steel air	2 790,00	Italia	3,4-10,5 kW	532x1045x590 mm	141 kg	29 kg	V ja I		24
Emma	3 590,00	Italia	3,9-11,1 kW	605x1175x577 mm	191 kg	30 kg	V ja I		24
Graziosa Plus lux	2 990,00	Italia	2,9-7 kW	494x1036x521 mm	124 kg	15 kg	V		24

PELETTITAKAT, -UUNIT, -SYDÄMET

Malli	Hinta (sis alv.)	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Ulkomitat, cm (LxSxK)	Paino tyhjänä, kg	Polttoainesäiliön koko kg/dm ³	Vesikierto (V)/lmakertol)	Lisätiedot	Takuu, kk
Graziosa Plus steel	2 590,00	Italia	2,9-7 kW	494x1036x521 mm	124 kg	15 kg	V j l		24
Tosca Plus	3 890,00	Italia	3,6-11,0 kW	560x1150x577 mm	175 kg	24 kg	l		24
Emma Plus	3 990,00	Italia	3,6-11,0 kW	605x1175x577 mm	193 kg	24 kg	l		24
Duchessa	3 490,00	Italia	3,4-8,7 kW	538x1038x541 mm	150 kg	25 kg	l		24
Teodora	3 190,00	Italia	3,5-8,7 kW	610x739x644 mm	131 kg	15 kg	l		24
Esmeralda	3 450,00	Italia	3,5-8,9 kW	1249x1011x656 mm	188 kg	26 kg	l		24
Souvenir Steel	3 390,00	Italia	3,7-10,2 kW	813x1162x297 mm	139 kg	18 kg	l		24
Souvenir Lux	3 590,00	Italia	3,7-10,2 kW	813x1162x297 mm	157 kg	18 kg	l		24
Comfort mini	3 390,00	Italia	3,5-6,8 kW	700x550x453 mm	122 kg	12 kg	l		24
Comfor max	3 490,00	Italia	3,4-8,9 kW	663x777x781 mm	140 kg	28 kg	l		24
Diadema Idro	4 950,00	Italia	6,7-28,3 kW	619x1304x698 mm	265 kg	53 kg	V ja l		24
Liliana Idro	4 550,00	Italia	6,7-22,8 kW	608x1314x698 mm	280 kg	53 kg	V ja l		24
Duchessa Idro Steel	3 490,00	Italia	3,6-12,0 kW	538x1034x543 mm	170 kg	20 kg	V		24
Duchessa Idro Keram	3 590,00	Italia	3,6-12,0 kW	538x1034x543 mm	170 kg	20 kg	V		24
Melinda Idro Steel	3 590,00	Italia	4,3-14,1 kW	533x1157x583 mm	181 kg	30 kg	V ja l		24
Melinda Idro Keram	3 890,00	Italia	4,3-14,1 kW	533x1157x583 mm	181 kg	30 kg	V ja l		24
Iside Idro	4 590,00	Italia	5,3-18,8 kW	690x1197x627 mm	255 kg	35 kg	V ja l		24
Comfort Idro	4 190,00	Italia	3,8-12,6 kW	663x777x781 mm	157 kg	22 kg	V ja l		24
Termopellet LP14	4 990,00	Italia					V		24
Termopellet LP20	5 490,00	Italia					V		24
Termopellet LP30	5 990,00	Italia					V		24
Ecotherm 8000 steel	4 190,00	Italia	2,5-9,5 kW	750x1315x593 mm	207 kg	53 kg	l		24
Ecotherm 8000 keram	5 290,00	Italia	2,5-9,5 kW	750x1315x593 mm	233 kg	53 kg	l		24

VALMISVARASTOT PELETTILLE

Malli	Hinta (sis alv.)	Valmistusmaa	Valmistusmateriaali	Tilavuus, dm ³	Lisätiedot	Takuu, kk
Antti-Teollisuus Oy, Samu Jalonen, Koskentie 89, 25340 KANUNKI, (02) 774 4700, samu.jalonen@antti-teollisuus.fi, www.antti-teollisuus.fi						
Antti pellettisiilo 31/2,5	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	31000	Profiilisiilo 31 m ³ 2,85x2,85	12
Antti pellettisiilo 39/3,0	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	39000	Profiilisiilo 39 m ³ 3,34x3,34	12
Antti pellettisiilo 62/2,5	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	2x31000	Profiilisiilo 62 m ³ 2x 2,85x2,85	12
Antti pellettisiilo 78/3,0	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	2x39000	Profiilisiilo 78 m ³ 2x 3,34x3,34	12
Antti pellettisiilo 86/2,5	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	2x43000	Profiilisiilo 86 m ³ 2x 2,85x2,85	12
Antti pellettisiilo 95/3,0	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	2x47500	Profiilisiilo 95 m ³ 2x 3,34x3,34	12
Antti pellettisiilo 108/2,5	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	2x54000	Profiilisiilo 108 m ³ 2x 2,85x2,85	12
Antti pellettisiilo 110/3,0	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	2x55000	Profiilisiilo 110 m ³ 2x 3,34x3,34	12
Antti pellettisiilo 128/3,0	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	2x64000	Profiilisiilo 128 m ³ 2x 3,34x3,34	12
Antti pellettisiilo 132/2,5	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	2x66000	Profiilisiilo 132 m ³ 2x 2,85x2,85	12
Antti pellettisiilo 60/d3,4	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	60000	Pyöreä siilo 60m ³ d3,4m	12
Antti pellettisiilo 80/d3,4	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	80000	Pyöreä siilo 80m ³ d3,4m	12
Antti pellettisiilo 100/d3,4	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	100000	Pyöreä siilo 100m ³ d3,4m	12
Antti pellettisiilo 150/d3,9	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	150000	Pyöreä siilo 150m ³ d3,9m	12
Antti pellettisiilo 500/d7,3	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	500000	Pyöreä siilo 500 m ³ d7,3m	12
Antti pellettisiilo 700/d7,3	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	700000	Pyöreä siilo 700 m ³ d7,3m	12
Antti pellettisiilo 1000/d8,0	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	1000000	Pyöreä siilo 1000 m ³ d8,0m	12
Antti pellettisiilo 2000/d12,0	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	2000000	Pyöreä siilo 2000 m ³ d12,0m	12
Antti pellettisiilo 3000/d15,0	tarj. mukaan	Suomi	kuumasink. teräs	3000000	Pyöreä siilo 3000 m ³ d15,0m	12
Arterm Oy, Juha Kuivinen, Uraistentie 1 43100 Saarijärvi, 014 426 300, juha.kuivinen@arterm.fi, www.arterm.fi						
J2 Jousipurkain	tarjouksen mukaan		Teräs	8 - 50m ³		12

VALMISVARASTOT PELLEILLE

Malli	Hinta (sis alv.)	Valmistusmaa	Valmistusmateriaali	Tilavuus, dm³	Lisätiedot	Takuu, kk
J4 Nivelvarsiurkain	tarjouksen mukaan		Teräs	10 - 120 m³		12
K2 Tankopurkain	tarjouksen mukaan		Teräs	8-20 m³	2x2m hydraulinen	12
T1 Tankopurkain	tarjouksen mukaan		Teräs	20 m³	3,1x1,6m hydraulinen	12
T2 Tankopurkain	tarjouksen mukaan		Teräs	10-50 m³	3x3m hydraulinen	12
K4 Tankopurkain	tarjouksen mukaan		Teräs	10-140m³	2x4m, 4x4m tai 6x4mHydraulinen	12
Lattiapurkaimet	tarjouksen mukaan		Teräs	20-200 m³	Hydraulinen	12
Bio-Expert Oy, Petri Heikkilä, Simeoninkuja 12, 0400850167, petri@lammitysjarjestelmat.com, www.lammitysjarjestelmat.com						
Attack 450 Silo	450	Slovakia	pelti	0,45		24
Kardonar Bioenergy Solutions, Patrik Mattsson, Österbyntie 4, 10620 Tammisaari, 040 707 1214, kardonar@kardonar.com, www.kardonar.com						
ABS-pellettisiilot	n. 2 000–5 000	Saksa	kangas/teräs	kaikki koot	täydelliset siioratkaisut * siirtoyksikkö ja täyttöliittimet * siirtoyksikkö ja täyttöliittimet * lisätään toim.kulut	84
GEOtank 8	kysy tarjous	Itävalta	muovi	8		
GEOtank 11	kysy tarjous	"	muovi	11		
Nord Mills Oy, Pertti Pirttinen, Pirttisentie 224,62435 Pirttinen, 06-4887029, info@nordmills.fi, www.nordmills.fi						
NM260, sis kansi	234	Suomi	sinkitty teräslevy	260 L		
NM500, sis kansi	615	"	"	500 L		
NM10	1 802	"	"	10,5 m³		
NM12	1 908	"	"	12,5 m³		
NM14	2 014	"	"	14,5 m³		
NM16	2 226	"	"	16,5 m³		
SolarBiox Oy, PL 57, 003801 HELSINKI, Ville Hämäläinen 045 6755565, Ilkka Hämäläinen 040 7211 486, solarbiox@solarbiox.fi, www.solarbiox.fi						
Geo Box 17	2 750	Itävalta	metalli/kangas	3,5–5,2		
Geo Box 21	2 940	"	metalli/kangas	5,0–7,5		
Geo Box 25	3 160	"	metalli/kangas	8,3–11,0		
Geo Box 29	3 690	"	metalli/kangas	10,2–14,1		
Geo Box 17/29	3 160	"	metalli/kangas	6,1–8,3		
Geo Tank 8	6 900	"	muovi	8		
Geo Tank 11	7 900	"	muovi	11		
Triotec Oy, Tehtaantie 5, 31500 KOSKI TL, Kari Nummilahti, kari.nummilahti@triotec.fi, (02) 484 310, triotec@triotec.fi, www.triotec.fi						
Pyöreä hitsattu siilo 9m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	9 000	ø2,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 14m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	14 000	ø2,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 19m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	19 000	ø2,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 24m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	24 000	ø2,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 29m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	29 000	ø2,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 32m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	32 000	ø2,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 34m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	34 000	ø2,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 30m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	30 000	ø2,85 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 38m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	38 000	ø2,85 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 46m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	46 000	ø2,85 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 54m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	54 000	ø2,85 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 62m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	62 000	ø2,85 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 70m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	70 000	ø2,85 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 74m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	74 000	ø3,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 84m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	84 000	ø3,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 95m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	95 000	ø3,3 m	12
Pyöreä hitsattu siilo 106m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	106 000	ø3,3 m	12
Neliösiilo hitsattu 6m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	6 000	ø2,2x2,2m	12
Neliösiilo hitsattu 11m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	11 000	ø2,2x2,2m	12
Neliösiilo hitsattu 16m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	16 000	ø2,2x2,2m	12
Neliösiilo hitsattu 21m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	21 000	ø2,2x2,2m	12
Neliösiilo hitsattu 26m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	26 000	ø2,2x2,2m	12
Neliösiilo hitsattu 31m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	31 000	ø2,2x2,2m	12
Neliösiilo hitsattu 36m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	Teräs / polyuretaani maalaus	36 000	ø2,2x2,2m	12
Maasäiliö 5m³	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi	HD Polyeteeni/teräs	5m³	ø1,85x3 m	12
Säkkisiilo	Kysy päivän hinta myyjältämme	Suomi / Saksa	Teräs / Erikoiskangas	3-25m³		12

Metsä-toimihenkilön energialaskuoppi

■ Energiapuun hankintaketjujen kannattavuuteen vaikuttavat merkittävästi kaukokuljetusmatkat, purku- ja kuormauskertojen määrät sekä odotusajat. Purku- ja kuormauskertojen määrät kasvavat, jos energiapuuta välivarastoidaan esimerkiksi terminaalissa tai vaihdetaan välillä kuljetusmuodosta (auto, juna, laiva) toiseen. Odotusajat ovat tienvarsihakutukseen pohjautuvassa ketjussa tyypillisesti pidemmät kuin terminaalien kautta kulkevilla hankintaketjuilla. Odotusaikojen muodostuu joko hakurin odottaessa kuormattavaa kalustoa paikalle tai kuljetuskaluston jonottaessa hakurille pääsyä.

Energiapuussa oleva kosteus vaikuttaa energiasisällön lisäksi myös kuljetuskustannuksiin. Kosteus nostaa energiapuun massaa, millä on vaikutusta polttoaineen kulutukseen. Raskaat kuormat rasittavat myös paikallisteitä ja metsä-autoteitä.

Energiapuun suuri kosteus voi johtaa myös siihen, ettei kuormatila pystytä täyttämään kokonaan, koska kuljetuskalustolle sallittu suurin kokonaismassa tulee täyteen. Tästä seuraa, että joudutaan tekemään useampi edestakainen ajokerta. Vettä ei kannata voimalaitokselle kuljettaa.

Näitä asioita voidaan tarkastella matemaattisesti. Laskutehtävät opettavat paitsi laskemaan, myös kuvaamaan käytännön ilmiöitä. Laskemalla opeteltavat asiat jäävät usein paremmin mieleen ja eri tekijöiden väliset suhteet hahmotuvat selkeämmin. Laskeminen on myös edellytyksenä hankintaketjujen kehittämisessä ja kustannusten pois viilaamisessa.

Hakekuljetusten ja metsäenergian hankinnan yksityiskohtiin voi perehtyä tarkemmin Metsämiesten Säätiön rahoittaman uuden oppikirjan avulla.

Metsätoimihenkilön energialaskuoppi on vapaasti luettavissa osoitteessa <http://kirjasto.seamk.fi/Suomeksi/Etsitko-tietoa/SeAMK-julkaisut/C-Oppimateriaaleja->

Lauhanen, R., Ahokas, J., Esala, J., Hakonen, T., Sippola, H., Viirimäki, J., Koskiniemi, E., Laurila, J. & Makkonen, I. 2014. Metsätoimihenkilön energialaskuoppi.

Teollisen mittakaavan oljenpolttolaitos Suomessa

Biovoimalaitos puolittaa Koskenkorvan tehtaan hiilidioksidipäästöt. Ilmajoen voimalaitos on tekniikaltaan ja polttoainesovellukseltaan ensimmäinen Suomessa.

■ Altian Koskenkorvan tehtaan höyryntuotantoon rakennettu 100-prosenttisesti peltobiomasojen käyttöön soveltuva 10 megawatin höyryvoimalaitos vihittiin maanantaina 24.11.

Uuden biovoimalaitoksen ensimmäinen polttoaine on viljaviina- ja tärkkelysprosessien sivutuotteena syntyvä ohran kuori, joka vastaa polttoteknisesti ja lämpöarvoltaan olkipolttoainetta. Ohraa kuoritaan Altian viljaviina- ja tärkkelystuotannossa ympärivuotisesti.

Altia tavoittelee Koskenkorvan tehtaan höyryntuotannossa jopa

65 prosentin polttoaineomavaraisuutta. Uuden voimalaitoksen myötä turpeen käyttö tippuu noin kolmannekseen nykyisestä. Vanha voimalaitostekniikka rajoitti agripolttoaineen käytön viidennekseen koko polttoainemäärästä.

Voimalaitoksen koekäyttö alkoi marraskuussa. Laitos on otettu jo tuotannolliseen käyttöön, mutta se aloittaa täyden toimintansa tammikuussa 2015.

Voimalaitoksessa voidaan tulevaisuudessa polttaa myös olkea sekä muita uusiutuvia polttoaineita, kuten metsähaketta ja ruo-

kohelpeä. ”Investointi mahdollistaa myös tuotantokapasiteetin kasvattamisen. Vuonna 2015 tehdään nykyinen 20 megawatin voimalaitos kunnostetaan ja sen automaatiotasoa nostetaan”, kertoo tehtaanjohtaja Antti Snellman.

Altian yhteistyökumppanina projektissa on toiminut Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy. Hanke sai 1,5 miljoonan euron investointituen työ- ja elinkeinoministeriöltä. Kokonaisinvestoinnin arvo on noin 15 miljoonaa euroa.

Lähde: Altia

↑ Koskenkorvan tehtaalle rakennettu biovoimalaitos käyttää polttoaineenaan ohran kuorta ympärivuotisesti.

Renewa toimittaa 40 MW pelletti-lämpölaitoksen

■ Renewa Oy ja Turku Energia ovat allekirjoittaneet sopimuksen pelletin pölypoltteknologialla toimivan kaukolämpölaitoksen toimitamisesta Turun Luolavuoreen.

Uusi biolämpölaitos toimii vara- ja huipputeholaitoksena huippukuorman aikana. Käytännössä tämä tarkoittaa noin 50 gigawattitunnin tuotantoa vuodessa talvipakkasilla ja perustuotantolaitosten vikatilanteissa. Renewan toimitama laitos vähentää öljyn käyttöä 5000 tonnilla ja hiilidioksidipäästöjä noin 15 000 tonnilla vuosittain.

Renewa toimittaa 40 MW biolämpölaitoksen kokonaistoimituksena yhteistyössä ruotsalaisen PetroBio AB:n kanssa. Hankkeen suunnittelutyöt on jo aloitettu ja laitos luovutetaan Turku Energian käyttöön joulukuussa 2015.

”Investointi lisää uusiutuvien energialähteiden osuutta lämmön tuotannossa Turku Energian strategian mukaisesti. Pelletin pölypoltto on melko uutta tekniikkaa Suomessa, mutta soveltuu erittäin hyvin kaukolämmön vara- ja huipputuotantoon. Ruotsissa toimii lukuisia laitoksia kyseisellä tekniikalla ja valmistuessaan Turku Energian laitos on Suomen suurin kyseisellä tekniikalla lämpöä tuottava laitos”, kertoo lämmönhankintapäällikkö Ilkka Syrjälä Turku Energiasta.

Renewa rakentaa koko kaukolämpölaitoksen perustuksista ylöspäin. Toimituslaajuuteen sisältyy Renewan kattila apulaitteineen, pelletin varastosiilot ja käsittelylaitteet, savukaasujen puhdistuslaitteisto, savupiippu, kattilarakennuksen rakentaminen sekä laitoksen sähköistys, instrumentointi ja automaatio. Laitoksen konepajavalmistus tehdään Renewan konepajoilla Oulussa ja Lapualla. Myös laitoksen suunnittelu, asennus ja käyttöönotto toteutetaan pitkälti Renewan ja sen kotimaisten ali-hankkijoiden työnä. Tästä seuraa laitoksen hyvin korkea kotimaisuusaste.

KPA Unicon toimittaa lämpölaitoksen Kauhavalle

Kauhavan Kaukolämpö Oy on tehnyt sopimuksen KPA Unicon Oy:n kanssa biolämpölaitoksen toimittamisesta Kauhavalle. Uuden laitoksen myötä Kauhavalla bioenergialla tuotetun energian osuus nousee lähes 100%:iin.

■ KPA Uniconin avaimet käteen -toimitus sisältää prosessilaitteet, rakennukset, asennustyöt, laitoksen käyttöönoton ja käyttökoulutuksen, pois-lukien perustustyöt. Toimitus sisältää savukaasujen lämmöntalteenottojärjestelmän. Laitos luovutetaan asiakkaalle tammikuussa 2016.

Osapuolet ovat sopineet myös huoltosopimuksesta, jonka avulla pystytään paremmin ja ennustettavammin suorittamaan laitoksen vaatimat huoltotoimenpiteet ja pitämään huoli laitoksen korkeasta käytettävyydestä. Huoltosopimus kattaa tukipalvelut lämmityskauden aikana ja tarkastukset seisakkien aikana.

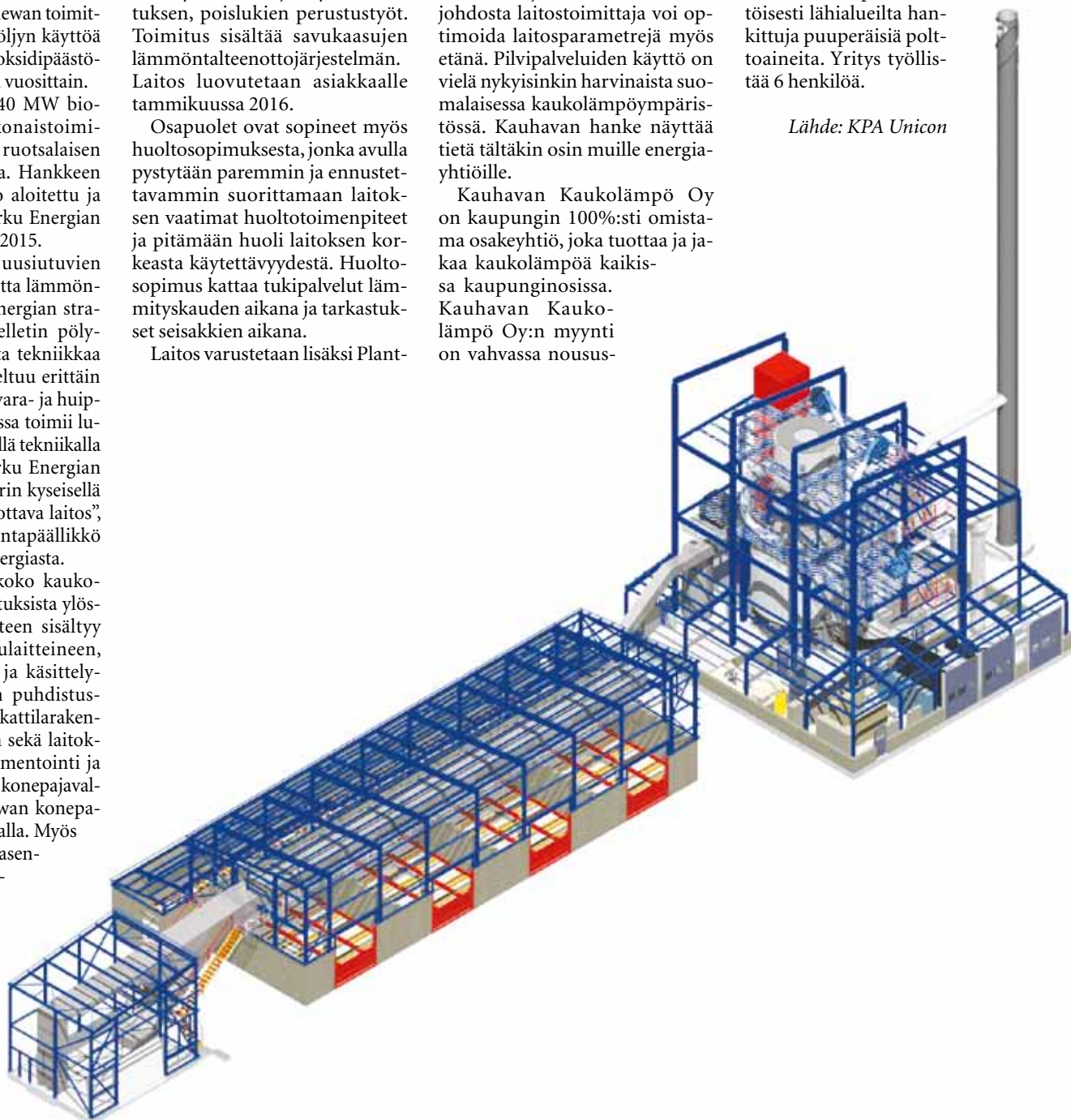
Laitos varustetaan lisäksi Plant-

sys-valvomoympäristöllä, jonka avulla kerätään laitoksen tulo- ja lähtötietoja pilvipalveluna laitoistoimittajan serverille. Tämän johdosta laitoistoimittaja voi optimoida laitosparametrejä myös etänä. Pilvipalveluiden käyttö on vielä nykyisinkin harvinaista suomalaisessa kaukolämpöympäristössä. Kauhavan hanke näyttää tietä tältäkin osin muille energia-yhtiöille.

Kauhavan Kaukolämpö Oy on kaupungin 100%:sti omistama osakeyhtiö, joka tuottaa ja jakaa kaukolämpöä kaikissa kaupunginosissa. Kauhavan Kaukolämpö Oy:n myynti on vahvassa nousus-

sa, kasvu vuoteen 2013 verrattuna on n. 50%. Yhtiö käyttää lämmön tuottamiseen päänsääntöisesti lähialueilta hankittuja puuperäisiä polttoaineita. Yritys työllistää 6 henkilöä.

Lähde: KPA Unicon

Biotuhkasta high tech -metalleiksi

Harvinaiset maametallit, eli alkuaineet lantaanista lutetiumiin sekä skandium ja yttrium, ovat kriittisiä monien high tech -sovellusten kannalta. Ne ovat tärkeitä erityisesti elektronisissa näytöissä, kesto- magneeteissa, metallurgiassa ja useilla uusiutuvan energian osa-alueilla. Euroopan unioni onkin lis- tannut harvinaiset maametallit kriittisiksi materiaaleiksi, sillä niiden tuotanto on keskittynyt lähinnä Kii- naan, joka on kiristänyt tuontirajojaan viime vuosina.

■ Koska saatavuus on epävarmaa, on kyseisille alkuaineille etsittä- vä uusia lähteitä. Samanaikaisesti voimalaitoksilla muodostuu vuo- sittain suuria määriä tuhkaa, jo- ta voidaan hyödyntää esimerkiksi tienpohjan rakentamisessa, mut- ta käytännössä suuri osa tuhkasta hävitetään jätteenä. Biopolttoai- neiden tuhkassa on korkeita pitoi- suuksia harvinaisia maametalleja, sillä kasvit keräävät kasvaessaan niitä maaperästä.

Väitöskirjatyössään Siiri Pe- rämäki on tutkinut harvinaisten maametallien pitoisuuksia suo- malaisten biopolttoaineita käyttä- vien voimalaitosten tuhissa ICP-

OES laitetekniikkaa käyttäen. Tut- kimuksessaan hän on havainnut tuhkien sisältävän huomattavia määriä harvinaisia maametalleja, joista lähes kaikki esiintyvät tuh- kassa suurempina pitoisuuksina kuin maankuoressa. Harvinais- ten maametallien määrä tuhkas- sa vaihtelee käytetyn polttoaineen mukaan, ja näin onkin mahdolli- ta löytää tuhkia, jotka ovat huo- mattavan rikastuneita näiden me- tallien suhteen.

Perämäki on tutkimuksessaan kehittänyt lisäksi harvinaisten maametallien talteenottomene- telmiä tuhkasta. Kehitetyllä uut- tomenetelmällä suurin osa näis-

tä metalleista saadaan liuotettua tuhkasta, jonka jälkeen ne voi- daan erottaa liuoksesta erilaisilla kemiallisilla menetelmillä. Saa- dut tulokset ovat arvokkaita tuh- kan hyötykäytön kannalta, sillä kehitettyä menetelmää voidaan käyttää useiden erilaisten tuh- kien käsittelyssä. Työ avaa uusia mahdollisuuksia tuhkien hyö- dyntämiselle kriittisiksi luoki- teltujen metallien talteenotossa, jolloin näiden tärkeiden alkuai- neiden saatavuus voidaan turva- ta Euroopan unionissa tulevai- suudessaakin. Työn menetelmiä voidaan kehittää edelleen myös muiden jättemateriaalien proses-

sointiin sopiviksi.

Tutkimus valmistui dosentti Ari Väisäsen tutkimusryhmässä ja on tehty tiiviissä yhteistyössä Jyväskylän Energia Oy:n kanssa.

Teos julkaistaan sarjassa De- partment of Chemistry, University of Jyväskylä Research

FM Siiri Perämäen kemian väitöskirjan "Method Develop- ment for Determination and Re- covery of Rare Earth Elements from Industrial Fly Ash" (Me- netelmän kehitys harvinaisten maametallien määrittämiseksi ja talteenottamiseksi teollisuu- den lentotuhkista) tarkastusti- laisuus.

www.gilles.fi

GILLES
BIOLÄMPÖ

BIO LÄMPÖ KATTILOIDEN KUNINGAS

GILLES – lämpöä biomassasta tehokkaasti, luotettavasti ja testatusti yli 90 %:in hyötysuhteella. Kaikissa kattiloissamme käyttöturvallisuuden takaa 100 %:sti takatulen estävä lokerosyötin.

Täysautomaattiset biolämpöratkaisut koti- ja maatalouksille sekä teolliseen käyttöön!

GILLESin laajasta valiko- masta löytyvät uusiutuvaa energiaa (hake, pelletti, puru, kuori, murska, turve jne.) hyödyntävät poltin-kattilayhdistelmät polttoaineen siirtojärjes- telmineen kokoluokissa 12,5 - 450 kW.

SGN
GROUP
SGN TEKNIikka
www.agrienergia.fi

Suomen suurin pellettitoimitus

■ Helsingin Energia ja Vapo ovat sopineet puupellettien toimituk- sesta Salmisaaren ja Hanasaaren yhteistuotantovoimalaitoksil- le. Toimitusmäärät ovat Suomen mittakaavassa hyvin merkittäviä. Pelleteillä korvataan ulkomailta tuotavaa kivihiiltä.

Salmisaaren voimalaitoksella aloitettiin 2014 lopulla pelletin- poltto kivihiilen seassa 5-7 pro- sentin osuudella.

Hanasaaren voimalaitoksella tullaan polttamaan pellettiä sa- malla prosenttiosuudella, kun pellettilaitteistot valmistuvat tä- nä vuonna. Pellettien seossuh- teen määrään on päädytty voima- laitoksilla tehtyjen perusteellisten pelletinpolttokokeiden perusteel- la.

Pelletinkäytön lisääminen Sal- misaaren ja Hanasaaren voimalai- toksilla on osa Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineu- raalia tulevaisuutta. Tavoitteen- na on vähentää kasvihuonekaa- supäästöjä 20 prosentilla vuoden 1990 tasosta ja lisätä uusiutuvan energian osuutta 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

Helsingin kaupunginvaltuusto päättää 2015 Helsingin Energian kehitysohjelman investoinneis- ta. Päävaihtoehtoina on kasvat- ta pellettien osuus Salmisaaren ja Hanasaaren voimalaitoksilla 40 prosenttiin tai rakentaa Vuosaa- reen uusi monipolttoainetoima- laitos, joka käyttäisi pääpolttoai- neenaan haketta.

Bioenergiapäivien satoa

Oma tuotanto lisää huoltovarmuutta

■ Lokakuussa 2014 Huoltovarmuuskeskusten johtajana aloittanut Raimo Luoma korosti Bioenergiapäivien puheessaan HVK:n tehtävää, varautumista ”tosi pahan päivän varalle”. Fokus on silloin muualla kuin bioenergiassa. Pelkätään biotaloudella ei ratkaista huoltovarmuuskysymyksiä, ellei se kasva todella merkittäväksi.

Suomi on hyvin riippuvainen energian tuonnista ja erityisesti Venäjältä. Energiaomavaraisuutemme on vain 35 %:n luokkaa ja energiantuonnin arvosta Venäjän osuus on 87 %. Erityispiirteinämme on pohjoinen sijainti, runsas energian kulutus, kasvava sähkön kulutus ja -riippuvuus sekä se, ettemme ole NATO:n jäseniä.

Liikennepolttoaineiden kotimaisuus tulee esiin, kun keväällä 2015 pohditaan öljytuotteiden velvoite-

Raimo Luoma

varastointia. LNG-termiinalin saaminen Suomeen tukisi huoltovarmuutta. Öljyn osalta huoltovarmuuslaki vaatii yli 5 kuukauden tarvetta vastaavan määrän varastointia. HVK:n varastoissa on myös kivihiiltä, jonka varastoitavuus on hyvä. Myös turpeen varmuusvarastointia olisi jälleen syytä pohtia, kun varastotilanne antaisi siihen mahdollisuuksia.

Neste Oilin tie uusiutuvan energian tuottajaksi

■ Neste Oilin uusiutuvien tuotteiden liikevaihto on jo kolmena perättäisenä vuonna ollut yli kaksi miljardia. Liikevaihto on kasvanut joka vuosi. Neste Oilin Uusiutuvat tuotteet -liiketoiminnan johtaja Kaisa Hietala kertoi miten yritys on päässyt fossiilisen öljyn jalostamisesta tähän tilanteeseen. Hietala painotti tuotteistamisen merkitystä. Tutkimuksen ohella on tärkeää aloittaa myös tuotteistaminen riittävän aikaisessa vaiheessa.

Toiseksi muutokselle oli tärkeää saada yhtiön sisältä riittävä tuki. Uusi liiketoiminta-ala pitää nähdä yrityksen sisällä merkitykselliseksi, vain silloin uuden kehittämiselle saa yhteisössä tai yrityksessä riittävät resurssit ja muun tuen.

Nesteen uusiutuva NEXBTL-diesel on nyt markkinoilla. Kasvihuonekaasujen päästösäästö fossiiliseen verrattuna ylittää jopa 90 %:iin.

Kaisa Hietala

Tuote soveltuu nykyisiin moottoreihin ja jakelujärjestelmiin sellaisenaan.

Uusiutuvien polttoaineiden markkinoiden Hietala näki edelleen olevan kehitysvaiheessa. Bioenergia-sektorin kehitystä hidastaa ”poliittinen tuuliviiri”. Uusiutuviin polttoaineisiin liittyy monia ristikkäisiä intressejä, minkä vuoksi toimintaympäristöä on vaikea ennustaa vuosien päähän.

Äänekoskella sellua Kiinaan

■ Metsä Fibren suunniteltu biotehdas Äänekoskella tulee toimittamaan etenkin Kiinan sellumarkkinoille pitkäkuituista havusellua, jonka tuotantoon on investoitu niukasti viime vuosina. Tutkimusjohtaja Niklas von Veymarn kertoi että nykyiset yhtiön tehtaat ovat teknisen käyttöajan puolellavälisiä. Tehtaisiin tulee investoida ikärakenteenkin ylläpitämiseksi. Uuden investoinnin myötä tuotantokapasiteetin ikärakenne paranee kertaheitoilla.

Nykyisten tehtaiden tuotannon ekosysteemi on hyvä, mutta tarkoitus on nostaa Äänekosken tehtaant ekosysteemi uudelle tasolle, joka merkitsee uusia mahdollisuuksia myös alan pk-yrityksille. Nykyisiä sellutehtaiden tuotteita ovat lämpö, sähkö, mäntyöljy, tärpätti. Niiden lisäksi on biotehtaassa mahdollista laajentaa räätälöityihin sellulaatuuihin ja uusiin kuitutuotteisiin, etanoliin, bioöljyyn, biokaasuun, prosessikemikaaleihin, lannoitteisiin ja ligniinijalostettiin.

Venäjä-tohtorit kuvailivat Suomen energiariippuvuutta Venäjältä

■ Bioenergiapäivien toisen päivän aluksi kolme tohtoritason Venäjä-asiantuntijaa pohtivat Suomen energiariippuvuutta Venäjältä. Paneelissa keskustelivat professori Pekka Sutela Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta, professori Veli-Pekka Tynkkynen Aleksanteri-instituutista ja erikoistutkija Hiski Haukkala ulkoministeriöstä.

Suomen energiariippuvuus ulkomaista ja erityisesti Venäjältä on erittäin merkittävää: Suomi on viime vuosina tuonut noin kaksi kolmasosaa käyttämästään energiasta ulkomailta ja tuontienergiasta noin kaksi kolmasosaa on ostettu Venäjältä. Professori Tynkkynen muistutti, että Suomi ostaa Venäjältä 40 % käyttämästään uraanista, 100 % maakaasusta ja 70–90 % öljystä ja kivihiilestä. Venäjä raportoi niukasti fossiilisten polttoaineiden tuotantoketjujen ympäristövaikutuksista. Yleisesti tiedossa on, että kivihiiltä tulee avolouhoksilta ja maakaasua tuhlataan öljyken-
tillä (ns. soihdutus). Suhteessa

Saudi-Arabian öljyn ja kaasun tuotantoon Venäjän tuotannon ympäristövaikutukset ovat suuremmat. Venäläisille ympäristövastuu-käsite on uusi ja paljon vähemmällä painolla kuin taloudelliset realiteetit.

Professori Sutela kertoi kuinka Venäjän talous on ollut pitkään riippuvainen energiaraaka-aineista. Koska Venäjä ei ole pystynyt tekemään tarvittavia investointeja öljyn- ja maakaasun tuotantoteknologiaan, saat-
taa Venäjän kyky viedä öljyä romahtaa dramaattisesti 2020-luvulla. Asiaa pahentaa Venäjän Ukraina-toimien aiheuttamat talouspakotteet, jotka vaikeuttavat ja lykkäävät entisestään arktisen alueen öljy- ja kaasuvarojen hyödyntämistä. Venäjän arktisella alueella on valtavat käyttämättömät öljy- ja kaasuvarat.

Erikoistutkija Haukkala totesi, että EU on vuosikymmeniä suunnitellut ja edistänyt energia-yhteistyötä Venäjän kanssa, esimerkiksi viemällä teknologiaa ja tuomalla energiaraaka-aineita.

Bioenergiapäivät

24.-25.11.2014

Finlandia-talo

Tavoitteena on ollut lisätä positiivista keskinäisriippuvuutta. Ikävä kyllä positiiviseksi ajateltu liima on kääntynyt pikkukihlajaa – ja erityisesti Ukrainan kriisin myötä – turvallisuuspoliittiseksi uhkaksi EU:lle. Tästä ikävästä pakkoliitosta on mahdotonta irtautua nopeasti. EU onkin tänä vuonna korostanut tuontienergiariippuvuuden vähentämisen ja energiaomavaraisuuden lisäämisen tärkeyttä. Kaikki kolme tohtoria arvioivat, että Venäjän ja EU-maiden suuri keskinäisriippuvuus estää talouspakotteiden kohdistumisen vallitseviin energiavirtoihin Venäjältä, joten näköpiirissä ei ole toimituskatkoksia.

Hakkeen kuivauksella parempi kannattavuus

Suurimman osan vuot-
ta yrittäjävetoiset läm-
pölaitokset tuottavat
lämpöä varsin alhaisel-
la teholla, keskimäärin
vain 20–40 prosentilla
nimellistehosta.

■ Jyrki Raitila

Tuottamallaan lisälämmöllä läm-
pöyrittäjä voisi kuitenkin kuiva-
ta kaiken tarvitsemansa hakkeen
omaan käyttöön tai myydä kuivaa
haketta sitä tarvitsevalle. Esimer-
kiksi koko Keski-Suomen alueen
lämpöyrittäjien vastuulla olevi-
en noin 30 lämpölaitoksen käyt-
tämättömällä lämmöntuotanto-
kapasiteetilla voitaisiin kuivata yli
miljoona irtokuutiota haketta tai
pilkettä. Määrä vastaa noin puolta
koko maakunnan metsähakkeen
käytöstä vuonna 2011.

Lämpölaitosinvestointiin ver-

rattuna kuivurin hankkiminen ei
sinänsä ole suuri kustannuserä.
Kuivauksen kannattavuus riippuu
ennen kaikkea kuivauslämmön
hinnasta ja toimintamallista, jolla
kuivauksella priimattua, hyvälaa-
tuista haketta käytetään.

Vaihtoehtoina osa- tai kokonaistoimitukset

Hakkeen tuotantoketjun eri vai-
heet voidaan hinnoitella ja käy-
tännössä hinnoitellaankin monilla
eri tavoilla sopimuksesta riippuen.
Usein hankintaketjun alkupään
työvaiheet, kuten hakkuu, metsä-
kuljetus, haketus ja kaukokuljetus,
ovat tilavuus- tai painoperusteis-
ia. Toisaalta hakkeen loppukäyt-
täjä eli lämpölaitos voi myös osta-
taa hakkeen kokonaisurakointina
ja maksaa valmiista, perille toimit-
etusta hakkeesta energiasisällön
mukaan. Käytössä on myös lukui-
sia variaatioita eri hinnoittelupe-
rusteista. Selkeyden vuoksi hak-
keen hankintakustannus on tässä
tarkastelussa laskettu pääsääntöi-
sesti joko tilavuus- tai energiasi-
sältöperusteisena.

Hakkeen kosteuden vaikutusta
metsähakkeen hankintakustan-
nuksiin lämmöntuotannossa sel-
vitettiin aluksi laskemalla kustan-
nukset kahdelle eri hankintaket-
julle, joita kutsutaan tässä osa- tai
kokonaistoimitukseksi. Tarkaste-
lussa oli vuosituotannoltaan sekä
5 000 MWh:n että 1 500 MWh:n
lämpölaitokset. Suuremman lai-
toksen haketus tehtiin kuorma-
autoalustaisella mobiilihakkuril-
la, ja hakkeen kuljetukseen käytet-
tiin täysperävaunurekkaa, jonka
kokonaiskuormatila oli 120 kuu-
tiometriä. Pienemmän laitoksen
tarvitsema raaka-aine puolestaan
ajateltiin hakettavan traktori-
käyttöisellä hakkurilla, ja kulje-
tusvälineenä käytettiin traktoria
peräkärryineen. Niiden kuorma-
tila oli 20 kuutiometriä. Luonnon-
lisesti jälkimmäisessä tapauksessa
kuljetusetäisyydet olivat pienem-
mät.

Perusteena

pienempi hakkeenkulutus

Osatoimituksessa raaka-aine os-
tetaan tien varressa, minkä jälkeen

se haketetaan ja eri urakoijat kul-
jettavat sen tuotantolaitokselle.
Tällöin lämpöyrittäjä maksaa toi-
mijoille kustakin vaiheesta erik-
seen, tässä tapauksessa pääsään-
toisesti hakkeen tilavuuden mu-
kaan. Kokonaistoimituksessa ha-
ke sen sijaan toimitetaan valmiina
perille ja siitä maksetaan energia-
sisällön mukainen hinta. On sel-
vää, että mitä useampi hankinta-
vaihe hinnoitellaan tilavuuden tai
periaatteessa myös painon mu-
kaan, sitä enemmän puun koste-
us vaikuttaa kokonaishankinta-
kustannuksiin suhteessa kattilasta
saatavan lämmön määrään. Mo-
lempien hankintaketjujen mukai-
sissa lämmöntoimitusmalleissa
säästetään kustannuksia käyttä-
mällä kuivempaa haketta. Se joh-
tuu muun muassa pienemmästä
puupolttoaineen tarpeesta, kattila-
n hyötysuhteen paranemisesta
ja lisänä käytettävän tukipolttoai-
neen määrän pienenemisestä.

Hakkeen kuivauksen kannattavuus

Jotta hakkeen tai pilkkeen kuiva-

us olisi kannattavaa, tulee saavutettujen hyötyjen kattaa kuivauksen suorat kustannukset, kuten kuivaukseen tarvittava lämpö ja sähkö, materiaalin lisäsiirrot ja investoinnit kuivauslaitteistoon. Kuiva hake mahdollistaa merkittäviä säästöjä lämmöntuotannossa. Kun käytetään kuivaa haketta omassa laitoksessa, hakkeen kulutus laskee huomattavasti. 10 prosentin lasku polttoaineen kosteudessa mahdollistaa hakkeenkulutuksen vähenemisen 15 prosentilla, ja sähköä säästyy siirtoruuvien ja ilmapuhaltimien vähäisemmän käytön takia. Kuiva polttoaine parantaa laitoksen toimintavarmuutta ja vähentää häiriöitä ja varajärjestelmän käyttöä, mikä puolestaan tuo säästöjä varapoltoaineen, useimmiten lämmitysöljyn, käytössä. Kuivalla, kosteudeltaan 25-prosenttisella hakkeella saavutetaan alle yhden MW:n kattiloissa jopa 6 prosenttia korkeampi laitosteho kuin poltettaessa kosteudeltaan 45-prosenttista haketta.

Varsinaista kannattavuustarkastelua varten laskettiin aluksi hakkeen kuivauskustannukset merikontista tehdylle esimerkiksi kuivurille, jollaista käytettiin myös kuivauskonseptin demotarkoituksiin. Kyseisellä panoskuivurilla, jonka investointikustannusten arvioitiin olevan 35 000 euroa ja kertakuivauskapasiteetin 25 irtokuutiometriä, kustannuksiksi tuli 20 prosentin loppukosteuteen kuivattaessa 6,5 euroa, jos lähtökosteus oli 55 prosenttia. Loppukosteuden ollessa 45 prosenttia kustannukset olivat 4,8 euroa. Laskuissa arvioitiin kuivauslämmön hinnaksi 24 euroa per megawattitunti. Mikäli kuivauslämmön hinta on 40 euroa megawattituntia kohden, nousevat kuivauskustannukset vastaavasti 9,3 ja 6,6 euroon hakekuutiota kohti. Esimerkkitapauksissa hake haluttiin kuivata 20 prosentin loppukosteuteen, jotta se varmasti säi-

lyisi varastoituna koko lämmityskauden ja toisaalta soveltuisi myös pienimpiin hakekattiloihin.

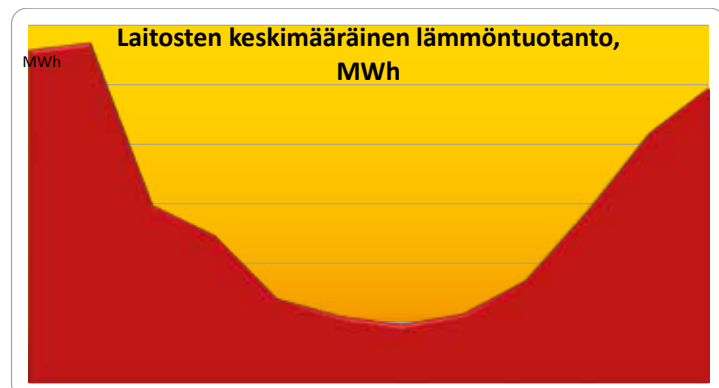
Lisätuloja kuivan hakkeen myynnistä

Käytettäessä kuivaa, 20-prosenttista haketta voidaan kattilalla tuottaa selvästi enemmän lämpöä ja siten lisätä lämmön myyntiä, jos kysyntää löytyy. Heikoimmin kannattavassa tapauksessa eli kokonaistoimituksessa, jossa investointisiin kuivurin lisäksi hakevarastoon ja jossa kuivauslämmön hinta olisi 40 euroa per MWh, tarvittaisiin noin 9000 euroa enemmän bruttotuloja vuodessa, jotta yrittäjän kannattaisi lähteä kyseisiin investointeihin. Se tarkoittaisi käytännössä noin puolta lisäantyneestä lämmöntuotantokapasiteetista eli 150 MWh:a ja 200 ylimääräisen hakekuution kuivaamista lämmöntuotantoon. Vastaavasti osaurakointimallissa kannattavuuteen riittäisi 3 000 euron vuotuinen bruttomyyntin lisäys, mikä saadaan kuivaamalla 50 hakekuutiota ja myymällä niistä saatavan määrän verran enemmän lämpöä kuin perustapauksessa. ■

Kirjoittaja on VTT:n erikoistutkija.

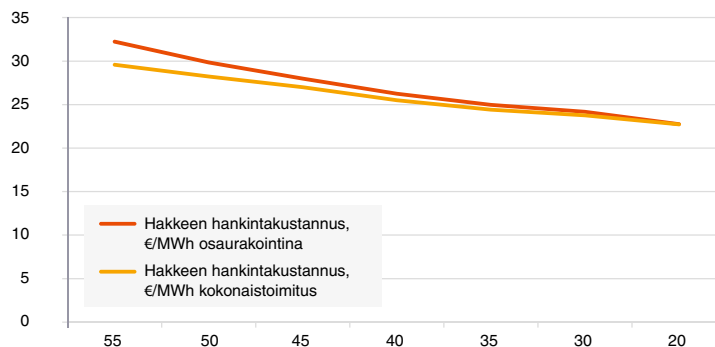
FAKTA

Tutkimus on osa kolmi-vuotista Biolämpöliiketoiminnan laatu ja kannattavuus -hanketta, jota koordinoi Suomen metsäkeskus. Muut toteuttajat olivat JAMK ja Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus (POKE) sekä VTT, joka vastasi hankkeen tutkimusosuudesta. Hanke kuului Manner-Suomen maaseutuohjelmaan, ja sitä ovat tukeneet EU:n ja valtion lisäksi useat keskisuomalaiset yritykset.

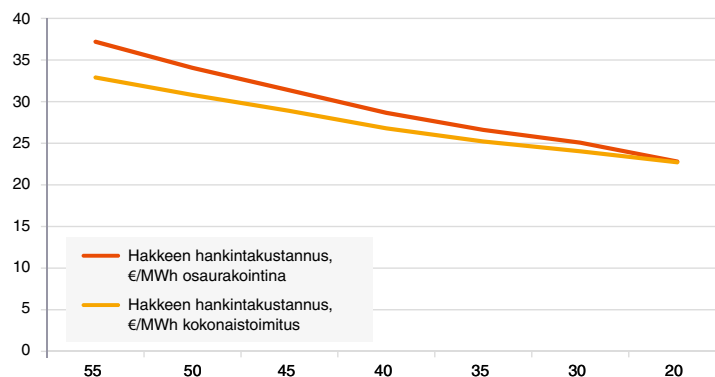
↑ Lämpölaitosten lämmöntuotannon jakautuminen eri kuukausille keskimäärin. Keltainen alue kuvaa käyttämätöntä lämmöntuotantokapasiteettia.

Hakkeen hankintakustannukset 5000 MWh/v laitokselle

↑ Metsähakkeen hankintakustannukset osaurakointi- ja kokonaistoimitusmallissa lämpölaitoksessa, jonka vuotuinen lämmöntuotanto on 5 000 MWh. Kosteudeltaan yli 43-prosenttisen hakkeen osaurakointin hankintakustannuksia lisäävät selvästi vajaista kuormista aiheutuneet korkeammat kuljetuskustannukset.

Hakkeen hankintakustannukset 1500 MWh/v laitokselle

↑ Hakkeen hankintakustannukset 1500 MWh/v laitokselle. Molempien hankintamallien kustannukset laitoksella 1 tuotettua megawattituntia kohti suhteessa toimitetun hakkeen kosteuteen.

Ecolan® 6020TR tuhkakontti

Laadukkaaseen tuhkan hyötykäyttöön

14 750 €/kpl
+ alv.

- Täyttyy tasaisesti tasausruuvien ansiosta.
- Tyhjenee hyvin pyöreän pohjarakenteen ansiosta.
- Pohjaan sijoitetut täryputket helpottavat tyhjennystä.
- Tyhjennysluukku mahdollistaa hallitun ja turvallisen tyhjentämisen myös pölyävillä ja kuumilla tuhilla.
- Koukku- ja vaijerilaittevarustus on vakiona.

Kauttamme saat kaikki ratkaisut tuhkan turvalliseen ja toimivaan huoltoon mm. tuhkan vastaanotto- ja rahtipalvelut, lokerosyöttimet, lastauslaitteet, sulkusyöttimet, ruuvikuljetimet jne.

FA FOREST OY
GSM 050 448 5240
anu.paakkari@ecolan.fi

ecolan®
WWW.ECOLAN.FI

Kattilat kuntoon

Vanhojenkin kattiloiden energiatehokkuutta voidaan parantaa merkittävästi käyttötapojen muutoksilla ja laiteinvestoinneilla. Kun energiatehokkuus paranee, syntyy haitallisia päästöjäkin vähemmän. Suomessa päätettiin toteuttaa neuvonnan avulla rakennusten energiatehokkuusdirektiivin vaatimukset lämmitysjärjestelmien tarkastuksista.

■ Kirsi Sivonen

Suomessa on käytössä noin 228 000 biokattilaa. Huomattava osa niistä on yli 10 ja reilu neljäsosa yli 20 vuotta vanhoja. Suurin osa eli 172 000 biokattiloista on pilkekattiloita, ja niistä arviolta 50 000 on kaksoispesäkattiloita, joissa voi polttaa sekä öljyä että pilkettä. Haketta polttavia kattiloita on reilu kolmannes. Myös pellettiä, turvetta ja vähäisessä määrin peltobiomassoja käytetään.

”Vanhojen laitteiden energiatehokkuutta voitaisiin parantaa merkittävästi käyttötapojen muutoksilla ja laiteinvestoinneilla. Kun energiatehokkuus paranee, myös savukaasujen haitalliset päästöt vähenevät. Lisäksi puhdas palaminen parantaa hyötysuhdetta, jolloin säästää polttoainetta”, kertoo Motivan asiantuntija Kirsi Sivonen.

Neuvontaa pakollisten tarkastusten sijaan

Biokattilaneuvonta tähtää puhtaampaan palamiseen ja tehokkaampaan lämmön tuottoon kiinteistöjen biokattiloiden käytössä. Neuvonnan taustalla on rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD, 2010/31/EU).

Direktiivi edellyttää lämmitysjärjestelmien tarkastuksia. Suomessa ei

↑ Ekosuunnitteludirektiivi koskee laitevalmistajia ja uusia laitteita.

haluttu lähteä pakollisiin tarkastuksiin, vaan lähdettiin edistämään biokattiloiden energiatehokkuutta neuvonnan keinoin. Neuvonnan toteuttamiseksi ympäristöministeriö ja alan toimijat laativat Kutteri-ohjelman sopimuksen. Neuvonta koskee kaikkia alle yhden megawatin kiinteistöjen biokattiloita ja tulisijoja.

Kutteriohjelman sopimus allekirjoitettiin huhtikuun alussa ympäristöministeriössä. Sopimuksessa Bioenergia ry, Suomen omakotiliitto ry, Nuohoojien keskusliitto ry, Lämmitysenergia Yhdistys sekä Hämeen ja Jyväskylän ammattikorke-

koulut ja Arterm Oy yhdessä ympäristöministeriön kanssa sitoutuivat antamaan biokattiloiden energiatehokkuusneuvontaa. Motiva oli mukana selvittämässä taustoja ja valmistelemassa sopimusta.

Kuiva puu ja oikea säätö tuovat säästöjä

– Energiatehokkuusneuvonta kohdistetaan ensimmäisenä pilkekattiloihin, sillä niitä on eniten ja ne kuluttavat polttoainetta eniten. Pilkekattiloiden polttoaineen syöttö ja sytytys tehdään käsin, joten käytötavoilla on suuri merkitys hyötysuhteeseen ja päästöihin. Pilkekatti-

loita ovat myös kaksoispesäkattilat, joiden pääpolttoaine on öljy. Niitä on paljon, lähes kolmasosa kattiloista, ja niiden hyötysuhde on kaikista huonoin, Sivonen toteaa.

Polttoaineen laatu on ensimmäinen asia, jolla varmistetaan puhdas palaminen. Kattila on osattava sytyttää oikein ja säätää ilmamäärä niin, että palaminen on täydellistä. Epätäydellinen palaminen synnyttää nokea, joka tarttuu kattilan lämmönvaihtopintoihin ja nopeasti huonontaa lämmön siirtymistä kattilaveteen ja sitä kautta huonontaa hyötysuhdetta. Noki voi pahimmillaan aiheuttaa nokipalon piipun-

sa sitä kautta jopa tulipalon kiinteistössä. Biokattilan säännöllinen puhdistaminen on tärkeää ja tarpeellista, vaikka kattilaa käytettäisiin oikein. Vuosittaista nuohousta ei myöskään saa unohtaa.

”Säästön ja päästöjen vähentämisen takaavat puhdas kuiva puu, säännöllisesti puhdistettu ja oikein säädettykattila”, Sivonen neuvo.

Kannattaako kattila vaihtaa

Vanhan kattilan omistaja on vaikean kysymyksen edessä. Kannattaako kattila vaihtaa uuteen energiatehokkaampaan? Siihen vaikuttaa moni asia. Omistajan on järkevää vertailla eri kattilatyyppeihin hyötyksyksiä ja omaa lämmön käyttöä.

Neuvonta kannustaa kattilan vaihtamiseen kohteissa, joissa polttoainesäästöt ovat merkittäviä ja kattilan vaihtaminen on kannattavaa. Aivan erityisen taloudellista nykyaikaisen kattilan ja varaajan hankkiminen on, jos omistaa öljyä ja pilkettä polttavan kaksoispesäkattilan, jossa ei ole varaajaa.

”Uuden kattilan voi maksaa silloin takaisin kuudessa vuodessa polttoaineen säästöillä. Myös polton hiukkaspäästöt ja muut haitalliset päästöt vähenevät merkittävästi. Uuden kattilan automaatio myös helpottaa sen käyttämistä ja vähentää työn tarvetta”, Sivonen korostaa.

Varaaja on ehdoton osa lämmitysjärjestelmää pilkekattilan kanssa. Jos sellaista ei ole, se kannattaa hankkia, sillä kattilan tuottama lämpö varastoidaan varaajaan eikä epätäydellisen palamisen tilanteita synny.

Varaajan hankinnan yhteydessä voi myös hankkia aurinkokeräimen, jolla voidaan vähentää kesällä kattilan käyttöä ja siihen liittyvää työtä. Juuri kesäkaudella vähäisen lämpökuorman vuoksi biokattilaa saattaa joutua käyttämään huonolla hyötysuhteella eli lähinnä kitupolttamalla puuta nokeavasti.

Ekosuunnittelu tuo tehokkuutta

Energiatohokkuusdirektiivin lisäksi myös ekosuunnitteludirektiivi (Ecodesign/EuP) tähtää biokattiloiden energiatehokkuuden parantamiseen ja päästöjen vähentämiseen. Direktiivin nojalla annetaan

vissa asetuksissa asetetaan ympäristökriteerit, jotka koskevat tuotteita EU:n laajuisesti. Myös tulisijoille on valmisteltu omaa asetusta.

Sekä kattiloiden että tulisijojen asetuksen valmistelu on ollut haastavaa. Erimielisyyksiä aiheuttavat muun muassa eri maiden erilaiset teknologiat ja olosuhteet sekä mitausmenetelmien ja standardien puutteellisuus. Jäsenmaiden ja komission yhteisessä sääntelykomiteassa päästiin lokakuussa ratkaisuun, jonka tuloksen parlamentin odotetaan vahvistavan tammikuussa.

– Ekosuunnitteludirektiivi koskee laitevalmistajia ja uusia laitteita. Näin kannustetaan laitevalmistajia tuotekehitykseen ja pyritään varmistamaan biolämmittämisen houkuttelevuuden jatkuminen, toteaa Motivan Kirsi Sivonen. Laitekustannusten kasvun ja energiatehokkuuden sekä päästöttömyyden optimoinnin suhteen tasapainoilua.

Nyt saavutettu lopputulos on hyvä ja edistää parempien laitteiden lisääntymistä, mutta kustannukset loppuasiakkaalle pysyvät kohtuullisina, vahvistaa myös toimialapäällikkö Hannes Tuohiniitty. Bioenergia ry:ssä toivotaan, että esityksen vahvistumisen jälkeen suunnitellaan pikaisesti kansallinen toimeenpääntö, asetuksessa vaadittua 2020 nopeammin.

Ympäristömerkintä helpottaa kuluttajan valintaa

Biokattiloille ja tulisijoille voi saada pohjoismaisen ympäristömerkin eli monista tuotteista tutun Joutsenmerkin. Tosin Suomen markkinoilla joutsenmerkittyjä kattiloita ei vielä ole. Merkin tarkoituksena on erottaa ympäristön kannalta keskiarvoa paremmat tuotteet. Näin ostaja tietää valitsevansa tuotteen, jonka ympäristövaikutuksia on vähennetty koko elinkaaren ajalta. Suomessa kattiloiden ja tulisijojen merkintä ei ole kuitenkaan lähtenyt vielä liikkeelle. ■

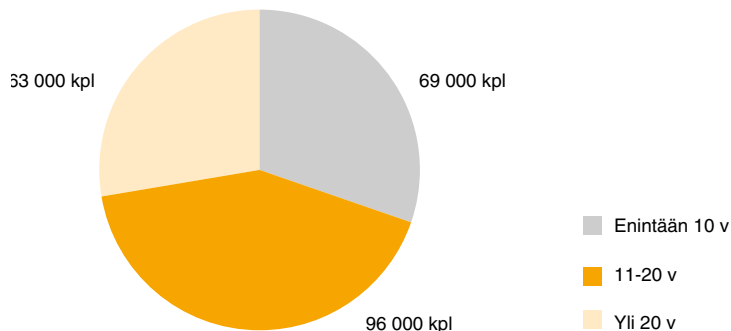
Kirjoittaja on Motivan asiantuntija

www.motiva.fi/tehokkaastipuulla
www.ekosuunnittelu.fi

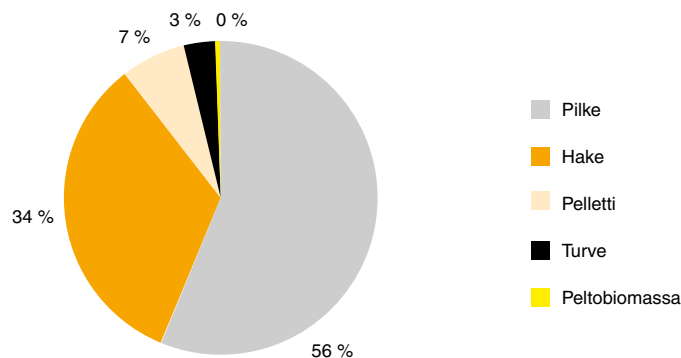
↑ Neuvonta koskee ennen kaikkea pienkattiloita, mutta myös hakekattiloita.

Biokattiloiden ikärakenne

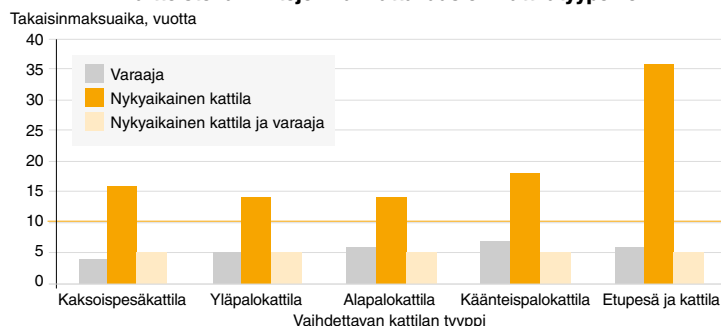
↑ Arvio biokattiloiden ikäjakaumasta.

Biokattiloissa käytettävien polttoaineiden osuudet

↑ Arvio biolämmityskattiloiden polttoaineiden kulutuksen jakautumisesta.

Laitteistohankintojen kannattavuus eri kattilatyypeille

↑ Varaajan, nykyaikaisen kattilan sekä varaajan ja nykyaikaisen kattilan hankinnan kannattavuus eri kattilatyypeille.

Esityksessä on asetettu seuraavat sitovat rajat:

Vuositason energiatehokkuus	alle 20 kW	yli 20 kW
	75%	77%
yksikkö: mg/normi-m³	Automaattiset kattilat	Käsikäyttöiset kattilat
Hiukkaspäästöt	40	60
Kaasumaiset OGC-yhdisteet	20	30
CO	500	700
Nox	200	200
Voimaantulo kaikkien osalta 1.1.2020 mennessä.		

Uusiutuvan energian toimialaraportti

Uusiutuvan energian toimiala jatkaa kasvuaan myös vuonna 2015. Toimialalla on tehty tai ollaan tekemässä merkittäviä uusia investointipäätöksiä.

■ Markku Alm

Uusiutuvan energian tuotannosta noin 80 prosenttia on peräisin puuraaka-aineesta. Jatkossa tavoite on lisätä merkittävästi myös muihin tuotantomuotoihin perustuvaa energiantuotantoa, etenkin tuulivoimaa ja aurinkoenergiaa. Uusiutuvan energian kokonaiskäyttö lisääntyy edelleen merkittävästi vuoteen 2020 mennessä.

Suurin osa lisäyksestä saadaan alkuvaiheessa puubiomassoista. Uusiutuva energia on merkittävin vaihtoehto fossiilisten polttoaineiden korvaajaksi myös tulevaisuudessa. Uusiutuvan energian hintakilpailukyky paranee teknologiatason kehittyessä ja hiilidioksidipäästöihin perustuvan energiaverotuksen kiristytessä. Päästökaupan eri energianlähteiden käyttöä ohjaava rooli tosin jää lähivuosina vähemmälle johtuen päästöoikeuksien alhaisesta hinnasta.

Yritykset ja toimipaikat

Suomessa oli 871 uusiutuvan energian pk-yritystä vuonna 2013. Yritysten määrä laski edelliseen vuoteen verrattuna yhden prosentin (8 yritystä). Vuoden 2012 toimipaikkatilaston mukaan toimialalla oli 1309 toimipaikkaa. Toimipaikkojen lukumäärä on kasvanut tasaisesti vuodesta 2007 lähtien, lukuun ottamatta vuotta 2012. Suurimman yritysryhmän muodostavat mikroyritykset. Mikroyrityksiä alan yrityksistä oli 87,2 %, pieniä ja keski-suuria yrityksiä oli yhteensä 12,8 %.

Henkilöstön määrä

Uusiutuvan energian alan henkilöstön määrä on kasvanut tasaisesti vuodesta 2007 lähtien. Vuonna 2010 kasvu kuitenkin taittui. Vuonna 2013 uusiutuvan energian toimiala työllisti 3576 henkilöä, kun

vastaava luku oli vuonna 2010 vielä 6074 työpaikkaa. Kehityssuunta on huolestuttava kun huomioidaan muutoinkin heikkenevä taloustilanne ja työnsaantimahdollisuuksien tarjonnan raju väheneminen. Alan työpaikoista 61,8 % on yli 10 henkilöä työllistävissä pk-yrityksissä ja 38,2 % alle 10 henkilöä työllistävissä mikroyrityksissä.

Liikevaihdon näkymät ei yritysryhmissä

Vuonna 2013 toimialan yritysryhmittäin yhteenlaskettu liikevaihto oli 950 miljoonaa euroa. Kokonaisliikevaihdon kasvua rajoitti teollisuustuotannon lasku ja poikkeuksellisen lämmin loppuvuosi. Alan liikevaihdesta 65,2 % syntyi yli 10 henkilöä työllistävissä pk-yrityksissä ja 34,8 % alle 10 henkilöä työllistävissä mikroyrityksissä.

Kuvassa on esitetty kaikkien yritysryhmien trendikuvaajat samassa kuvaajassa. Taloustaantumasta (vuod-

si 2008) vaikutus näkyy erityisesti hakeyritysryhmässä, jossa liikevaihto on palannut takaisin kasvu-uralle taantumajakson jälkeen vasta vuoden 2011 aikana. Sitä vastoin energiapuuryhmässä lyhyen notkahduksen jälkeen vuodesta 2010 alkaen on tapahtunut erittäin nopeaa kasvua aina vuoden 2012 loppuun saakka. Lämpö- ja tuulivoimayritysryhmässä yleisen taloustilanteen vaikutusta ei ole nähtävissä. Tuulivoimaryhmän trendikuvaajan vaihtelut johtuvat pääosin luonnonolosuhteiden vuosittaisesta vaihtelusta. Kaikelle tuulivoimaloiden tuottamalle sähköenergialle löytyy markkinoilta aina ostaja. Tässä esitetyt indeksit mittaavat liikevaihdon muutosta suhteutettuna vuoden 2010 tasoon. Liikevaihdoissa on mukana sekä kotimaan myynti että vienti. Tiedot perustuvat verottajan maksuvalvonta-aineistoon.

Hakeyritysryhmä

Loppuvuoden 2013 aikana hakeyritysryhmän liikevaihtokäyrä kääntyi jyrkkään luisuun johtuen lämmityskauden 2013/2014 erittäin lämpimästä säästä. Suuri osa hakepolttoaineista jäi käyttämättä lämmityskaudella ja tämä heijastui suoraan liikevaihdon trendikuvaajaan. Ti-

lanne paranee toki nopeasti, mikäli tulevan lämmityskauden olosuhteet ovat normaalin pakkastalven olosuhteet, ennuste tosin näyttää tältä osin jo nyt huonolta.

Lämpöyritysryhmä

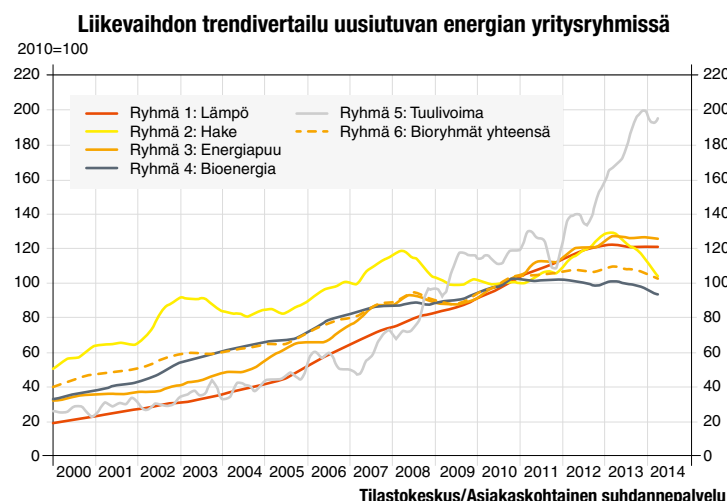
Lämpöyritysryhmän yritysten liikevaihdot ovat kehittyneet vuodesta 2005 lähtien tuulivoiman ohella kaikista voimakkaimmin. Kasvu on ollut tasaisen nousujohteista lukuun ottamatta vuotta 2013. Lämmityskauden 2013/2014 lämpimästä säästä johtuen lämpöyrittäjienkin liikevaihtokäyrä taittui hienoiseen laskuun keväällä 2014.

Energiapuu-yritysryhmä

Energiapuu-yritysryhmässä liikevaihto on ollut tasaisessa nousussa koko 2000-luvun, vuoden 2009 notkahdusta lukuun ottamatta. Ryhmässä liikevaihdon kehitys kääntyi ensimmäistä kertaa negatiiviseksi vuonna 2009. Vuoden 2014 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto supistui hieman vuoden 2013 vastaavasta neljänneksestä. Huhtikuussa 2014 liikevaihto supistui peräti 19 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Tätä selittää sama asia kuin lämpö- ja hakeyrittäjäryhmien liikevaihdon taittuminen. Lämmityskauden 2013/2014 aikana ei tarvittu energiapuuta vastaavia määriä kuin normaalitalvina. Säästöön jäi arviolta 20 % normaalivuosina käytettävästä energiapuusta ja energiapuuta on tästä syystä paljon varastossa tulevaa lämmityskautta 2014/2015 varten.

Aluetalouteen uutta nostetta uusiutuvasta energiasta

Uusien merkittävien investointipäätösten taustalla väijyy huoli kotimaisten energiaraaka-aineiden käytöstä näissä laitoksissa. Vain tavoittelemalla mahdollisimman suurta kotimaisen energian käytöstä taataan riittävät positiiviset vaikutukset aluetalouteen. Suurilla kivihiilen käyttösuuksilla optimoidaan ainoastaan energialaitosten lyhyen ajan kannattavuus.

↑ Liikevaihdon trendivertailu toimialan eri yritysryhmissä vuosina 2000–2014. Lähde: Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Edulliset vaikutukset aluetalouteen uusina työpaikkoina ja toimeentulomahdollisuuksina jäävät näin suurelta osin saavuttamatta. Kotimaisen energian osuuden varmistaminen edellyttää kuitenkin nopeita toimia riittävän kattavan terminaaliverkoston rakentamiseksi Suomeen. Näin voidaan varmistaa suurien laitosten katkeamaton raaka-aine ja polttoainehuolto myös talviaikaan.

Etenkin suurien kaupunkien omistamissa energialaitoksissa polttoaineen hankintaa ohjaa tällä hetkellä lyhyen tähtäimen voiton maksimointi. Tämä johtaa nykyisessä energijakeiden hintatilanteessa siihen, että lämpö- ja voimalaitoksissa käytetään mieluummin kivihiiltä kuin kotimaista haketta tai turvetta. Aluetaloudelliset kerrannaisvaikutukset jäävät hyödynättämättä ja kokonaisuoptimoinnin sijaan keskitytään osaoptimointiin. Samalla positiiviset vaikutukset työllisyyteen ja vaihtotaseeseen jäävät marginaalisiksi. Lähivuosina tehdään suurien kaupunkien osalta Helsingin ja Turun alueen energiaratkaisut. Tavoitteena näissä investoinneissa tulee olla mahdollisimman suuri uusiutuvan energian käyttöosuus. Näin myönteiset vaikutukset aluetalouteen ja vaihtotaseeseen saadaan maksimoitua puhumattakaan yhteiskuntavastuun toteutumisesta näissä yhteiskunnan määräysvallassa olevissa laitoksissa.

Nopeimmin tulevaisuudessa kasvavat tuulivoiman ja aurinkoenergian markkinat. Suomessa

tuulivoimatuotannon nimellisteho saavuttaa 900 MW tason vuonna 2015. Tuulivoimarakentaminen on kiihtynyt hyvin vuosien 2013 ja 2014 aikana. Matkaa vuoden 2020 tavoitteeseen (2500 MW nimellisteho) on vielä paljon, mutta lukuisten hankkeiden johdosta maaliin päästään oletettavasti jo vuoden 2018 - 2019 tienoilla.

Aurinkoenergian osalta hankkeet ovat pääsääntöisesti omäsähkön käytön korvaamiseen tähtäviä hankkeita ja varsinaisesta energiyrittäjyydestä ei vielä voida puhua. Tullin uudet käytännöt ovat kuitenkin katkaissut hyvän kehityksen. Sähkön hinnan kautta kannustin oman sähkön tuottamiseen on kuitenkin monin verroin verkoon myyntiä väkevämpi.

Edellä kuvatun kaltaiset esteet järkevälle uusiutuvan energian käytön lisäämiselle olisi raivattava välittömästi ja antaa aito mahdollisuus työpaikkojen sekä toimeentulomahdollisuuksien lisäämiselle hajautetun kotimaisen energian tuotannon avulla tulevien vuosien aikana. Uusiutuvan energian käytön 38 % maali hämmäyttää jo, mutta vielä on maltettava tehdä järkeviä ratkaisuja kotimaisen energian tuotannon ja käytön hyväksi. ■

Kirjoittaja on toimialapäällikkö Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta Toimialaraportti löytyy osoitteesta: http://www.temtoimialapalvelu.fi/etusivu/toimialaraportit/toimialaraportit_ja_tilastokuvia/uusiutuva_energia/uusiutuva_energia

Veto – kotimaista biopolton huipputekniikkaa

Veto-jousipurkain on järeä kiinteiden polttoainien biopolttolaitte (stokeri), joka toimii kaikilla kiinteillä polttoaineilla. Jousipurkain sopii mainiosti mm. maatilojen, viljankuivurien sekä teollisuusrakennusten kiinteän polttoaineen polttolaitteeksi.

Veto Cont -lämpökeskukset

Tarkoitettu ensisijaisesti maatilojen ja teollisuuskiinteistöjen lämmitykseen. Lämpökeskukset tuodaan paikan päälle täysin valmiina, ei tarvitse muuta kuin kytkeä sähkö, vesi sekä lämpökanaali. Syöttölaitteena on aina jousipurkain ja sulkusyötin on vakiovaruste.

Veto Cont S-mallisto 60-120 kW: säiliötilavuus 14 m³

Veto Cont M-mallisto 150-500 kW: säiliötilavuudet 23–32 m³

VETO-stokerikattilat

Tehokkaita ja taloudellisia.

Tehoalue on 30 – 990 kW. VETO-stokerikattiloissa käytetään oikeaoppista pystykonvektiota, joka pidentää huomattavasti kattilan puhdistusväliä Ala-Talkkarin biopolttolaitteissa ja lämpökeskuksissa yhdistyvät toimintavarmuus ja turvallisuus.

ALA • TALKKARI

Viljankuivauksessa VETO-stokerit sopivat erinomaisesti Antti-biouunin syöttölaitteeksi.

Laserkeilaamalla tarkkaa varastotietoa

Maaston korkeustiedoista voidaan laskea turveaumojen tilavuuksia ja veden virtaussuuntia.

■ Katri Isotalo

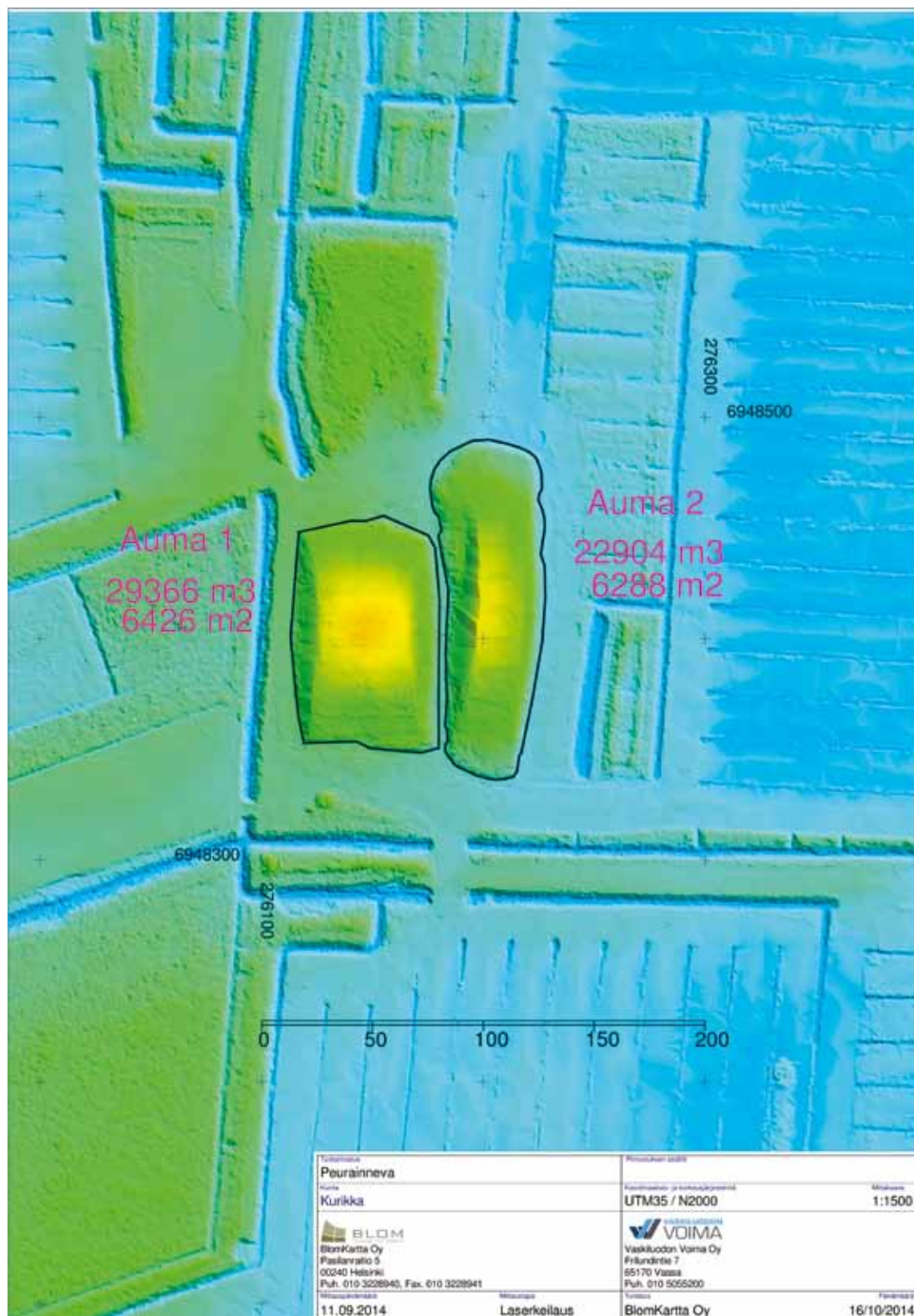
Laserkeilaus on viime vuosina laajasti käyttöön otettu kaukokartoitusmenetelmä, jonka merkittävimmät edut perinteiseen ilmakuvaukseen verrattuna ovat kolmiulotteisuus ja aineiston käsittelyn automaattisuus. Kolmiulotteisuus tarkoittaa, että niin maan pinnasta, puustosta kuin rakennuksistakin saadaan helposti tarkat 3D-mallit. Lisäksi laserkeilauksella saadaan maanpinnan korkeustietoa myös puiden ja muun kasvillisuuden alta.

Laserkeilausta hyödynnetään jo laajasti muun muassa metsäsektorilla, kaivosteollisuudessa ja yhdyskuntasuunnittelussa. Esimerkiksi soraomontun tilavuuden muutokset on suhteellisen helppo mitata laserilla, jolloin nähdään, paljonko soraa on kaivettu. Puuston korkeustiedot taas kertovat metsän kasvusta.

Maaston korkeustiedoista voidaan myös laskea esimerkiksi turveaumojen tilavuuksia ja valuma-alueita.

Peruskartoitusta ja riskienhallintaa

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on käyttänyt laserkeilausaineistoa turvetuotantoalueiden kartoitukseen jo pitkään.

Kairattavat kohteet valitaan Maanmittauslaitoksen karttojen ja ilmakuviin sekä GTK:n aiemmin tekemien gammasäteilymittausten antamien tietojen perusteella.

Laserkeilaus soveltuu myös turveaumojen tilavuuden laskentaan. Lennokilla saadaan mitattua tyypillisen suon aumat hyvinkin päivässä. Laajoilla alueilla miehittetty lentokone tai helikopteri tulee edullisemmaksi edellyttäen, että mitattavia kohteita on riittävästi.

Entä voisiko maanpinnan korkeuserojen muutoksista arvioida turpeen määrän muutosta tuotantovaiheessa? Erikoistutkija Kimmo Virtanen GTK:sta suhtautuu keilausten mahdollisuuksiin tässä epäillen, sillä turpeen tilavuus muuttuu olennaisesti, kun siitä poistuu vettä tai kun turpeen päällä ajetaan raskailla koneilla. Korkeuserojen muutos käytössä olevalla suolla voi kertoa turpeen hupenemisen sijaan sen tiivistymisestä.

”Lupaavampana käyttökohteenä näen valumasuuntien laskennan niin lupahakemuksia laadittaessa kuin suon jälkikäytössäkin. Jos suosta halutaan esimerkiksi peltomaata, laserkeilausaineistosta on helppo laskea, montako senttimetriä ojan pitää laskea kilometriä kohden”, Virtanen havainnollistaa. Valumasuuntien ennakointi on myös riskienhallintaa.

Ilmalaserkeilaus sijaintitarkkuus vaihtelee muutaman senttimetrin ja yhden metrin välillä. Keilata voidaan myös maasta, jolloin saadaan erittäin tarkkaa tietoa pieneltä alueelta.

Tekeillä tarkka korkeusmalli koko Suomesta

Suomesta on kattavasti laserkeilausaineistoa, sillä Maanmittauslaitos käynnisti vuonna 2008 koko maan kattavat laserkeilaukset valtakunnallista korkeusmallia varten. Kesän 2014 jälkeen keilattuna on noin kaksi kolmasosaa Suomen pinta-alasta. Kuvauskohteiden priorisoinnissa on painotettu alueen tulvaherkkyttä.

Tekeillä olevassa korkeusmallissa ruutukoko on kaksi kertaa kaksi metriä. Jokaista kahta neliometriä kohden on mitattu yksi piste, eli pisteiden välinen etäisyys on noin 1,4 metriä. Korkeustiedon tarkkuus on 0,3 metriä.

”Muurahaiskekoja tästä aineistosta ei erota, mutta omakotitaloa isommat kyllä”, kuvaa aineistoa Maanmittauslaitoksen maastotiedoista vastaava johtaja Juha Vilhomaa.

Maanmittauslaitoksen aineisto vapaassa käytössä

Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineisto on avoimen datan periaatteiden mukaisesti kaikkien vapaasti saatavilla ja käytettävissä. Vapaasti saatavilla oleva pistepilviaineisto on kuitenkin käsiteltävä ennen kuin siitä on hyötyä.

Vilhomaa suosittelee turveaumojen seurantaan luokittelema-ton tta aineistoa. Muuten auma on saatettu poistaa aineistosta korkeusmallin laskentaa varten. Ongelmana on kuitenkin kuvauksen ajoitus: Maanmittauslaitoksen keilaukset tehdään kevyällä.

Korkeusmallia varten kohteet keilataan vain kerran. Muutosten seurantaan saattaa löytyä apua Suomen Metsäkeskuksen keilauksista. Metsät keilataan 10 vuoden välein, ja myös tämä aineisto on vapaasti käytössä Maanmittauslaitoksen kautta. Kunnat kuvaavat maitaan erityisesti tiestöön ja muuhun infrastruktuuriin liittyen, mutta ne ovat ainakin toistaiseksi suhtautuneet nihkeästi aineistonsa vapaaseen käyttöön. Muita laajojen laserkeilausaineistojen haltijoita ovat metsä- ja sähköyhtiöt.

Valmista laserkeilausaineistoa ei siis ole aivan helppo löytää muualta kuin Maanmittauslaitoksesta, ja sieltäkin vasta osasta maata.

Kuvausten yhdistäminen olisi kaikkien etu

Kartoituksia tekevän Blom Kartta Oy:n Lasse Turunen ehdottaa, että turvesoita kartoitettaisiin laserkeilaamalla samalla lennolla kuin muitakin kohteita. Esimerkiksi metsäorganisaatioille keilattavaan maastoon sisältyy usein myös soita. ”Kustannussäästöjä tulisi kaikille osapuolille ainakin lentovalmisteluista ja kuvien perusprosessoinnista, vaikka turve- ja metsäpuolen lopputuotteet eroavatkin toisistaan huomattavasti”, hän toteaa.

Maanmittauslaitoksessa selvitetään parhaillaan, voidaan-ko korkeusmallin kuvauksia ja metsäkeskuksille tehtäviä kuvauksia yhdistää. Korkeusmallia varten maasto kuvataan kevyällä, jolloin kasvillisuutta on vähän. Metsäkeskusta varten taas ilmassa pörrätään kesällä, jolloin puissa on lehdet.

Turveaumoille sopivia syyskuvauksia ei tehdä laajasti missään. Kenties haasteellisinta laserkeilaus käytössä onkin tällä hetkellä työn organisointi kustannustehokkaasti. ■

Case Vaskiluodon Voima:

Tekniikka toimii, haasteena hinta

Vaskiluodon Voiman 15 varastoaumaa laserkeilattiin koemielessä syyskuussa 2014. Aumojen GPS:llä mitattu tilavuus oli yhteensä 272 600 m³. Keilausten mittaustulokseksi saatiin 283 671 m³. Ero johtui ilmeisesti aumojen rajauksen epätarkkuudesta ja muovin päälle laitetuista painoturpeista. Lähimmäksi laserkeilaus ja GPS:n mittaustulokset osuivat peittelemättömässä aumassa. Siinä ero oli + 0.17-2 prosenttia.

Joissakin aumoissa virhe oli kuitenkin päinvastainen, mikä selittyy mittaukset tehneen Blom Kartan mukaan laserkeilaus paremmasta tarkkuudesta. Kun mittauspisteitä on jopa 20 neliometrillä, pienetkin möyköt ja kuopat vaikuttavat tilavuuteen.

Vaskiluodon Voima Oy:n hankintapäällikkö Timo Orava arvelee, että mikäli muovijä ja helmaongelma saadaan ratkottua, laserkeilausmenetelmä voisi toimia ainakin silloin, kun urakointi perustuu energiasisältöön.

Tilavuusperusteinen maksu vaatisi tarkan tiedon myös pinta-alasta, jolloin auman helmat olisi saatava rajattua nykyistä tarkemmin.

”Aumojen reunat voitaisiin tasata esimerkiksi ruuvilla siten, että reuna on sileä. Reu-

nojen tunnistamista helpottaa sekin, jos reunat on merkitty jollain muulla kuin mustalla muovilla”, pohtii Orava. Lisäksi keilaus olisi tehtävä heti auman valmistuttua ennen kuin muovin päälle heitellään painoturvetta.

Tekniikkaa suurempi haaste onkin mittausten koordinointi siten, että laserkeilaus on kannattavaa.

”Muutaman auman mittaamiseen GPS on huomattavasti edullisempi menetelmä”, myöntää Lasse Turunen Blom Kartalta.

”Jos useamman suon aumat voidaan mitata kerralla ja jopa muiden tilausten yhteydessä, laserlennon hinta muuttuu huomattavasti kilpailukykyisemmäksi. Todellinen hyöty menetelmästä saadaan, jos kuvausaineistoa voidaan hyödyntää laajemmin turpeennoston suunnittelusta inventointiin ja suon jatkokäyttöön asti”, Turunen jatkaa.

Laserkeilauskokeiluun osallistuvat Vaskiluodon Voiman lisäksi VAPO, Kuopion Energia, Turveruukki, Kanteleen Voima ja Alholmens Kraft.

Kirjoittaja on vapaa toimittaja joka on erikoistunut kaukokartoitukseen ja paikkatietojärjestelmiin

HERZ-PELLETTI- JA -HAKEKATTILAT 10–1000 kW KOHLBACH-BIOMASSAKATTILAT 1–18 MW

Modernit automaattikattilat ovat helpokäyttöisiä.

- Automaattinen puhdistus ja tuhkan poisto
- Automaattinen sytytys
- Älykäs Lambda-säätö
- Alhaisempi polttoaineen kulutus
- Vähemmän huoltotyötä!

SolarBiox

SolarBiox Oy PL 57, 00381 Helsinki
solarbiox@solarbiox.fi, www.solarbiox.fi
p. 0400 613 552, 045 675 5565, 040 7211 466

VOUSIKYMMENTEN KOKEMUKSELLA – UUSIMMALLA TEKNIKKALLA!

Bioenergia ry:n vaalitavoitteet 2015

1 Energiaomavaraisuutta lisäämällä Suomeen uutta työtä
Uusiutuvan energian voimakkaalla lisäämisellä voidaan nostaa Suomen energiaomavaraisuus yli puoleen vuoteen 2030 mennessä. Samalla synnytetään Suomeen merkittävä määrä uusia työpaikkoja.

Bioenergia mahdollistaa myös ilmastomuutoksen torjunnan viisaasti kotimaisilla polttoaineilla. Bioenergian käyttö tukee kestävä kehitystä.

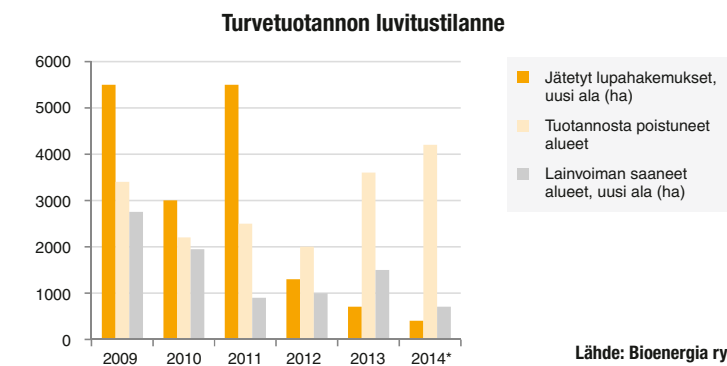
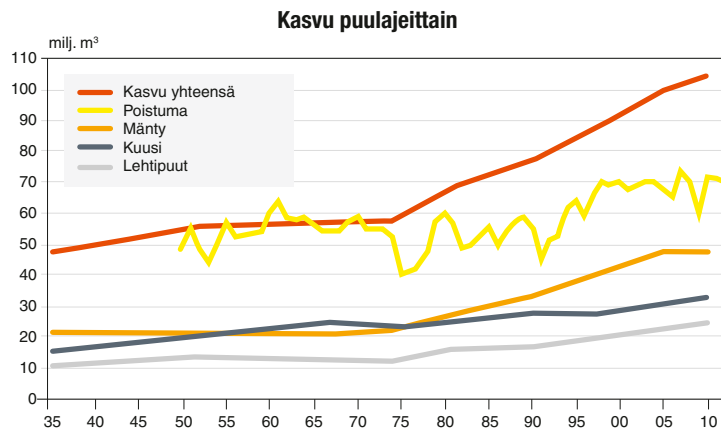
Bioenergia mahdollistaa osaltaan edullisen kotimaisen energian kotitalouksista suurteollisuuteen. Bioenergia vauhdittaa suomalaista cleantech-vientiä ja kasvuyrittäjyyttä.

Energiaomavaraisuustavoite on mahdollista saavuttaa nostamalla kotimaisen puun hakkuukertymä kestävällä tavalla 80 miljoonaan kuutiometriin vuodessa. Turpeen osalta kestävä käyttö on selvästi yli 30 miljoonaa kuutiometriä vuodessa.

2 Kotimaisten polttoaineiden saatavuus turvattava
Suomen energiapuun- ja turvevarat ovat vajaa käytössä. Suomen metsien vuotuinen kasvu on 104 miljoonaa kuutiometriä. Kasvu on lisääntynyt voimakkaasti 1970-luvulta alkaen. Viime vuosina metsät ovat tuottaneet vuosittain puuta noin 35 miljoonaa kuutiometriä enemmän kuin sitä on poistunut hakkuissa tai luonnonpoistuman kautta.

Tukki- ja kuitupuun kestävästä hakkuumahdollisuuksista oli käytössä ainoastaan alle 70 %. Energiapuun mahdollisuuksien hyödyntäminen on tätä huomattavasti alhaisempaa.

Metsäntutkimuslaitos on arvioinut korjuukelpoisen metsähakkeen (hakkuutähteet, pienpuu ja kannot) vuotuiseksi potentiaalisiksi korjuumääräksi on 12–21 miljoonaa kuutiometriä vuodes-

*vuoden 2014 luvuissa arvioitu poistumaa tuotantokauden jälkeisessä tilanteessa, jätetyt ja lainvoimaistuneet alat seurattu 1.7.2014 asti.

sa. Määrä riippuu mm. metsäteollisuuden puunkäytöstä, energiapuun hakkuutavasta ja siitä, missä määrin myös kuitupuumittaista pienpuuta ohjataan energiantuotantoon.

Mikäli kotimaan ainespuuhakkuut olisivat jatkossa vuosituhanen alun keskitasoa ja energiapuun korjataan kokopuuna, on vuotuisen metsähakepotentiaali noin 16 miljoonaa kuutiometriä. Jos taas ainespuuhakkuut olisivat lähellä metsien kestävän käytön määriä, pienpuu korjattaisiin integroidusti ainespuuharvennuksilta ja vajaa kaksi miljoonaa kuutiometriä ainespuuta ohjattaisiin energiaksi, nousee metsähakepotentiaali noin 21 miljoonaa kuutiometriin.

tiometriin.

Nuorten metsien harvennuspöytä on tullut tärkein metsäenergiata ja myös kantojen korjuu on noussut yli miljoonaan kuutiometriin vuodessa. Siten metsäenergian hankinta koskettaa jo varsin suurta metsäpinta-alaa ja vaikuttaa läpäisevästi metsänkasvatukseen ja puunkorjuun käytäntöihin.

Suomella on suuret ja arvokkaat turvevarat. Turpeen käyttöä uhkaa kuitenkin tuotantopinta-alojen väheneminen.

Pullonkaulaksi kotimaisten polttoaineiden saatavuudelle voi muodostua se, että vanhoja tuotannosta poistettavia aloja ei saada korvattua riittävästi uusilla.

Korkeat tuotantomäärät ovat tyhjentäneet vauhdilla tuotantoalueita. Toimijat ovat kiristäneet omia vaatimuksiaan ympäristölupauksilla ja ympäristöluvitus on tiukentunut. Tilanne on johtanut siihen, että vanhoja turvetuotantoaloja poistuu vuoden 2014 jälkeen ennätysellisen paljon, arviolta yli 4 000 hehtaaria.

Samaan aikaan uusia vesienkäsitteilytään tehokkaampia tuotantopinta-aloja lainvoimaistuu korkeintaan 1 000 ha.

Kuluvana vuonna tehollista turvetuotantopinta-alaa oli käytössä vajaa 60 000 ha, ensi vuonna tuotannossa arvioidaan olevan enää noin 57 000 ha, josta energiaturvetuotannossa noin 52 000 ha.

Kaikkiaan lupajonossa on tällä hetkellä tuotantopinta-alaa n. 12 000 ha verran. Nykyinen kehitys uhkaa johtaa tuotantoalojen vähenemiseen nykyisestä noin 60 000 hehtaaria alle 45 000 hehtaariin vuoteen 2020 mennessä.

Suomen energia- ja ilmastostrategian mukainen yhteensä 17–21 TWh:n vuotuinen turpeen saanti edellyttää, että ympäristölupia myönnetään nykyistä enemmän uusia tuotantoalueita varten.

Pienpuun korjuutuki varmistettava

Kestävän metsätalouden rahoituslain uudistamistyöryhmä esitti, että energiapuun korjuutuesta nykymuodossaan luovutaan.

Kemera-lain korjuutuella on korjattu puuta nuorista metsistä, joissa on hoidon tarvetta, mutta joiden puille ei ole ollut muuta käyttöä kuin energiantuotanto. Vuonna 2013 pienpuuta korjattiin energiakäyttöön korjuutuen turvin 1,7 miljoonaa kiintokuutiometriä yli 30 000 hehtaarialta.

Harvennusestien energiapuun korjuun tukeminen on tehokas tapa lisätä uusiutuvan energian käyttöä ja vaikutukset metsien puuntuotannolliseen tilaan ja terveydentilaan ovat myönteiset.

Turpeen luvitusta yksinkertaistettava

Vuonna 2011 laaditun soiden ja turvemaiden strategian toimeenpano on kesken. Luonnonalaisten soiden säilyminen on nyt eri toimin turvattu, mutta luonnonalaisuuden menettäneiden soiden luvittamisen nopeuttaminen edellyttää nopeita toimia.

Tavoitteena on muuttaa toimintatapoja turvetuotannon luvituksessa, muun muassa rajoittamalla harkinnanvaraisten lisäselvitysten ja täydennyspyyntöjen vaatimista sekä soveltamalla suoraan turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen listaa ympäristölupahakemuksessa vaadittavista asioista.

Tavoitteena on siirtyminen pois raskaista etukäteisselvityksistä kohti toiminnanaikaista ympäristövaikutusten seurantaa, raportointia ja minimointia.

Lisäksi varovaisuusperiaatteen soveltamisen tulisi olla selkeää ja myös luvan hakijan ennakoitavissa.

Vireillä oleville kohteille tulisi myöntää aloituslupa vesiensuojelurakenteiden rakentamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti tulisi varmistaa, ettei uuden ympäristönsuojelulain edellyttämiä työläitä ja kalliita selvityksiä tule tehdä luonnonarvojansa menettäneille ja jo ojitetuille luonnonalaisuusluokittelun 0–2-luokan soihin.

GTK:n asema suoluokittelijana virallistetaan ja GTK:lle varmistetaan riittävät resurssit luokitus-työlle.

Bioenergia ry esittää:

Kotimaisten polttoaineiden saatavuus varmistetaan nuorten metsien hoitohakkuista lisäävän Kemeratuen jatkolla ja turvetuotannon luvituksen yksinkertaistamisella ja nopeuttamisella.

3 Kotimaisen bioenergian kilpailukykyä tuontienergiaan nähden parannettava

Kotimaisella energiapuulla ja turpeella voidaan kattaa merkittävä osa Suomen energiatarpeesta. Tämä linja edellyttää puun ja turpeen pitämisen kilpailukykyisinä sähkön ja lämmön tuotannossa sekä liikenteessä.

Energiapuun käytön kasvu tulisi ohjata tuontienergian korvaamiseen. Metsähakkeella, pelletillä, biokaasulla ja biohiilellä voidaan korvata merkittävä osa nykyisin kivihiilellä tuotetusta lämmöstä ja sähköstä. Erityisesti bioöljyllä ja pelletillä voidaan korvata polt-

toöljyn ja kivihiilen käyttöä.

VTT on selvittänyt teknisiä mahdollisuuksia korvata kivihiilen käyttöä sähkön ja lämmön yhteistuotannossa erityyppisillä biomassoilla ja niistä valmistetuilla kiinteillä, nestemäisillä tai kaasumaisilla jalosteilla, kuten pelleteillä, bioöljyllä, biohiilellä ja biopelillä maakaasulla.

Selvityksessä on arvioitu, että varsin nopeastikin kivihiilen käyttöä voitaisiin vähentää noin 6 TWh korvaamalla sitä biomassoilla. Kivihiilen vuotuinen vuotuinen käyttö selvityksen kohteena olleissa voimalaitoksissa on ollut noin 14 TWh.

Liikennepolttoaineissa fossiilisia polttoaineita voidaan korvata uusiutuvalla dieselillä bioetanolilla ja biokaasulla.

Liikenteen biopolttoaineille kunnianhimoisen jakeluvoite
Suomessa biopolttoaineiden käyttöä edistetään jakeluvoiteella, jonka perusteella liikennepolttoaineiden jakelijan on toimitettava kulutukseen biopolttoaineita. Biopolttoaineiden osuuden tulee olla vähintään 6 % vuosina 2011–2014. Sen jälkeen jakeluvoite nousee tasaisesti 20 %:iin vuoteen 2020.

Nyt EU on päättämässä kovista päästövähennystavoitteista vuodelle 2030. Kansallisia toimenpiteitä vaatii etenkin päästökaupan ulkopuolisten sektoreiden päästövähennystavoitteet eli asuminen, liikenne ja maatalous.

VTT:n ja VATT:n selvityksen mukaan toisen sukupolven biopolttoaineiden (mm. uusiutuva diesel, biokaasu ja bioetanoli), käytön lisääminen tieliikenteessä tarjoaa Suomelle kaikkein kustannustehokkaimman tavan saavuttaa tulevat tavoitteet. Biojalosteiden osuus kasvaisi tieliikenteessä tällöin jopa 40 %:iin vuonna 2030.

Biokaasun tuotantopotentiaali koko Suomessa on merkittävä eli yli puolet kaasun nykykäytöstä. Biokaasun käytössä voidaan hyödyntää jo olemassa olevaa kaasun siirtoinfrastruktuuria. Suurimmat päästövähennykset saavutetaan korvaamalla kivihiiltä suurten kaupunkien energiantuotannossa ja dieselin ja bensiinin käyttöä tieliikenteessä. Epäkohta tällä hetkellä on, että biokaasun liikennemyynti ei ole jakeluvoiteen piiriin.

Metsähake ja turve ennen kivihiiltä

Energiapuu on kustannustehokkaimpia uusiutuvan energian lähteitä Suomessa.

Energiapuun kokonaiskäyttö on tarkoitus nostaa 13,5 miljo-

naan kuutiometriin vuoteen 2020 mennessä. Vuonna 2012 energiaputa käytettiin 7,6 miljoonaa kuutiometriä.

Metsähakkeella tuotetun sähkön tukea on leikattu kolmanneksella vuoden 2013 alusta. Leikkauksella ennen tuki oli 18 e/MWh ollessa tällä hetkellä 13 e/MWh.

Metsähakkeen tuki on sidottu turpeen verotasoon. Turpeen veroa korotettiin vuonna 2013 ja samalla metsähakkeella tuotetun sähkön tukea alennettiin yllä mainitulla tavalla.

Näin molempien kotimaisten polttoaineiden kilpailukyky merkittävästi heikennettiin suhteessa kivihiileen.

Kivihiilen veron korottamisella ei ole merkitystä erillisessä lauhdesähkön tuotannossa, sillä kaikki sähköntuotannon polttoaineet ovat verottomia.

Mikäli tuki- ja verotaso palautettaisiin vuoden 2012 tasolle tai rasitteista luovuttaisiin kokonaan, kotimaisten polttoaineiden kilpailukyky kivihiileen nähden parani. Vähänkin pitemmälle katsottaessa tulee kotimaisten polttoaineiden rasitteista kokonaan luopua.

Bioenergia ry esittää:

Fossiilisen öljyn korvaamiseksi nostetaan kotimaisten polttoaineiden osuutta liikenteessä nykyistä

kunnianhimoisemmalla ja myös biokaasua koskevalla jakeluvoiteella vuodelle 2030.

Kivihiilen korvaamiseksi kotimaisten polttoaineiden rasitteista luovutaan. Tavoitteena on turpeen veron poistaminen ja metsähakkeen tuen nostaminen vastaavalla tavalla.

4 Bioenergiainvestoinnit ja -teknologia avaavat vientimahdollisuuksia

Suomi on yksi maailman johtavia cleantech-maita. Suomen cleantech-yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli vuonna 2012 noin 25 miljardia euroa ja kasvua edellisestä vuodesta oli n. 15 %. Energia- ja ympäristöteknologiaan perustuva cleantech-liiketoiminta on myös yksi Suomen elinkeinopolitiikan painopisteistä.

Erityisesti bioenergia-alalla oma kotimainen tuotanto, teknologia ja siihen liittyvä osaaminen kohtaavat. Kotimarkkinoiden vahvistaminen luo pohjaa myös alan teknologian viennille. Suomen vahvuuksia cleantech-liiketoiminnassa ovatkin erityisesti bioenergia ja biopohjaiset tuotteet.

Suomella on korkeatasoisista osaamista bioenergiaketjun kaikissa vaiheissa: konevalmistuk-

CEMAGRO

Pyydä tarjous suoraan meiltä tai lähimmältä jälleenmyyjältä!

AGRO – Nopealiukoiset lannoitteet
takaavat tutkitusti parhaan tuoton pellostasi.

MICROMIX – Seleenilannoituksen uusi tuote on annettava jokaiselle säilörehun korjuukerralle erikseen.

CEMAGRO AGRO
Käärintämuovit ja -verkot

- 5-kerroksinen muovi
- UV-suojia 12kk
- Erittäin hyvä repeämiskestävyys ja puhkaisu-lujuus
- Muovinen, kosteuden kestävä hylsy

CEMAGRO OY
Kasteninkatu 2, 08150 Lohja
Puh. 019 375 7500 • fax 019 325 548
www.cemagro.fi

www.cemagro.fi

sessä, logistiikassa, biokattiloiden valmistuksessa ja suunnittelussa kaikissa kokoluokista kiinteistökohtaisista kaikkein suurimpaan kokoluokkaan, ympäristöystävällisessä ja vähäpäästöisessä poltto-tekniologiassa, yhdistetyssä lämmön ja sähkön tuotannossa sekä monessa muussa bioenergiaan liittyvässä teknologiassa.

Kiinteistöjen lämmityksessä öljystä biopohjaisiin

Suomessa on edelleen yli 200 000 öljylämmitteistä kiinteistöä. Näissä kohteissa pelletti-investointi tai bioöljyn siirtyminen maksaisi itsensä takaisin alle viidessä vuodessa. Suuremmissa kiinteistöissä bioenergiaa käyttäviin lämpöyrittäjiin tukeutuminen toisi välittömiä säästöjä. Samalla edistetään kotimaista teknologiaa ja siihen liittyvää osaamista.

Tällä hetkellä vähävaraiset eivät pysty hyödyntämään ainakaan täysimääräisesti kotitalousvähennystä pienien tulojen takia. Tämän vuoksi kotitalousvähennyksen rinnalla tulee varmistaa, että myös vähävaraisilla on mahdollisuus tehdä omavaraisuutta lisäävää ja lämmityskustannuksia karsiva energiainvestointi.

Nykyisellään harkinnan varais- ta energia-avustusta voi hakea uusiutuviin energialähteisiin siirryttäessä. Avustusehtoja tulisi kuitenkin muuttaa niin, että sitä voi saada myös alue- ja kaukolämpöjärjestelmiin liittymiseen.

Samoin kotimaista teknologiaa edistää erityisesti lämpöyrittäjille suunnatun investointituen tason varmistamisella. Tukea laskettiin pari vuotta sitten 15 %:iin. Taso tulisi palauttaa ja vakiinnuttaa 20 %:iin.

Biojalostamohankkeilla kotimaista tuotantoa

Biojalostamoinnilla on tunnistettu selkeä ja keskeinen rooli osana kehittyvää biotaloutta. Työ- ja elinkeinoministeriö edistää biojalostamohankkeita vuoden 2014 aikana yhteensä 87,5 miljoonan euron suuruisella investointituella.

Tuki saa liikkeelle lähes 300 miljoonan euron investoinnit kotimaisten biopolttoaineiden tuotantoon.

Saatujen hakemusten perusteella tuen arvioidaan riittävän nyt 2–4 hankkeelle. Jotta kaikki toteuttamiskelpoiset hankkeet saataisiin liikkeelle, tulisi niille varattua määrärahaa lisätä arviolta 30–40 miljoonaa euroa.

Myös biojalostamoiden osalta Suomella on teknologiaosaamista, jolle voidaan olettaa kasvavaa kysyntää maailmanmarkkinoilta.

Bioenergia ry esittää:

Fossiilisen öljyn korvaamiseksi turvataan riittävä uusiutuvan energian investointituki biojalostamoille ja lämpöyrittäjyydelle.

Investointien luvitusta yksinkertaistetaan ja nopeutetaan.

Vientiteollisuutta edistetään bioenergiateknologian teknologia- ja tutkimusrahoituksella, innovaatioiden edistämällä sekä pilotti- ja demonstraatiohankkeiden tukemisella.

5 Metsätaloudesta kohti biotaloutta

Maamme luontaisia edellytyksiä ja metsäalan osaamista nykyistään tehokkaammin hyödyntämällä vahvistetaan maamme asemaa maailman johtavana metsämaana. Maamme metsät kattavalla kestäväällä hoidolla ja hyödyntämisellä mahdollistetaan puun käytön lisääminen ja edistetään ilmastomuutokseen sopeutumista ehkäisten ilmastomuutoksen haittavaikutuksia - metsien hoidon ja käytön tulee olla hyväksyttävää ja tavoiteltavaa.

Suomen metsistä noin 60 % on yksityisomistuksessa. Niiden joukkoon mahtuu myös unohtettuja metsiä, jotka ovat jääneet vaille hoitoa. Yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta on tärkeää kannustaa metsänomistajia huolehtimaan omaisuudestaan ja tekemään siitä koskevia aktiivisia valintoja.

Metsien monipuoliseen käyttöön perustuvaa aktiivista yrittäjyyttä tulee edistää muun muassa helpottamalla sukupolvenvaihdosten toteuttamista sekä edistämällä yhteismetsien muodostumista, joilla toimenpiteillä samalla ehkäistään metsälöiden pirstoutumista.

Metsäala laajenee perinteisestä metsäteollisuudesta kemian- ja energiateollisuuteen sekä palveluihin. Kaikkien toimijoiden kannalta on tärkeää, että metsätalous pidetään kilpailukykyisenä, kiinnostavana ja toimivana.

Tavoitteiden toteutuminen edellyttää, että koko metsäala on kilpailukykyistä, se kasvaa ja uudistuu, ja että sen pariin hakeutuu monipuolisia osajia myös tulevaisuudessa.

Bioenergia ry esittää:

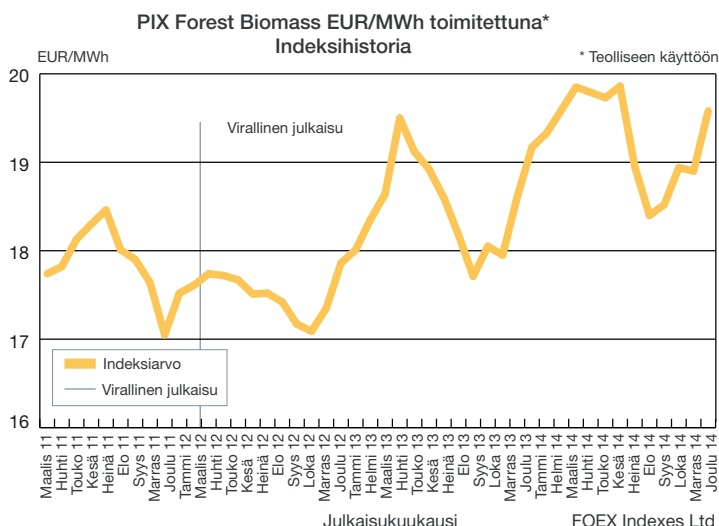
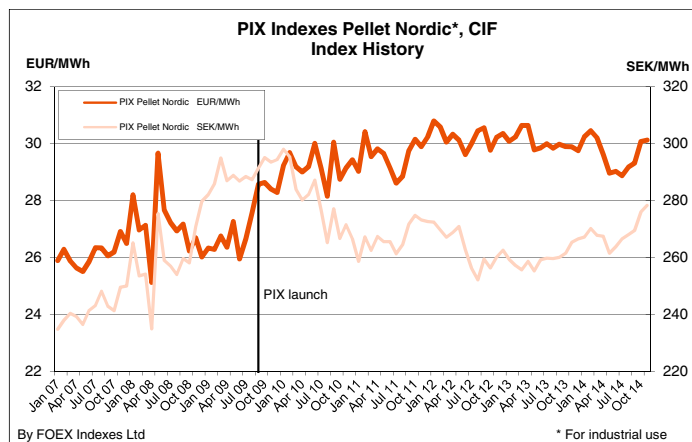
Edetään kohti biotaloutta metsien hoidon yleiset edellytykset turvaamalla, erityisesti omistusmuodot, kannusteet ja metsätaloutta tukeva infrastruktuuri huomioiden. ■

Ohjelma on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.bioenergia.fi

PIX PELLET NORDIC INDEX

FOEX Indexes Ltd - PIX Bioenergy – December 16, 2014

Grade	Index Value	Change	Confidence interval
Pellet Nordic CIF	EUR/MWh 30.12	+ 0.05	29.74 - 30.50
	SEK/MWh 278.26	+ 2.32	

KALENTERI 2015

- 27.–28.1.** Pellets 2015, Eskilstuna. www.svebio.se
- 22.–26.2** SIMA-SIMAGENA 2015, kansainvälinen agribusiness-näyttely, Pariisi. www.ensimaonline.com
- 14.–16.4.** Nordic Baltic Bioenergy, Riga, <http://nordicbalticbioenergy.eu>
- 21.–22.5.** ET:n Kevätseminaari, Lappeenranta
- 26.–27.8.** ET:n Kaukolämpöpäivät, Oulu
- 4.–5.5.** Aebiom Bioenergy Conference, Bryssel

Lisätietoa tapahtumista löytyy www.bioenergia.fi -sivuston kautta. Jos haluat ilmoittaa tapahtuman kalenteriin, laita sähköpostia tage.fredriksson@bioenergia.fi.